

**Załącznik do uchwały Nr XXI/173/2008
Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 28.11.2008 r.**

**STRATEGIA INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY DĄBIE
NA LATA 2008-2015**

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ WSTĘPNA

Wstęp	4
Rozdział I. Cel i proces tworzenia Strategii	
1.1. Podstawy prawne utworzenia Strategii.....	5
1.2. Przesłanki lokalne stanowiące podstawę utworzenia Strategii	6
1.3. Cel i korzyści wynikające z utworzenia Strategii	7
1.4. Ramy czasowe budowania strategii i jej horyzont czasowy	8
1.5. Metodologia opracowania i zaktualizowania Strategii	8
1.6. Struktura dokumentu	14

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Rozdział II. Charakterystyka gminy Dąbie

2.1. Podstawowe informacje o gminie.....	17
2.1.1. Położenie geograficzne	17
2.1.2. Demografia.....	19
2.1.3. Aktywność gospodarcza.....	22
2.1.4. Trendy społeczno-gospodarcze.....	22
2.2. Strategiczne kierunki	23
2.3. System pomocy społecznej w gminie.....	24
2.3.1. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną (z uwzględnieniem organizacji społecznych oraz instytucji powiatowych).....	24
2.3.2. Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w gminie.....	28
2.3.3. Dotychczasowe formy pomocy i świadczeń.....	34
2.3.4. Współpraca z innymi podmiotami (w tym zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej).....	40
2.4. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja.....	44
2.4.1. Analiza obszarów polityki społecznej.....	44
a) Kwestia mieszkaniowa	44
b) System opieki zdrowotnej.....	45
c) Edukacja i opieka nad dzieckiem	46
d) Kultura, sport, turystyka	53

e) System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.....	55
f) Rynek pracy i zatrudnienie.....	58
g) Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne.....	62
2.4.2. Katalog zidentyfikowanych problemów społecznych w gminie zidentyfikowany i wybrany podczas warsztatów	63
2.5. Kapitał społeczny.....	72
2.5.1. Inwentaryzacja mocnych stron gminy (w zakresie spraw społecznych, w tym zasoby w postaci organizacji społecznych i zakresu współdziałania z nimi).....	72
2.5.2. Określenie poziomu integracji społecznej oraz pożądanego stanu w tym zakresie	74

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Rozdział	3.	Kierunki	rozwoju	gminy
3.1. Wizja rozwoju społecznego gminy Dąbie				76
3.2. Cele rozwoju społecznego gminy				77
3.2.1. Cele główne i operacyjne (struktura celów)				78
3.2.2. Cele operacyjne oraz sposoby ich osiągnięcia				79

CZĘŚĆ WDROŻENIOWA

Rozdział IV. Zarządzanie realizacją Strategii

4.1. Procedura wdrażania Strategii	100
4.2. Koordynacja realizacji Strategii	101
4.3. Źródła finansowania zadań Strategii	101
4.4. Monitoring i ewaluacja	102
4.5. Sprawozdawczość, aktualizacja i promocja Strategii	104
4.5.1. Sprawozdawczość	104
4.5.2. Procedura aktualizacji dokumentu	104
4.5.3. Promocja	105
Rozdział V. Powiązanie Strategii z innymi dokumentami strategicznymi	105
Spis tabel	112
Spis rysunków wykresów	114
Spis załączników wraz z załącznikami.....	114
Załącznik nr 1 Wzór ankiety identyfikującej problemy i potrzeby społeczne	115
Załącznik nr 2 Wyniki konsultacji społecznych	121
Załącznik nr 3 Harmonogram wdrażania strategii- wzór	131
Załącznik nr 4 Poziom wskaźników monitorowania strategii	132

Załącznik nr 5 Plan Działania Gminy Dąbie w ramach PPWOW i jego aktualizacje	137
Załącznik nr 6 Formularz rejestrowania aktualizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015	143

CZĘŚĆ WSTĘPNA

WSTĘP

Posiadanie strategii w zakresie polityki społecznej jest przede wszystkim wymogiem ustawowym - ustawa z dnia **12 marca 2004r. o pomocy społecznej** (Dz.U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728) nakłada na gminę obowiązek opracowania i wdrażania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Poza tym jest potrzebą i wymogiem nowej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Dąbie, związanej głównie z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz zupełnie nowymi możliwościami związanymi z pozyskiwaniem funduszy strukturalnych na rozwój lokalny, w tym politykę społeczną. Jest więc dokumentem wymaganym w przypadku ubiegania się o środki strukturalne Unii Europejskiej. Obowiązek posiadania tego dokumentu nakłada także Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013.

Poza tym do opracowania Strategii Gmina Dąbie w 2007 roku została zobligowana w momencie przystąpienia do realizacji Programu Integracji Społecznej (PIS) w ramach Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich (PPWOW), którego głównym celem jest podniesienie poziomu integracji społecznej w gminie. W związku z tym zostało zawarte porozumienie o współpracy przy realizacji PPWOW między Województwem Wielkopolskim a gminą Dąbie. PPWOW nakłada na gminę obowiązek posiadania aktualnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wypracowanej metodą partycypacji społecznej to też w okresie od grudnia 2007 roku rozpoczęto proces budowania strategii. Proces ten zakończono w listopadzie 2008 roku wydaniem opinii pod kątem jej zgodności z zasadami i kryteriami określonymi przez PIS PPWOW. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu we współpracy z Konsultantem Regionalnym PIS PPWOW Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej sporządził opinię projektu Strategii. W świetle dokonanej oceny stwierdzono, że dokument ten spełnia kryteria Programu Integracji Społecznej w ramach PPWOW oraz standardowego dokumentu strategicznego.

Strategia to długofalowa wizja działań wiodących do dokonania trwałej zmiany społecznej zgodnie z przyjętymi priorytetami; wizja kompleksowa i spójna, tworzona i konsekwentnie realizowana przez różne podmioty współpracujące ze sobą na rzecz dobra wspólnego lokalnej społeczności.

Strategia nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez instytucje gminy ale proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich podmiotów działających w obszarze polityki społecznej w gminie Dąbie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Rozdział I. Cel i proces tworzenia Strategii

1.1. Podstawy prawne utworzenia Strategii

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728) oraz ustawa z 12 kwietnia 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r., Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.) nakładają na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości, jak m.in.:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 r., Nr 179, poz. 1485 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 ze zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 r., Nr 111, poz. 535 ze zm.);
- ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. (Dz. U. z 1997 r., Nr 123, poz. 776 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. Nr 228, poz. 2255 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2003 r., Nr 96, poz. 873 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2004 r., Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2003 r., Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 94, poz. 651);
- ustawa dnia 8 grudnia 2006 r., o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 251, poz. 1844).

Ponadto przy opracowywaniu i realizacji strategii korzystano także z ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego i innych.

1.2. Przesłanki lokalne stanowiące podstawę utworzenia Strategii

Problemy społeczne występujące w gminie Dąbie nakreślają kierunek rozwoju społecznej gminy, czyli wskazują pożądany stopień rozwoju z uwzględnieniem założeń zrównoważonego rozwoju społecznego.

Realizacja polityki społecznej w gminie Dąbie powinna być oparta na długofalowym planowaniu i jasnych celach co zostało wykazane w niniejszym dokumencie. Strategia pozwoli na lepsze koordynowanie działań instytucji funkcjonujących na polu polityki społecznej w gminie wokół głównego kierunku działań i problemów w tej sferze. Utworzona Strategia ułatwi pozyskiwanie środków finansowych na realizację zadań polityki społecznej.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy i konsultacji społecznych w ramach Programu Integracji Społecznej PPWOW stwierdzono, że głównymi obszarami prowadzącymi do powstania problemów społecznych, wykluczenia społecznego, bezradności wokół których będzie skupiać się Strategia to:

- bezrobocie i wynikające z faktu pozostawania bez pracy ubóstwo
- brak dostatecznego wsparcia dla osób chorych i starszych, samotnych oraz niepełnosprawnych,
- nadużywanie alkoholu,
- niska aktywność i integracja społeczna mieszkańców gminy Dąbie,
- brak aktywnych zorganizowanych form spędzania czasu wolnego dla dzieci, rodzin młodzieży i osób starszych.

Strategia ta jest także wymogiem sytuacji społeczno – gospodarczej gminy Dąbie, związana z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej i możliwościami pozyskiwania funduszy na rozwój lokalny. Strategia jest wymagana w przypadku ubiegania się o środki finansowe. Obowiązek posiadania tego dokumentu nakłada Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013.

Ponadto do posiadania strategii Gmina została zobligowana przez Program Integracji Społecznej będącego jednym z komponentów Poakcesyjnego Programu wsparcia obszarów Wiejskich do realizacji którego przystąpiła 6 grudnia 2007 roku podpisując porozumienie z Marszałkiem Województwa Wielkopolskiego. Działania podjęte w ramach Programu Integracji Społecznej przyczynić się mają do podniesienia poziomu integracji społecznej mieszkańców gmin.

Mają temu służyć:

I. Budowa potencjału instytucjonalnego i społecznego w zakresie strategicznego planowania i realizowania polityki społecznej na poziomie lokalnym.

II. Poprawa dostępu mieszkańców gminy do usług, nowych form współpracy i zorganizowanej aktywności poprzez:

- zwiększenie oferty i standardu usług dla mieszkańców gmin,
- budowanie sieci usługodawców,
- wzrost liczby inicjatyw podejmowanych przez społeczność lokalną,
- zwiększenie udziału mieszkańców w doraźnych i bardziej trwałych formach zorganizowanej aktywności.

Program Integracji Społecznej ma wesprzeć gminy we wdrażaniu strategii

rozwiązywania problemów społecznych poprzez finansowanie projektów z nich wynikających. Ponadto w zależności od potrzeb, ma służyć gminom w tworzeniu Strategii .

1.3. Cel i korzyści wynikające z utworzenia Strategii

Celem utworzenia *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy*

Dąbie na lata 2008-2015 jest:

- opracowanie efektywnego programu pomocy, który umożliwi rozwiązywanie problemów społecznych oraz przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i marginalizacji,
- odpowiednie zaplanowanie i realizowanie aktywnej polityki społecznej na poziomie lokalnym oraz wyznaczenie kierunków działań w zakresie rozwoju potencjału instytucjonalnego i społecznego gminy Dąbie.

Korzyści wynikające z utworzenia Strategii:

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2013 pomoże samorządowi w prowadzeniu polityki społecznej, pomoże gminie m.in. w:

- skuteczniejszym wykorzystaniu pieniędzy z funduszy strukturalnych,
- racjonalizacji wydatków z zakresu pomocy społecznej,
- opracowaniu zintegrowanego systemu pomocy rodzinie,
- polepszeniu i rozwoju inicjatyw społecznych,
- zwiększeniu współpracy organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym w zakresie profilaktyki i rozwiązywaniu problemów społecznych, podniesieniu poziomu integracji społecznej w gminie

Działania, które zostaną podjęte w ramach Strategii przyczynić się mają do:

- budowy potencjału miasta i gminy Dąbie w zakresie strategicznego planowania i realizowania polityki społecznej na poziomie lokalnym,
- budowy potencjału instytucjonalnego i społecznego gmin mającego na celu najlepsze wykorzystanie innych programów w obszarze integracji i pomocy społecznej,
- zwiększenia lokalnej aktywności w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, do wzmocnienia i tworzenia lokalnych organizacji pozarządowych aktywnie włączających się w proces integracji społecznej na terenie gminy Dąbie ,
- zdobycia większego doświadczenia gminy Dąbie w zakresie zlecania zadań własnych partnerom społecznym,
- zaspokojenia potrzeb mieszkańców poprzez budowanie sieci usługodawców,
- efektywniejszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców poprzez stworzenie sieci usług społecznych,
- zwiększenia lokalnej aktywności w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015 określa najważniejsze działania, które należy podjąć, aby umożliwić osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać za pomocą własnych środków, możliwości i uprawnień .

Strategia ta ukierunkowana jest głównie na rozwój i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami działającymi w ramach polityki społecznej, zwłaszcza w zakresie służby zdrowia, oświaty, policji.

Owa strategia ma stworzyć podstawy do aktywnego kształtowania rzeczywistości, dążenia mieszkańców gminy Dąbie do ożywienia wszelkiej społecznej i gospodarczej aktywności. Podsumowując treść tego dokumentu - ma on przyczynić się do współpracy władz i mieszkańców na rzecz wspólnoty.

Realizacja strategii stworzy szanse na większe wykorzystywanie dodatkowych środków pochodzących z budżetu państwa i funduszy z Unii Europejskiej oraz przyczyni się do budowania systemu pomocy społecznej w tutejszej gminie .

1.4. Ramy czasowe budowania Strategii i jej horyzont czasowy

Proces budowania strategii rozpoczęto dnia **10.01.2008 r.** przeprowadzając konsultacje społeczne na terenie gminy w celu zdiagnozowania problemów i potrzeb społecznych mieszkańców gminy a jej zakończenie planuje się listopadzie 2008 r. przedłożeniem na sesji Radzie Miejskiej w Dąbiu i przyjęcie jej uchwałą Rady do realizacji.

Okres realizacji nowej Strategii przyjęto na osiem lat 2008 – 2015, co ułatwi formułowanie zadań gminy, szczególnie przy pozyskiwaniu funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

1.5. Metodologia opracowania i zaktualizowania Strategii

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2013 powstała przy współudziale społeczności lokalnej z terenu gminy.

Przebieg procesu budowania strategii w ramach PIS PPWOW:

W pracach nad budowaniem Strategii wyodrębniono następujące etapy:

Etap I. Organizacja procesu aktualizacji Strategii:

Do realizacji procesu powołano Zarządzeniem Nr **2/2008** Burmistrza Miasta Dąbie z dnia 7 stycznia 2008 r., Zespół Zadaniowy w składzie:

1. Katarzyna Horna – koordynator
2. Halina Klupp – z-ca koordynatora
3. Zofia Kaźmierska – sekretarz
4. Dorota Włodarska – członek
5. Katarzyna Cheruba – członek
6. Anna Stanisławska – członek
7. Małgorzata Kwiatkowska – członek
8. Łukasz Królasik - członek

oraz zaproszono Zespół Liderów reprezentujących społeczność, środowisko instytucji publicznych i niepublicznych. W procesie budowania Strategii istotną rolę odegrały konsultacje społeczne oraz warsztaty

mające na celu zbudowanie sprawnego modelu organizacyjnego dla realizacji celów strategicznych na obszarze gminy Dąbie.

W pierwszym etapie procesu budowania Strategii zorganizowano spotkanie ze społecznością lokalną w celu zaprezentowania PIS PPWOW oraz przeprowadzono konsultacje społeczne których celem było zidentyfikowanie problemów i potrzeb społecznych za pomocą ankiet (wzór ankiety umieszczony w załączniku nr 1) w formie spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami samorządu oraz specjalistami.

Konsultacje przeprowadzono w miesiącach *styczeń i luty* a ich wyniki umieszczono w załączniku nr 2.

Respondentów dobrano w taki sposób, aby zapewnić udział wszystkich grup społecznych, o czym świadczy charakterystyka osób, które odpowiedziały na pytania.

Kolejnym krokiem było przygotowanie części diagnostycznej i analiza sytuacji społecznej w gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk społecznych i przedstawicieli instytucji społecznych. Tworząc lokalną strategię rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013 przyjęta przez Radę Ministrów 13 września 2005 roku, dokument towarzyszący realizacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013),
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego,
- Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich.

Następnie Zespół Zadaniowy podjął prace przygotowawcze do zorganizowania warsztatów strategicznych w gminie Dąbie.

Etap II. Prace warsztatowe

Kolejnym krokiem było przeprowadzenie warsztatów strategicznych. Gmina Dąbie przystąpiła do budowania Strategii na czterech warsztatach moderatorskich przeprowadzonych w okresie: od 23 kwietnia do 10 czerwca 2008 roku przez moderatora Magdę Popłońską oraz Konsultanta Regionalnego PIS PPWOW Panią Ewą Sobolewską,

Warsztaty przeprowadzono wg następującego programu:

Tabela Nr 1 Opis warsztatów dot. aktualizacji GSRPS.

WARSZTAT A	WARSZTAT B	WARSZTAT C	WARSZTAT D	Wynik końcowy
Diagnoza sytuacji społecznej w gminie	Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w gminie	Formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o partycypację społeczną i zasady rozwoju społecznego	Budowanie koncepcji projektów stymulujących zrównoważony rozwój społeczny	Powstaje dokument GSRPS oraz Plan realizacyjny
<ul style="list-style-type: none"> Analiza sytuacji społecznej w gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk społecznych i przedstawicieli instytucji społecznych Analiza doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych Formułowanie wizji rozwoju społecznego gminy 	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikacja problemów społecznych w gminie, Analiza przyczyn zjawisk społecznych, wzajemnych korelacji Określanie zasobów społecznych gminy Badanie potrzeb społecznych oraz zakresu ich zaspokojenia Ocena poziomu Integracji społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> Analiza zasad rozwoju społecznego Formułowanie misji rozwoju społecznego w korelacji z wizją rozwoju gminy Formułowanie celów strategicznych Określanie celów oraz kierunków działań w gminie Określanie sposobu zarządzania realizacją strategii 	<ul style="list-style-type: none"> Budowanie zarysu projektów społecznych określających sposoby działania zapewniające rozwój lokalny Publiczna debata na temat zaproponowanych rozwiązań, Ranking projektów w oparciu o projektów zasady rozwoju społecznego Wybór projektów Powołanie zespołów roboczych w zdefiniowanych obszarach 	<ul style="list-style-type: none"> Określenie działań zespołu wdrożeniowego Ustalenie zasad monitoringu Opracowanie procedur ewaluacji Upowszechnienie wyników działań
<ul style="list-style-type: none"> Zespół Zadaniowy i inne podmioty Zespół Liderów Moderator Konsultant Regionalny 	<ul style="list-style-type: none"> Zespół Zadaniowy Zespół Liderów Moderator 	<ul style="list-style-type: none"> Zespół Zadaniowy Zespół Liderów Moderator 	<ul style="list-style-type: none"> Zespół Zadaniowy Zespół Liderów Moderator 	<ul style="list-style-type: none"> Zespół Zadaniowy Zespół Liderów Konsultant Regionalny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z podręcznika *Metodologii Wspierania Rozwoju Społecznego Gminy Poprzez Partycypację Społeczną*

Przygotowanie strategii odbyło się przy udziale szerokiego spektrum forum społecznego. Partycypacyjny charakter budowy dokumentu został zrealizowany przede wszystkim poprzez warsztaty strategiczne, w których brali udział przedstawiciele różnych środowisk lokalnych. W ten sposób w planowanie procesu rozwiązywania problemów społecznych w gminie zostały włączone lokalne instytucje i grupy społeczne. Do prac nad strategią zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji społecznych z terenu gminy.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015

17. Anna Pietrzak	Gimnazjum w Dąbiu – nauczyciel		X								X								
18.Sylwia Królasik	Szkoła Podstawowa w Chełmnie – nauczyciel										X								
19.Elzbieta Opas	Gimnazjum w Dąbiu - nauczyciel										X								
20.Urszula Szymańska	Szkoła Podstawowa W Dąbiu - dyrektor		X						X	X									
21.Anna Stanisławska	Pracownik Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego		X				X			X									X
22. Katarzyna Charuba	Pracownik Urzędu Miejskiego w Dąbiu		X							X	X						X		
23.Katarzyna Horna	Pracownik Urzędu Miejskiego w Dąbiu – Koordynator programu		X				X												

Etap III. Redagowanie Strategii

Procesem ostatecznego redagowania Strategii zajęł się Zespół w następującym składzie:

1. Halina Klupp – kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbiu
2. Dorota Włodarska – kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Dąbiu
3. Zofia Kaźmierska - Dyrektor Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej w Dąbiu
4. Urszula Szymańska – Dyrektor Szkoły Podstawowej w Dąbiu
5. Katarzyna Charuba – pracownik Urzędu Miejskiego w Dąbiu
6. Agata Urbańska – Kierownik Świetlicy Socjoterapeutycznej w Dąbiu
7. Anna Stanisławska – pracownik Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego
8. Katarzyna Horna – pracownik Urzędu Miejskiego w Dąbiu

Na wspólnych spotkaniach zebrano wszystkie wypracowane i zgromadzone dane oraz materiały i ustalono koncepcję opracowania dokumentu uwzględniającą kryteria i zasady PIS PPWOW oraz standardowego dokumentu strategicznego.

Etap IV. Wdrażanie Strategii

Zespół redagujący dokument wraz z Konsultantem Regionalnym opracował etapy oficjalnego przyjęcia utworzonej *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015* oraz jej wdrażania:

I Etap: Przesłanie do oceny przez Konsultanta Regionalnego PIS PPWOW MPiPS oraz do ROPS w Poznaniu dokumentu w formie elektronicznej wraz z pismem przewodnim burmistrza z prośbą o dokonanie oceny Strategii;

II Etap : Ocena Strategii przez Konsultanta Regionalnego PIS PPWOW MPiPS oraz ROPS w Poznaniu wg określonych przez PIS PPWOW kryteriów i zasad;

III. Etap: Zapoznanie gminy z oceną Strategii oraz weryfikacja dokumentu i jego uzupełnienie przez gminę wg wskazówek ujętych w Raporcie Oceny;

IV Etap: Przesłanie w formie elektronicznej Strategii do ponownej oceny przez Konsultanta Regionalnego PIS PPWOW MPiPS i do ROPS w Poznaniu;

V Etap: Ponowna ocena Strategii przez KR i ROPS w Poznaniu i jej akceptacja bądź przesłanie do poprawy;

VI Etap: Zapoznanie gminy z wynikami oceny zaakceptowanej Strategii i rekomendowanie jej do oficjalnego przyjęcia Uchwałą Rady Miejskiej w Dąbiu;

VII Etap: Przyjęcie Uchwałą Rady Miejskiej w Dąbiu „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008- 2015” do realizacji;

VIII Etap: Powołanie Zarządzeniem Burmistrza:

- Koordynatora Zarządzania Realizacją Strategii,
- Zespołu Wdrożeniowego Strategie – który opracowuje ramowy roczny Plan Działania (harmonogram działania), metody monitorowania, ewaluacji i sprawozdawczości,
- Zespołów Problemowych do opracowania projektów realizacyjnych na najbliższy okres 12 miesięcy

IX Etap: Promocja Strategii wśród mieszkańców gminy, w tym osób: kluczowych kształtujących w gminie politykę społeczną, wśród przedstawicieli różnych podmiotów działających w sferze polityki społecznej i organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i innych oraz pozyskiwanie usługodawców i partnerów społecznych do jej realizacji

X Etap: Praca Zespołów Problemowych nad projektami realizacyjnymi Strategii, aplikowanie o środki na ich dofinansowanie z różnych źródeł; realizacja partnerskich projektów, monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość zrealizowanych projektów w ramach Strategii.

1.6. Struktura dokumentu

Strategie rozwiązywania problemów społecznych to względnie trwałe wzory interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk), występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Mówiąc o gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, należy mieć na myśli w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej (i pokrewnych), prowadzone na terenie gminy, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin, mieszkańców gminy.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji.

„Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015” w swojej strukturze podzielona jest na cztery części: wstępną, diagnostyczną, programową oraz wdrożeniową. Wskazuje ona problemy społeczne i potrzeby środowiska lokalnego, które zidentyfikowano w drodze konsultacji społecznych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Dąbie oraz instytucji i podmiotów działających na rzecz społeczności lokalne a także wspólnie wypracowano na warsztatach strategicznych. Dokument uwzględnia także systematyczne i równoległe prowadzone działania w sferze: wychowania, edukacji, kultury, rozwoju aktywności i samorządności obywatelskiej, rozwiązań: ekonomicznych, inwestycyjnych, prawnych i porządku publicznego. Określa również wizję i cele oraz kierunki działań, które podejmowane będą w obrębie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i innych podmiotów niepublicznych oraz autorskich i lokalnych rozwiązań dostosowanych do specyfiki potrzeb środowiska w dziedzinie polityki społecznej, wykorzystując posiadane zasoby i środki finansowe lokalnego samorządu oraz środki finansowe możliwe do pozyskania z różnych źródeł, a w szczególności z Unii Europejskiej.

Po części wstępnej i diagnostycznej w dokumencie opracowano część programową, która jest zorganizowana na kilku poziomach i jej struktura przypomina piramidę, której wierzchołek stanowi wizja ładu społecznego.

Wyróżniono poszczególne poziomy planowania takie jak:

- **wizja rozwoju/ładu**, która jest wizją rozwoju i ładu społecznego gminy Dąbie
- cele główne
- cele operacyjne (szczegółowe)
- kierunki działań
- **programy operacyjne**, które zaplanowano do opracowania w formie załączników do niniejszej *Strategii*;
- **projekty realizacyjne** - zadania do wykonania, które będą realizować określone cele strategiczne i operacyjne *Strategii* oraz cele główne i szczegółowe poszczególnych programów strategicznych;
- **zarządzanie i koordynacja Strategii** - źródła finansowania, monitoring, ewaluacja, aktualizacja i promocja *Strategii*, powiązania *Strategii* z innymi dokumentami strategicznymi.

Cele główne i operacyjne wynikają bezpośrednio z wizji rozwoju społecznego. Definiują kierunki rozwoju polityki społecznej gminy Dąbie w określonych obszarach społecznych, pozwalając jednocześnie na zachowanie

jasnego podziału Strategii, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego ładu społecznego, określonego w jej wizji. Z kolei programy strategiczne są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów.

Programy operacyjne - grupują projekty związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia czy działaniami samorządu, jak np.; Program Współpracy Gminy Dąbie z Organizacjami Pozarządowymi, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, etc.

Projekty realizacyjne - to już konkretne przedsięwzięcia realizujące określone zadania w dokumencie czy to w Strategii czy w Programie operacyjnym,

Projekty w swej treści powinny zawierać podstawowe informacje jak:

- a) które cele Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015 będą realizowane;
- b) poprzez jakie działania te cele będą realizowane;
- c) informacje o zadaniach, czyli czynnościach do wykonania w ramach każdego projektu;
- d) szacunkowy łączny koszt realizacji projektu jako sumę kosztów poszczególnych zadań;
- e) zakładane rezultaty;
- f) cel realizacji projektu – zwięzłe określenie co przyniesie realizacja danego projektu;
- g) jednostka koordynująca – pozycja ta opisuje kto ma przeprowadzić realizacji zadania, na kim będzie spoczywała inicjatywa lub kto jest organem decydującym;
- h) przewidywane źródła finansowania – nazwy funduszy lub jednostek, z których możliwe jest otrzymanie środków na realizację projektu lub których pomoc jest możliwa (jako nakład rozumiano również pomoc techniczną i merytoryczną);
- i) wykonawca – to jednostka bezpośrednio wykonująca poszczególne zadania;
- j) czas realizacji – w przybliżeniu przewidywany okres realizacji projektu;
- k) zakładane wskaźniki: korzyści dla adresatów działań, nakładów, wpływu działania na zmianę, wykonania działania Strategii - miary wykonania projektów - określają wartości, które pozwolą co roku, lub okresowo, sprawdzić jakie są postępy w realizacji poszczególnych zadań oraz czy przyjęte zadania są realizowane terminowo i w sposób określony w dokumencie Strategii.

Wskaźniki powinny zostać dobrane zgodnie z celami strategicznymi, w celu:

- mierzenia kosztów i efektywności wykorzystania zasobów,
- mierzenia rezultatów osiągniętych w wyniku wykonania danej usługi czy działania,
- mierzenia jakości - poziomu zadowolenia odbiorców,
- zapewnienia równego dostępu do wyników,
- mierzenia rezultatów w czasie.

Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych w zależności od charakteru danego projektu. Preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie publiczno-społecznych oraz z sektorem prywatnym. Programy operacyjne mające na celu rozwiązywanie problemów społecznych w określonym obszarze społecznym powinny być przyjmowane przez Radę Gminy Dąbie stosownymi uchwałami,

które winny przybierać postać załączników do niniejszej Strategii i stanowić jej integralną część, natomiast projekty realizacyjne krótkoterminowe mogą być przyjmowane przez Radę Gminy w drodze uchwały, lecz nie ma takiego obowiązku. Programy i projekty realizowane w ramach Strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań i realizować określone cele, ponadto powinna je cechować: efektywność, skuteczność oraz celowość.

W części IV dokumentu przedstawiono proces wdrażania i zarządzania realizacją Strategii. Ze względu na zmieniającą się rzeczywistość społeczną Strategia będzie dokumentem otwartym podlegającym monitoringowi i ewaluacji z możliwością wprowadzania zmian (aktualizacji).

CZEŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Rozdział II. Charakterystyka Gminy Dąbie

2.1. Podstawowe informacje o gminie

2.1.1. Położenie geograficzne i walory gminy

Dąbie to gmina miejsko-wiejska położona we wschodniej części województwa Wielkopolskiego w powiecie kolskim na granicy z województwem łódzkim.

Siedzibą władz gminy jest miasto Dąbie nad Nerem. Odległość do stolicy Wielkopolski - Poznania wynosi 150 km, do siedziby powiatu – Koła 18 km, a do Łodzi 64 km.

Gmina Dąbie zajmuje powierzchnię 130,06 km², a zamieszkiwana jest przez 6874 mieszkańców, graniczy:

- od północy z gminami Olszówka, Grzegorzew i Koło,
- od zachodu z gminami Kościelec i Brudzew,
- od wschodu z gminą Grabów i Świnice Warckie (powiat łęczycki) w województwie łódzkim
- od południa z gminą Uniejów (powiat poddębicki) w województwie łódzkim

W skład gminy wchodzi 29 miejscowości- 1 miasto oraz 24 sołectwa i 4 wsie przypisane do sołectw. Ogółem w gminie zamieszkuje 6874 mieszkańców. Poniższa tabela ilustruje liczbę mieszkańców w poszczególnych miejscowościach.

Nazwa miejscowości	Uwagi
Dąbie	miasto
Augustynów	sołectwo
Augustynów Bór	do sołectwa Augustynów
Baranowiec	sołectwo
Chelmno	sołectwo
Chelmno Parcele	sołectwo
Cichmiana	sołectwo
Chruścin	sołectwo
Domanin	sołectwo
Gaj	sołectwo
Grabina	sołectwo
Grabina Mała	do sołectwa Grabina
Grabina Holendry	do sołectwa Grabina
Karszew	sołectwo
Krzewo	sołectwo
Krzykosy	sołectwo
Krzykosy Bród	do sołectwa Krzykosy

Kupinin	sołectwo
Ladorudz	sołectwo
Lisice	sołectwo
Lutomirów	sołectwo
Majdany	sołectwo
Rośle	sołectwo
Rzuchów	sołectwo
Sobótka	sołectwo
Tarnówka Duża	sołectwo
Tarnówka Wiesiołowska	sołectwo
Wiesiołów	sołectwo
Zalesie	sołectwo

Źródło: Opracowanie własne Urząd Miejski w Dąbiu

Obszar Gminy Dąbie położony jest na obszarze Niziny Środkowopolskiej, w makroregionie Niziny Południowowielkopolskiej i mezoregionach: Kotlinie Kolskiej i Wysoczyźnie Kłodawskiej.

Obszar ten charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem rzeźby terenu- przeważają równiny a przeciętne wysokości wahają się w granicach 100-120 m n.p.m. Najwyżej położona jest wschodnia część gminy i tam też znajduje się jej najwyższy punkt- 133,3 m n.p.m.

Typowo równinny krajobraz gminy jest charakterystyczny dla regionu wielkopolskiego i sprzyja rozwojowi komunikacji i produkcji.

Przepływające przez gminę Warta i Ner warunkują w znacznym stopniu zagospodarowanie jej obszaru. Rzeka Warta ma charakter południkowy, Ner zaś równoleżnikowy. Ner wpada do Warty w północno-zachodniej części gminy.

Dąbie – wzmiankowane w 1232 roku, prawa miejskie uzyskało w 1423 r., od 1793 roku miasto Dąbie było pod zaborem Pruskim, od 1807 roku znalazło się w Księstwie Warszawskim, a 1815 w Królestwie Polskim.

Największym atutem gminy jest korzystne położenie w centrum kraju przy autostradzie A-2, ponadto przez teren gminy przebiega magistrała kolejowa Herby Nowe-Gdynia. Na terenie gminy znajduje Natura 2000-obszar specjalnej ochrony ptaków, na zachodzie wzdłuż rzeki Warty obszary Natura 2000 to Dolina Środkowej Warty (powierzchnia w gminie Dąbie 2748,8 ha), natomiast południowa część gminy wzdłuż rzeki Ner objęta jest Pradolina Warszawsko-Berlińską na terenie gminy Dąbie (powierzchnia w gminie Dąbie 1481,7 ha). Ponadto na terenie gminy Dąbie występuje użytek ekologiczny pod nazwą „Dąbskie Błota”. Jest to kompleks łąkowo-depresyjny położony w obrębie gminy Dąbie o powierzchni ok. 700 ha. Przedmiotem ochrony jest roślinność i fauna zalewanych łąk i pastwisk. Cechą charakterystyczną „Dąbskich Błot” są łąki typu łągów rozlewiskowych i łągów właściwych. Są to tereny podmokłe porośnięte szuwarem mannowym i wielkoturzycowym, a w miejscach bardziej suchych występują zbiorowiska trawiaste z wiechliną błotną. Jest to też obszar występowania między innymi rzadkich ptaków zwłaszcza blaszkodziobych (gęś gęgawa, łabędź niemy, krzyżówka, cyraneczka, cyranka, głowienka, czernica) oraz siewek (batalion, brodziec samotny, krzyk, rycyk). Na obszarze Dąbskich Błot znajduje się też kolonia mew śmieszek, gniazdują tu takie rzadkie ptaki jak perkoz zausznik, bąk, błotniak stawowy, żuraw, kureczka zielonka.

Gmina Dąbie charakteryzuje się niską lesistością. Lasy zajmują powierzchnie 1793 ha co stanowi 13,8% ogólnej powierzchni gminy.

Do najciekawszych zabytków Dąbia należą:

- muruwany Kościół Parafialny Rzymsko-Katolicki z XVII wieku
- Gmach ratusza miejskiego zbudowany w 1814 r., w którym obecnie mieści się siedziba Urzędu Miejskiego

Największe możliwości rozwojowe w gminie ma rolnictwo, ale dostrzegana jest również szansa i potrzeba rozwoju usług, przede wszystkim w otoczeniu rolnictwa i również przetwórstwa rolno-spożywczego, turystyki i przemysłu.

2.1.2. Demografia

Na chwilę obecną gminę Dąbie zamieszkuje 6897 osób, z czego w mieście Dąbie 2145 osób i na terenach wiejskich 4752 osoby.

Tabela Nr 3 Liczba ludności gminy Dąbie

Rok	Liczba ludności		
	ogółem	miasto	Wieś
2005	6814	2127	4687
2006	6750	2110	4640
2007	6709	2086	4623

Dane GUS

Powyższe liczby wskazują na systematyczny spadek ludności w gminie na przestrzeni ostatnich trzech lat. Liczba mieszkańców obserwowana na przestrzeni ostatnich trzech lat jest zdecydowanie niższa w stosunku do lat osiemdziesiątych kiedy kształtowała się na poziomie 7847-7420 osób. Do głównych czynników kształtujących liczbę ludności należą ruch naturalny i migracje.

Tabela Nr 4 Migracje w gm. Dąbie (na pobyt stały)

Rok	Zameldowania ogółem	Wymeldowania ogółem
2005	54	88
2006	71	93
2007	68	93

Dane GUS

Tabela Nr 5 Przyrost naturalny na terenie gminy Dąbie w latach 2005-2007

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2005	71	94	-23
2006	50	92	-42
2007	62	79	-17

Dane GUS

Na przestrzeni ostatnich lat notuje się ujemny przyrost naturalny. Jego wielkość kształtuje się na różnym poziomie lecz ilość zgonów znacznie przewyższa ilość urodzeń. Inną przyczyną spadku liczby ludności jest obserwowana znacznie większa liczba wymeldowań w stosunku do liczby zameldowujących się na pobyt stały na obszarze gminy.

Powyższe tabele jednoznacznie wskazują, iż tendencja starzenia się społeczeństwa w gminie trwale się utrzymuje.

Według danych statystycznych w roku 2006 średnia urodzeń na 1000 mieszkańców w gminie wyniosła 6,05, ten sam wskaźnik w województwie wielkopolskim kształtował się na poziomie 10,81. Tak, więc urodzeń w gminie Dąbie było znacznie poniżej średniej wojewódzkiej.

Wskaźnik zgonów na terenie gminy również znacznie odbiega od średniej wojewódzkiej, albowiem w gminie Dąbie wynosił on 13,17 na 1 000 mieszkańców, a w całym województwie 9,16 na 1 000 mieszkańców.¹

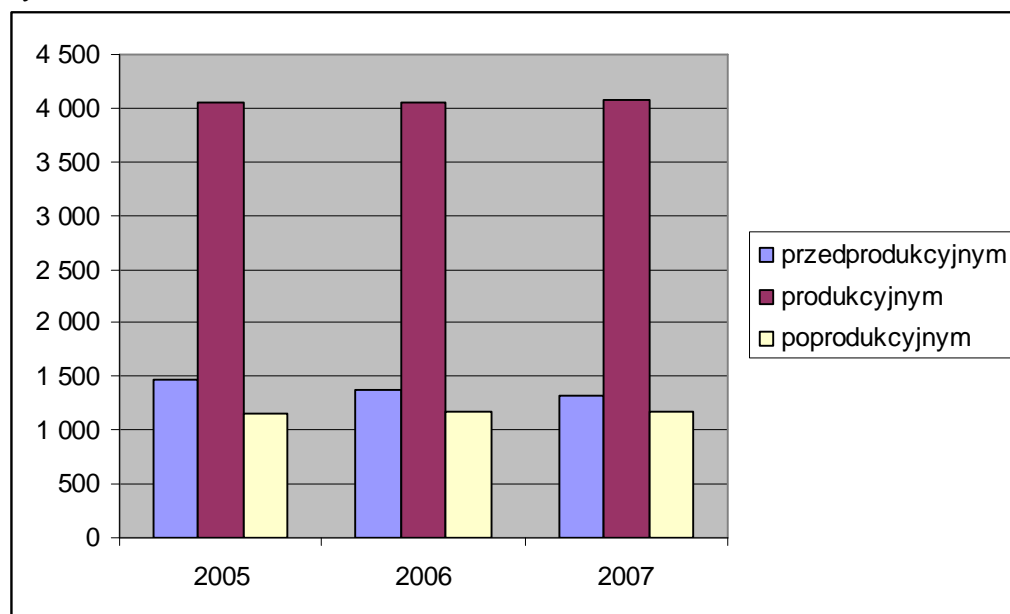
Gęstość zaludnienia na terenie gminy Dąbie na przełomie 3 ostatnich lat kształtuje się następująco:

- w 2005 roku wynosiła 51 osób na 1 km².
- w 2006 roku wynosiła 51 osób na 1 km².
- w 2007r. roku wynosiła 50 osób na 1 km².

Gęstość zaludnienia utrzymuje się od trzech lat na stałym poziomie i wynosi 50 km².

Struktura ludności wg płci i wieku przedstawia się następująco:

Wykres Nr 1 Struktura wiekowa mieszkańców w latach 2005-2007

Dane GUS

Powyższe dane wskazują, że największy udział w populacji ludności ma grupa osób w wieku produkcyjnym. W latach 2005 – 2006 liczba ta kształtowała się na poziomie 4049 osób, w 2007 roku 4080. Niepokojącym zjawiskiem jest obserwowany spadek mieszkańców znajdujących się w wieku przedprodukcyjnym tj. do 17 roku

¹Dane GUS

życia. W roku 2005 teren gminy zamieszkiwało 1469 młodych osób, w 2006 1381 osób, a w 2007 roku 1329 osób.

Tabela nr 6 Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Dąbie.

Poziom wykształcenia	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
wyższe	173	116	57
Policealne	90	74	16
Średnie	918	519	399
zasadnicze zawodowe	1484	530	954
Podstawowe ukończone	2734	1482	1252
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	371	233	138

Dane GUS za 2002 rok - spis powszechny

Biorąc pod uwagę strukturę wykształcenia mieszkańców przewagę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym -2734 osoby oraz wykształceniem zawodowym – 1484 osoby. Najmniejszy udział w populacji natomiast stanowią osoby z wykształceniem wyższym i policealnym.

Aktywność ekonomiczna ludności wg danych GUS z 2002 roku (Powszechny Spis Ludności):

- aktywni zawodowo - 2933
- aktywni zawodowo pracujący - 2290
- aktywni zawodowo bezrobotni -643
- bierni zawodowo – 2586

Liczba biernych zawodowo jest tylko nieznacznie niższa od liczby osób aktywnych zawodowo.

Dzietność wg danych GUS z 2002 roku (Powszechny Spis Ludności):

- dzieci do lat 24 pozostające na utrzymaniu, ogółem - 2052
- dzieci do lat 24 pozostające na utrzymaniu, w wieku 0-2 – 204
- dzieci do lat 24 pozostające na utrzymaniu, w wieku 3-6 – 278
- dzieci do lat 24 pozostające na utrzymaniu, w wieku 7-14 – 847
- dzieci do lat 24 pozostające na utrzymaniu, w wieku 15-17 – 313
- dzieci do lat 24 pozostające na utrzymaniu, w wieku 18-24 – 408

Wśród najmłodszego pokolenia przewagę stanowią dzieci w przedziale wiekowym 7-14 lat.

Rodziny z dziećmi wg danych z 2002 roku (Powszechny Spis Ludności):

- z jednym dzieckiem - 418
- z dwójką dzieci - 356
- z trójką dzieci lub więcej- 258

Ogółem w 2002 roku było 1032 rodzin, z czego 25% stanowią rodziny wielodzietne.

2.1.3. Aktywność gospodarcza w gminie

Ilość podmiotów gospodarczych na terenie gminy systematycznie rośnie. W 2006 według gminnego rejestru na terenie gminy znajdowało się 201 podmiotów w 2007 natomiast 227. W strukturze własnościowej dominują podmioty prywatne, stanowiące własność osób fizycznych. Wśród branż dominującą rolę odgrywa działalność o charakterze usługowym, głównie usługi motoryzacyjne, transportowe i usługi budowlane, medyczne.

Tabela Nr 7 Przedsiębiorcy wpisani do ewidencji działalności gospodarczej gminy Dąbie

Lp.	Sektor	Ilość przedsiębiorców		
		2005	2006	2007
1.	Działalność produkcyjna	1	2	0
2.	Działalność handlowa	5	11	14
3.	Działalność usługowa	13	13	16
4.	Gospodarstwa agroturystyczne	0	2	0
Razem		19	28	30
1.	Prywatny	19	28	30
2.	Publiczny	0	0	0

Opracowanie własne

Biorąc pod uwagę nowo wpisujących się do gminnego rejestru ewidencji działalności gospodarczej przedsiębiorców należy zauważyć, że większość rozpoczyna działalność w sferze usług.

2.1.4. Trendy gospodarczo-społeczne gminy

Na podstawie różnych wskaźników charakteryzujących gminę Dąbie można wywnioskować kierunki i trendy, które będą cechowały sytuację gminy.

Analizując gęstość zaludnienia na przełomie ostatnich lat, zauważono, że utrzymuje się ona na podobnym poziomie.

Przyrost naturalny w gminie jest ujemny, jednak różnica między ilością urodzeń a zgonów w 2007 r. była znacznie niższa w stosunku do roku 2006. Wpływ na to może mieć wzrost dochodowości mieszkańców, oraz wsparcie ze strony państwa na rzecz polityki prospołecznej.

Oceniając strukturę wieku ludności w latach 2005 – 2007 występował spadek osób w wieku przedprodukcyjnym, na rzecz osób w wieku produkcyjnym. Niepokojącym zjawiskiem jest również wysoki wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co w przyszłości będzie skutkowało większymi obciążeniami dla społeczeństwa oraz instytucji opieki zdrowotnej i społecznej. Niekorzystnie jawi się również problem

zmniejszającej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, co na przestrzeni kilku lub kilkunastu lat przy zmniejszającym się bezrobociu i wzroście podaży miejsc pracy może doprowadzić do zmniejszenia się zasobów pracy.

W związku z obecną polityką rolną państwa, w której promowane są głównie gospodarstwa wielkoobszarowe, na rzecz likwidacji małych gospodarstw, część osób zatrudnionych w sektorze rolnym będzie szukało miejsc pracy poza rolnictwem.

Obecny wzrost gospodarczy i powstawanie nowych miejsc pracy może mieć również wpływ na rozwój i powstawanie nowych zakładów, firm, a co za tym idzie wzrost dochodowości Gminy i dalsze zmniejszanie się bezrobocia.

2.2. Strategiczne kierunki rozwoju gminy

Gmina Dąbie posiada Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Dąbie przyjętą na lata 2002 – 2015. Nadrzędnymi celami rozwoju zapisanymi w dokumencie są:

- Przebudowa gospodarki gminy w celu zapewnienia jej mieszkańcom zdolności do rozwoju
- Umocnienie roli Dąbia jako lokalnego ośrodka rozwoju
- Zapewnienie warunków wzrostu poziomu życia mieszkańców
- Ochrona walorów środowiska naturalnego.

Strategiczne kierunki rozwoju gminy znajdują swoje odzwierciedlenie również w dokumentach planistycznych szczebla powiatowego.

Główne kierunki rozwoju zapisane w Strategii Rozwoju Powiatu Kolskiego to:

- Zrównoważony rozwój zapewniający mieszkańcom powiatu trwałe bezpieczeństwo ekologiczne
- Dążenie do zapewnienia pracującym w sektorze gospodarki rolnej możliwie jak najlepszych warunków życia
- Dostosowanie gospodarstw rolnych do wymagań UE
- Pomoc merytoryczna i organizacyjna w dążeniu do osiągnięcia wysokiego rozwoju gospodarki żywnościowej
- Współuczestnictwo w tworzeniu jak najlepszych warunków lokalizacyjnych dla inwestorów krajowych i zagranicznych
- Rozszerzanie bloku informacyjnego (szkolenia, kursy, seminaria) w zakresie rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców powiatu i wyzwalanie w tym kierunku pozytywnych inicjatyw
- Podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców powiatu
- Łagodzenie skutków bezrobocia oraz systematyczne
- Dążenie do poprawy bezpieczeństwa publicznego

2.3. System pomocy społecznej w gminie

2.3.1. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną (z uwzględnieniem organizacji społecznych oraz instytucji powiatowych)

W gminie Dąbie funkcjonują organizacje związane z systemem pomocy społecznej. Są to między innymi placówki oświatowe, jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, stowarzyszenia oraz inne organizacje formalne i nieformalne. W tabeli nr 8 przedstawiono wykaz działających na terenie gminy organizacji oraz instytucje zewnętrzne (przeważnie szczebla powiatowego), które współdziałają z gminą w kwestii pomocy społecznej.

Tabela Nr 8 Podmioty zajmujące się pomocą społeczną na terenie gminy Dąbie i powiatu kolskiego

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres siedziby	Rodzaj działalności
Placówki opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych			
1.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Blizna 55 62-600 Koło	Całodobowa opieka nad ludźmi starszymi
2.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Poniatowskiego 21 Koło	Całodobowa opieka nad osobami starszymi przewlekle somatycznie chorymi
3.	Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. E. Plater 1 62-660 Dąbie	Całodobowa opieka nad osobami chorymi umysłowo
Placówki oświatowe			
4.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Dąbiu	ul. 3-go Maja 6 62-660 Dąbie	Nauczanie na poziomie podstawowym
5.	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Mikołajczyka w Karszewie	Kupinin 1 62-660 Dąbie	Nauczanie na poziomie podstawowym
6.	Szkoła Podstawowa im. A. Mickiewicza w Chełmnie	Chełmno 62-660 Dąbie	Nauczanie na poziomie podstawowym
7.	Gimnazjum w Dąbiu	ul. 3-go Maja 6 62-660 Dąbie	Nauczanie na poziomie gimnazjalnym
8.	Gimnazjum w Dąbiu z oddziałem przysposobienia do pracy w Tarnówce	Tarnówka 62-660 Dąbie	Nauczanie na poziomie gimnazjalnym przysposabiające do pracy
9.	Liceum dla dorosłych działające przy Szkole Podstawowej w Dąbiu	Centrum Kształcenia Ustawicznego Konin ul. Wodna 1, 62-500 Konin	Nauczanie na poziomie szkoły średniej
10.	Przedszkole Miejskie	ul. 1-go Maja 4 62-660 Dąbie	Nauczanie przedszkolne i wczesno-przedszkolne
Placówki wychowania pozaszkolnego			
11.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	ul. Blizna 37a 62-600 Koło	Opieka pedagogiczna i psychologiczna
12.	Świetlica Socjoterapeutyczna nr 14 prowadzona przez Konińskie Towarzystwo Trzeźwość	ul. 3-go Maja 6 62-660 Dąbie	Opieka nad dziećmi i młodzieżą w godzinach pozalekcyjnych

13.	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze przy Szkole Podstawowej w Karszewie	Kupinin 1 62-660 Dąbie	Opieka nad dziećmi i młodzieżą w godzinach pozalekcyjnych
14.	Ognisko Wychowawcze przy Szkole Podstawowej w Chełmnie	Chełmno 62-660 Dąbie	Opieka nad dziećmi i młodzieżą w godzinach pozalekcyjnych
Instytucje związane z kulturą			
15.	Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna	ul. 3-go Maja 4 62-660 Dąbie	Organizacja życia kulturalnego w gminie, upowszechnianie kultury
16.	Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna Filia Biblioteczna w Chełmnie	Chełmno 62-660 Dąbie	Upowszechnianie czytelnictwa
Instytucje pomocy społecznej i opieki prawnej			
17.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Wyszyńskiego 5/1 62-660 Dąbie	Pomoc społeczna, praca socjalna, Świadczenia rodzinne
18.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Sienkiewicza 14/15 62-600 Koło	Pomoc społeczna, praca socjalna, poradnictwo prawne
19.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Plac Mickiewicza 1 62-660 Dąbie	Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
20.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym	ul. Włocławska 4 62-600 Koło	Nadzór nad skazanymi wyrokiem sądowym
21.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Sienkiewicza 14/15 62-600 Koło	Pomoc prawna dla bezrobotnych, pośrednictwo pracy
22.	Posterunek Policji	ul. Łęczycka 62 62-660 Dąbie	Czuwanie nad bezpieczeństwem w gminie
Placówki opieki zdrowotnej i terapii uzależnień			
23.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „DĄB-MED”s.c	ul. 3-go Maja 2 62-660 Dąbie	Opieka zdrowotna
24.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDAR” Przychodnia w Dąbiu	ul. 3-go Maja 2 62-660 Dąbie	Opieka zdrowotna
25.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „ESCU LAP”	Chełmno 62-660 Dąbie	Opieka zdrowotna
26.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Pielęgniarski „Rodzina”	ul. 3-go Maja 2 62-660 Dąbie	Opieka zdrowotna
27.	Gabinety stomatologiczny, ginekologiczny i terapii ruchowej	ul. 3-go Maja 2 62-660 Dąbie	Opieka stomatologiczna, ginekologiczna, rehabilitacyjna
Stowarzyszenia			
28.	Towarzystwo Rozwoju Gminy Dąbie	ul. Emilii Plater 1 62-660 Dąbie	Działania na rzecz rozwoju gminy Dąbie, dystrybucja żywności z Banku Świtowego
29.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	Plac Mickiewicza 1, 62-660 Dąbie	Działania na rzecz wspierania dzieci i młodzieży
30.	Zespół Parafialny Caritas Polska	działa przy Kościele Najświętszej Marii Panny w Chełmnie	Wsparcie najuboższych
31.	Towarzystwo Przyjaciół Miasta Dąbia	ul. 3-go Maja 5 62-660 Dąbie	Działania na rzecz rozwoju gminy

32.	Stowarzyszenie „Wiejska Strzecha” w Ladorudzu	Ladorudz 43, 62-660 Dąbie	Działania na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet wiejskich oraz sytuacji społeczno-zawodowej wiejskich rodzin.
33.	Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich wsi Zalesie	Zalesie 4 62-660 Dąbie	Działania na rzecz integracji środowiska wiejskiego, udzielanie pomocy kobietom w wykonywaniu obowiązków matki i gospodyni, organizowanie imprez kulturalnych, zachęcanie do aktywnego spędzania czasu, kultywowanie tradycji społeczności lokalnej oraz podejmowanie działań na rzecz poprawy warunków życia kobiet i ich rodzin
34.	Koło Gospodyń w Dąbiu	62-660 Dąbie	Działania na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet i ich rodzin.
35.	Klub Piłkarski „Zryw” Dąbie	ul. Asnyka 16 62-660 Dąbie	Upowszechnianie sportu, prowadzenie rozgrywek w zakresie piłki nożnej
36.	Ludowy Zespół Sportowy w Karszewie	Karszew 58 62-660 Dąbie	Upowszechnianie sportu, prowadzenie rozgrywek w zakresie piłki nożnej
37.	Ochotnicza Straż Pożarna	Augustynów 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
38.	Ochotnicza Straż Pożarna	Chełmno 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
39.	Ochotnicza Straż Pożarna	Chruścin 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
40.	Ochotnicza Straż Pożarna	Cichmiana 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
41.	Ochotnicza Straż Pożarna	Domanin 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
42.	Ochotnicza Straż Pożarna	Gaj 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
43.	Ochotnicza Straż Pożarna	Grabina 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
44.	Ochotnicza Straż Pożarna	Karszew 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
45.	Ochotnicza Straż Pożarna	Krzykosy 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
46.	Ochotnicza Straż Pożarna	Lisice 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
47.	Ochotnicza Straż Pożarna	Majdany 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
48.	Ochotnicza Straż Pożarna	Rośle 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
49.	Ochotnicza Straż Pożarna	Rzuchów 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
50.	Ochotnicza Straż Pożarna	Tarnówka 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego

51.	Ochotnicza Straż Pożarna	Dąbie 62-660 Dąbie	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
Wolontariat			
52.	Wolontariat	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Dąbiu	Uczestnictwo w programie „Starszy Brat, Starsza Siostra”
Inne organizacje i Grupy społeczne			
53.	Koło Gospodyń Wiejskich	Augustynów 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
54.	Koło Gospodyń Wiejskich	Chełmno 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
55.	Koło Gospodyń Wiejskich	Cichmiana 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
56.	Koło Gospodyń Wiejskich	Domanin 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
57.	Koło Gospodyń Wiejskich	Gaj 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
58.	Koło Gospodyń Wiejskich	Grabina 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
59.	Koło Gospodyń Wiejskich	Karszew 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
60.	Koło Gospodyń Wiejskich	Krzewo 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
61.	Koło Gospodyń Wiejskich	Krzykosy 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
62.	Koło Gospodyń Wiejskich	Lisice 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
63.	Koło Gospodyń Wiejskich	Majdany 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
64.	Koło Gospodyń Wiejskich	Rośle 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
65.	Koło Gospodyń Wiejskich	Rzuchów 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
66.	Koło Gospodyń Wiejskich	Sobótka 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
67.	Koło Gospodyń Wiejskich	Tarnówka 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca osoby w różnym wieku
68.	Drużyna Harcerska im. Zawiszy Czarnego	Szkoła Podstawowa w Dąbiu ul. 3-go Maja 6 62-660 Dąbie	Grupa nieformalna skupiająca dzieci i młodzież
69.	Polski Związek Wędkarski Koło nr 17 w Dąbiu	Plac Mickiewicza 12/3 62-660 Dąbie	Propagowanie wędkarstwa na terenie gminy Dąbie, prowadzenie szkółek wędkarskich dla młodzieży, organizowanie impres integracyjnych i zawodów wędkarskich dla dzieci i młodzieży
70.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Kole Koło Terenowe w Dąbiu	ul. 3-go Maja 2 62-660 Dąbie	Poprawa warunków socjalno-bytowych oraz uczestniczenia w życiu społecznym, organizowanie życia kulturalnego

			emerytów, rencistów i inwalidów
Parafie			
71.	Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. Najświętszej Marii Panny	Chełmno	Działalność duszpasterska
72.	Parafia Rzymsko – Katolicka pw. Św. Mikołaja	Ul. Żeromskiego 62-660 Dąbie	Działalność duszpasterska

2.3.2. Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w gminie

Głównym realizatorem zadań pomocy społecznej państwa oraz koordynatorem działań na terenie gminy jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu. Jego celem jest skuteczne wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. MOPS wykonuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej w ramach zadań zleconych i własnych, z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o dodatkach mieszkaniowych, o zatrudnieniu socjalnym, o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a tak że ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej.

Podstawę urzeczywistnienia koncepcji rozwiązań problemów mieszkańców gminy stanowi:

- I rozpoznanie środowisk, które najczęściej rodzą zapotrzebowanie na pomoc przez wykwalifikowanych pracowników socjalnych,
- I współpraca z lokalnymi podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej i polityki społecznej.

Ośrodek jest jednostką organizacyjną, budżetowo podległą Gminie Dąbie, działająca na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej .....oraz Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbiu. Terenem działania jest obszar gminy Dąbie. Kadre Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowi 7 osób, w tym : kierownik, 3 starszych pracowników socjalnych, 1 opiekunka usług opiekuńczych, 2 pracowników do obsługi świadczeń rodzinnych (referent do spraw świadczeń rodzinnych i podinspektor).

Do jego obowiązków należy:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej,
- bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowania opieki i usług domowych)
- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym,
- aktywizowanie środowiska lokalnego

Tabela Nr 9 Świadczenia przyznane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Wyszczególnienie	Rok	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych (bez względu na rodzaj, formę oraz źródło finansowania)	2004	500	317	1115
	2005	469	191	1156
	2006	605	330	1150
	2007	554	315	1117
w tym:				
1/ Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych (bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę).	2004	74	74	258
	2005	42	41	91
	2006	39	38	81
	2007	46	45	89
2/ Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę).	2004	426	263	919
	2005	454	252	928
	2006	575	305	1101
	2007	522	287	1067

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. spowodowała przeniesienie niektórych zadań do zakresu świadczeń rodzinnych. Takie kategorie zadań jak: zasiłki rodzinne, zasiłki pielęgnacyjne i macierzyńskie od 1 maja 2004 r. realizowane są w oparciu o przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych. W związku z tym systematycznie zmniejszała się liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań zleconych (w 2004 r. – 74 osoby osób, w 2005 r. – 42 osoby w 2006 r. – 39 osób).Większość przyznawanych świadczeń realizowana jest w ramach zadań własnych.

Tabela Nr10 Struktura beneficjentów MOPS w Dąbiu w latach 2005 -2007

Lp.	Rodzaj beneficjenta	Lata		
		2005	2006	2007
1.	Osoby starsze	36	93	62
	Rodziny	357	385	315
	Dzieci i młodzież	232	262	281

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Największą grupą korzystających z MOPS w Dąbiu stanowią rodziny. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2007 zmniejszyła się w stosunku do lat 2005 i 2006.

Kolejna co do wielkości grupa świadczeniobiorców to dzieci i młodzież. Na przestrzeni ostatnich trzech lat obserwuje się zwiększanie liczby dzieci i młodzieży, która korzysta ze wsparcia opieki społecznej. Najmniej

liczną grupę świadczeniobiorców stanowią osoby starsze. Odnotowano znaczny spadek korzystających z pomocy w 2007 r. w stosunku do roku 2006.

Tabela Nr 11 Struktura demograficzna świadczeniobiorców Miejsko Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbiu w latach 2005 , 2006 i 2007.

Lp.	Typ gospodarstwa domowego	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
		2005r.	2006r.	2007r.	2005r.	2006r.	2007r.
1	Jednoosobowe	75	74	71	75	74	71
2	Dwuosobowe	58	32	33	116	64	66
3	Trzyosobowe	89	67	54	267	201	162
4	Czterooosobowe	64	70	69	256	280	276
5	Pięcioosobowe	37	43	42	185	215	210
6	sześćoosobowe i więcej	34	44	46	257	316	332

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Porównując trzy kolejne lata najczęściej z pomocy MOPS korzystały gospodarstwa jednoosobowe, trzyosobowe i czterooosobowe. Najwięcej osób, które korzystały z pomocy na przestrzeni ostatnich trzech lat skupiają gospodarstwa sześćoosobowe.

Powody przyznawania pomocy społecznej

Tabela Nr 12 Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej

Rok	Ubóstwo (liczba rodzin)	Bezrobocie (liczba rodzin)	Niepełnosprawność (liczba rodzin)	Długotrwała choroba (liczba rodzin)	Rodziny wielodzietne (4 i więcej dzieci)	Rodziny niepełne
2003	-----	232	81	47	-----	1
2004	-----	217	27	24	15	8
2005	-----	196	58	47	27	25
2006	3	275	39	2	30	29
2007	-----	224	80	33	3	8

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Analizując przyczyny trudnej sytuacji życiowej stwierdza się, że bezrobocie, które dotyka osoby i rodziny, jest najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej.

Brak zatrudnienia, który nie jest tylko indywidualnym problemem człowieka nim dotkniętego, ale niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny jest źródłem problemów i patologii. W miarę przedłużania się okresu pozostawiania bez pracy problemy te narastają i rodzą kolejne, takie jak ubóstwo, frustrację, izolację, alkoholizm, bezradność życiową. Drugim, co do wielkości, powodem przyznawania pomocy jest niepełnosprawność, trzecim długotrwała choroba.

We współczesnym świecie niepełnosprawność człowieka uważana jest za szczególnie istotny problem społeczny. Znaczenie tego problemu wynika z rozmiarów i powszechności występowania niepełnosprawności w populacji, a także z konsekwencji, jakie wywołuje w sensie indywidualnym i społecznym. To, co odróżnia osoby niepełnosprawne od innych, to tylko i wyłącznie ich niepełnosprawność. Osoby te spotyka się codziennie, w każdym środowisku społecznym. U części z nich niepełnosprawność jest zewnętrzną do tego stopnia, że nie sposób nie dostrzegać jej obecności. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczonego przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Komisję przez ZUS, KRUS. Za niepełnosprawne uznaje się osoby, które stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów.

Kolejnymi powodami korzystania z pomocy społecznej przez rodziny są:

- wielodzietność,
- status rodziny niepełnej,
- ubóstwo

Tabela 13 Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczych z uwzględnieniem rodzin niepełnych.

Lata	Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	w tym	
		rodziny niepełne	%
2003	1	1	100
2004	23	8	34,8
2005	55	25	45,5
2006	59	29	49,2
2007	11	8	72,7

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Powyższe dane jednoznacznie wskazują na tendencję wzrostową rodzin niepełnych, które korzystają z pomocy społecznej z powodu problemów opiekuńczo-wychowawczych z dziećmi w stosunku do ogółu rodzin korzystających z pomocy w związku z problemami wychowawczymi.

Pozbawienie dzieci podczas procesu wychowania jednoczesnej obecności obojga rodziców skutkuje nierzadko pewnymi problemami psychosocjalnymi. Można wnioskować, że osobom zawodowo zajmującym się dziećmi przybędzie obowiązków pedagogicznych wobec tych dzieci i młodzieży. Powiększy się też liczba dorosłych, którzy dopiero po kilku lub kilkunastu latach zjawiają się w poradniach i przychodniach zdrowia psychicznego, gdyż w dzieciństwie czegoś ważnego im zabrakło, a mówiąc ścisłej: zabrakło optymalnych warunków do uformowania własnej osobowości.

Tabela Nr 14 Rodziny wielodzietne objęte pomocą socjalną

Lata	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej			Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych		
	Razem	w tym rodziny wielodzietne	%	Razem	w tym rodziny wielodzietne	%
2003	397	-----	0	658	86	13,1
2004	317	15	4,73	269	52	19,33
2005	357	27	7,56	652	53	8,12
2006	330	30	9,09	685	144	21,02
2007	315	3	0,9	661	123	18,6

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Procentowy udział rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej w gminie Dąbie w stosunku do ogółu korzystających jest stosunkowo niski. Na przestrzeni lat 2003-2007 nie przekroczył 10 %. Liczba rodzin wielodzietnych natomiast korzystających ze świadczeń rodzinnych w stosunku do ogółu pobierających świadczenia na przestrzeni lat 2003-2007 kształtuje się na poziomie ok. 20%.

BUDŻET NA ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Tabela Nr 15 Budżet na zadania pomocy społecznej w gminie Dąbiu w latach 2005 – 2007

Lp.	Kategoria		Lata		
	Wydatki Gminy na pomoc społeczną		2005	2006	2007
1.	Pomoc w formie pieniężnej (zasiłki stałe, okresowe, celowe, pożyczki)		277 613,00 zł	383 350,00 zł	382 846,00 zł
2.		praca socjalna	-----	-----	-----
3.	Pomoc w formie niepieniężnej łącznie, w tym:	składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	7 150,00 zł	6 790,00 zł	10 352,00 zł
		pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienia	-----	-----	-----
		zapewnienie schronienia	---	1 845,00 zł	-----
		zapewnienie posiłku	75 398,00 zł	84 063,00 zł	86 402,00 zł
		zapewnienie niezbędnego ubrania	-----	--	-----
		usługi opiekuńcze, (w tym specjalistyczne łącznie)	37 448,00 zł	24 715,00 zł	23 281,00 zł
		bilet kredytowany	-----	-----	-----
4.	Inne wydatki na pomoc społeczną- kłeska żywiolowa lub ekologiczna		-----	696 244,00 zł	392,00 zł
5.	Razem w danym roku:		397 609 zł	1 197 007 zł	503 273 zł

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Budżet na zadania pomocy społecznej wynosił na przestrzeni ostatnich trzech lat odpowiednio:
w 2005 r. 397 609,00 zł, w 2006 r. 1 197 007,00 zł w 2008 roku 503 273,00 zł.

Tabela Nr 16 Liczba udzielonych poszczególnych form zasiłków w latach 2005-2007 w gminie Dąbie

Rodzaj świadczenia	2005 rok (liczba rodzin)	2006 rok (liczba rodzin)	2007 rok (liczba rodzin)
Zasiłek stały	38	38	45
Zasiłek okresowy	196	200	172
Zasiłek celowy w tym specjalny celowy	77	100	89

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Liczba zasiłków stałych jest stosunkowo wyrównana w latach 2005 – 2007. W 2006 roku została wypłacona największa liczba zasiłków okresowych i celowych w stosunku do 2005 i 2007 roku.

2.3.3. Dotychczasowe formy pomocy i świadczeń

Tabela Nr 17 Wydatki przeznaczane na wypłatę świadczeń rodzinnych w latach 2005 – 2007.

Lp.	Kategoria:	2005	2006	2007
	Liczba wydatków na świadczenia rodzinne w latach 2005-2007	1300704	2059300	2177113

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest dysponentem znacznej ilości środków przeznaczanych na wypłatę świadczeń rodzinnych. W 2007 roku kwota wypłacona z tego tytułu wynosiła 2 177 113,00 zł.

Wykres Nr 2 Wydatki na świadczenia rodzinne w latach 2005-2007

Tabela Nr 18 Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych w gminie Dąbie w latach 2005-2007

Lp.	Nazwa świadczenia	Liczba rodzin pobierających świadczenia w 2005 r.	Kwota świadczenia w 2005 r.	Liczba rodzin pobierających świadczenia w 2006 r.	Kwota świadczenia w 2006 r.	Liczba rodzin pobierających świadczenia w 2007 r.	Kwota świadczenia w 2007 r.
1.	Zasiłek rodzinny	561	378956,00	574	691575,00	540	796638,00
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego	375	558974,00	367	685455,00	349	673648,00
3.	Zasiłek pielęgnacyjny	187	183600,00	217	344763,00	212	379134,00
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	20	91728,00	20	95760,00	18	97440,00
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	-----	-----	51	51 000,00	52	52000,00

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Biorąc pod uwagę strukturę świadczeń rodzinnych jednoznacznie wynika iż największą kwotę przeznaczają się na wypłatę zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych.

MOPS w Dąbiu udziela także innych form pomocy w oparciu o różne ustawy

Tabela Nr 19 Pomoc udzielona w formie poradnictwa specjalistycznego w gminie latach 2005 – 2007

Rok	2005	2006	2007
Liczba rodzin	7	14	80
Liczba osób w rodzinie	21	54	207

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Ilość rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym w 2007 roku znacznie wzrosła w stosunku do 2006 roku. Rodzinom coraz trudniej poradzić sobie z różnymi problemami, coraz częściej szukają wsparcia u i pomocy u specjalistów.

Tabela Nr 20 Interwencja kryzysowa w gminie w latach 2005 – 2007

Rok	2005	2006	2007
Ilość rodzin	6	-----	-----
Ilość osób w rodzinie	24	-----	-----

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

W latach 2006 i 2007 nie udzielano wsparcia w tym zakresie.

Tabela Nr 21 Pomoc udzielona w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w latach 2005 - 2007

Lp.	Pomoc udzielona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w latach:	2005	2006	2007
1.	Ilość osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych	9	7	7
2.	Ilość osób korzystających z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3	2	0

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Ze wsparcia w formie usług opiekuńczych w 2005 roku wsparcia skorzystało 9 osób, w latach 2006 i 2007 - 7 osób. Ilość osób z zaburzeniami psychicznymi, które skorzystały z tej formy wsparcia kształtowała się na poziomie w 2005 roku – osoby, w 2006 roku – 2 osoby, w 2007 roku nikt nie korzystał z pomocy.

Tabela nr 22 Osoby uzależnione od alkoholu korzystające z pomocy społecznej

Kategoria	Lata		
	2005	2006	2007
Osoby uzależnione od alkoholu objęte pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	3	6	5

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Mimo, że nadużywanie alkoholu stanowi dziś jeden z najpoważniejszych problemów jako rozmiar i niszczyielskie działanie daje się zaobserwować wśród podopiecznych pomocy społecznej.

Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat, niepokojącym jest jednak fakt wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholu i obniżania wieku inicjacji alkoholowej. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych jest bardzo skomplikowany i ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda bezrobocie problemy wychowawcze i zdrowotne, inne uzależnienia wchodzące w konflikt z prawem. Zjawisku nadużywania alkoholu często towarzyszy zjawisko przemocy fizycznej i psychicznej stosowanej zarówno wobec dorosłych i dzieci. Pomocą w pracy z alkoholikami pracownikom socjalnym przychodzi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Poradnia Uzależnień w Koninie, Kuratorzy Sądowi. Liczba osób uzależnionych od alkoholu a objętych pomocą społeczną jest niska w stosunku do skali problemu głównie z powodu trudności w przyznaniu się do uzależnienia.

Zaliczka alimentacyjna przysługuje, jeśli dochód rodziny, w której wychowuje się osoba uprawniona, nie mogąca wyegzekwować alimentów, nie przekracza na jednego jej członka 583 zł miesięcznie.

Tabela Nr 23 Zaliczki alimentacyjne wypłacone w gminie Dąbie w latach 2005 – 2007.

Rok	2005	2006	2007
Wypłacone zaliczki alimentacyjne	31 733,00	115 071,00	100 549,00
Ilość rodzin pobierających zaliczki	26	31	24
Osoby uprawnione do zaliczki	52	57	37

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Kwota przeznaczana na wypłatę zaliczek alimentacyjnych kształtowała się w ciągu ostatnich trzech lat w następujący sposób: 2005 r. 31 733,00 zł, rok 2006 115 071, 00 zł, 2007 rok 100 549,00 zł

Tabela Nr 25 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu trudności życiowych po wyjściu z zakładu karnego

Kategoria	Lata		
	2005	2006	2007
Trudności w przystosowania do życia po opuszczeniu zakładu karnego	-	1	3

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Łamanie norm prawa pociąga za sobą sankcję karną. W celu przeciwdziałania pogłębieniu się zjawiska izolacji osób opuszczających zakłady karne i areszty śledcze w roku 2000 zostało zawarte Porozumienie pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej w sprawie zasad współpracy w zakresie pomocy na rzecz osób zwalnianych z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz rodzin pozbawionych wolności. Podstawowym elementem współpracy jest przesyłanie przez administrację zakładu karnego właściwemu ośrodkowi pomocy informacji o potrzebie udzielenia pomocy po zwolnieniu zakładu karnego. Liczba korzystających z tej formy wsparcia ma charakter marginalny.

Inne formy udzielanej pomocy

Dożywianie osób i rodzin w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2006-2009, na którego realizację w znacznej części środki finansowe pochodzą z budżetu państwa (sytuację odzwierciedla Tabela Nr).

Tabela Nr 25 . Zestawienie kosztów dożywiania oraz źródło finansowania zakupionych posiłków dla dzieci i młodzieży oraz osób ubogich

Rok	Liczba osób korzystających z dożywiania	Ilość wydanych posiłków	Średni koszt jednego posiłku w zł	Źródło finansowania				
				Ogółem koszt	w tym dotacja Wojewody	%	w tym środki własne	%
2003	236	42904	1,53	65497	37895	57,9	27602	42,1
2004	235	31689	1,70	53872	11461	21,3	42411	78,7
2005	232	36223	2,08	75398	40641	53,9	34757	46,1
2006	262	39157	2,15	84063	56286	67	27777	33
2007	281	39984	2,16	86402	61835	71,6	24567	28,4

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Dożywianie dzieci w szkołach na terenie gminy na ogół nie następuje trudności. Wsparciem dla samorządów w zakresie dożywiania są środki rządowe. W 2003 r. dotacja Wojewody wyniosła 57,9% ogólnych wydatków, w 2004 r. – 21,3%, zaś w 2005 r. 53,9%, w 2006 r. – 67%, zaś w 2007 r. – 71,6%. Odpowiednio udział środków własnych gminy wynosi w 2003 r. – 42,1%, w 2004 r. – 78,7% i w 2005 r. – 46,1%, w 2006 r. – 33%, zaś w 2007 r. 28,4%. Liczba korzystających z dożywiania w okresie ostatnich dwóch lat systematycznie zwiększała się. W 2003 r. z bezpłatnego dożywiania korzystało 236 osób, w 2004 r. – 235, w 2005 r. – 232, w 2006 r. – 262 i w 2007 r. – 281. Tendencja wzrostowa obserwowana od 2005 roku liczby osób korzystających z dożywiania jest wynikiem wzrostu zainteresowania tą formą pomocy, wprowadzeniem od 2006 roku programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, co wiąże się z przeznaczeniem większych środków finansowych na dożywianie, jak również wzrost kryterium dochodowego warunkującego otrzymanie pomocy z programu.

Ponadto na terenie gminy realizowana jest pomoc materialna dla uczniów w ramach programów:

- **“Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego”**- pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym jest udzielana w dwóch formach:

a) stypendia szkolne

Uprawnionymi do otrzymywania stypendium szkolnego są uczniowie szkół, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. W szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna.

b) zasiłki szkolne

Uprawnionymi do otrzymania zasiłku szkolnego są osoby znajdujące się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

Środki na realizację tego programu pochodzą z rezerwy celowej budżetu państwa.

- **Dofinansowanie zakupu podręczników dla dzieci rozpoczynających roczne przygotowanie przedszkolne lub naukę w klasach I – III szkoły podstawowej- w ramach programu “Wyprawka szkolna”.**

Celem programu jest wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów poprzez dofinansowanie zakupu podręczników dzieciom pochodzącym z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Programu ten finansuje zakup podręczników szkolnych dla dzieci rozpoczynających roczne przygotowanie przedszkolne lub naukę w klasach I – III.

- **Uczeń na wsi**

Celem programu jest pomoc w zdobyciu wykształcenia poprzez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko – wiejskie.

Środki finansowe na realizację programu pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2007 roku wsparcie otrzymało 29 uczniów niepełnosprawnych z terenu gminy Dąbie. Maksymalny poziom wsparcia wynosi w przypadku uczniów szkół podstawowych i gimnazjum 2 tys. zł, w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych 3 tys. zł. Wypłata świadczeń następuje po przedstawieniu rachunków dokumentujących poniesione wydatki na cele edukacyjne. W większości przypadków kwota wsparcia wykorzystywana jest przez beneficjentów pomocy w maksymalnej wysokości.

Tabela Nr 26. Formy pomocy materialnej dla uczniów

l.p.	Forma pomocy	Liczba uczniów objęta pomocą	Przeciętna kwota przyznanej pomocy (na jednego ucznia w zł)	Ogółem kwota przyznanej pomocy w zł
Rok szkolny 2006/2007				
1.	Wyprawka szkolna	31	93,29	2892,00
2.	Stypendium	316	I grupa dochodowa – 912 zł II grupa dochodowa – 868 zł III grupa dochodowa 781 zł IV grupa dochodowa – 722 zł	237 000,00
3.	Zasiłki szkolne	0	0	0
Rok szkolny 2007/2008				
4.	Wyprawka szkolna (podręczniki)	128	88,04	11269,30
5.	Wyprawka szkolna (jednolity strój)	271	50,00	13550,00

6.	Stypendium	268	I grupa dochodowa - 1214 II grupa dochodowa 980 zł III grupa dochodowa 746 zł	231 000,00
7.	Zasiłki szkolne	6	260,00	1560,00

Opracowanie własne Urząd Miejski w Dąbiu

Ponadto na terenie Gminy Dąbie realizowany jest szereg programów profilaktycznych takich jak: „Bezpieczne Miasto”, „Bezpieczna Wieś”, „Bezpieczna szkoła”, „Razem Bezpieczniej”, „Profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia” – profilaktyka fluorkowa, oraz szereg programów z zakresie profilaktyki zdrowotnej Profilaktyka układu krążenia, profilaktyka cukrzycy, profilaktyka chorób zakaźnych, zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone na świetlicy finansowane głównie ze środków pochodzących z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2.3.4. Współpraca z innymi podmiotami (w tym zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej)

Gmina Dąbie współpracuje z innymi podmiotami, takimi jak organizacje pozarządowe i jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego. Współpraca ta odbywa się w oparciu o Program Współpracy na rok 2008 Gminy Dąbi z organizacjami pozarządowymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, i stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego, który corocznie jest przyjmowany uchwałą Rady Gminy Dąbie.

Współpraca ta odbywa w różnych w formach:

- 1/zlecenia organizacjom pozarządowym i stowarzyszeniom realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie,
- 2/wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu harmonizowania tych kierunków,
- 3/konsultowania z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami, odpowiednio do zakresu ich działania projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
- 4/tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej.

W Programie Współpracy na rok 2008 zapisano szereg działań w zakresie, których odbywa się współpraca:

q w sferze ogólnej podejmowane będą następujące działania:

1. Organizacja szkoleń o tematyce dotyczącej:
  - a/ Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych,

- b/ Zakresu stosowania ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- c/ Zasad prowadzenia rachunkowości i księgowości.

q w sferze dotyczącej wspierania przedsiębiorczości podejmowane będą następujące zadania:

1. Współpraca w zakresie organizacji imprez szkoleniowo – informacyjnych dla lokalnych przedsiębiorców , a zwłaszcza w zakresie pozyskiwania środków z programów rządowych i Unii Europejskiej,
2. Wspólne przedsięwzięcia związane z pomocą przedsiębiorcom w zdobyciu właściwej wiedzy o nowych rynkach i zasadach funkcjonowania na rynku jednolitym Unii Europejskiej,
3. Rozwój przedsiębiorczości jako formy aktywizacji lokalnego rynku pracy i narzędzia walki z bezrobociem.

q w sferze dotyczącej bezpieczeństwa publicznego podejmowane będą działania polegające na zwołaniu spotkania organizacji realizujących zadania publiczne w zakresie:

- 1/ Porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym,
- 2/ Upowszechniania wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa,
- 3/ Ratownictwa i ochrony ludności,
- 4/ Pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych.

q w sferze dotyczącej oświaty, kultury i kultury fizycznej podejmowane będą działania w zakresie:

1/podtrzymywania polskiej tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej – organizacja konkursów, seminariów, wystaw, imprez plenerowych nawiązujących do tradycji narodowej oraz działania na rzecz zespołów i klubów artystycznych,

2/nauki, edukacji, oświaty i wychowania,

a/działania promujące dzieci i młodzież wybitnie uzdolnioną,

b/działania zapewniające zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży,

c/działania mające na celu upowszechnianie nauki języków obcych,

d/wspieranie działań edukacyjnych przeciwdziałających patologiom,

e/organizacja zajęć pozaszkolnych, pozalekcyjnych jako rozwój zainteresowań.

3/krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży:

a/działania popularyzujące turystykę kwalifikowaną, organizacja rajdów, szkoleń, konkursów, sesji popularno-naukowych,

b/szkoleń w zakresie turystyki,

c/organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży.

4/upowszechnianie kultury fizycznej i sportu:

a/ organizacja szkolenia dzieci, młodzieży i seniorów uzdolnionych sportowo, w
poszczególnych dyscyplinach sportowych,

b/wspieranie klubów sportowych,

c/szkolenie i doskonalenie instruktorów, trenerów, sędziów sportowych oraz organizatorów kultury fizycznej,

d/ promocja sportu dzieci i młodzieży,

e/ organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych,

f/ działania na rzecz olimpijskich i paraolimpijskich dyscyplin sportowych,

g/ organizacja masowych imprez sportowo – rekreacyjnych.

q w sferze dotyczącej zdrowia i polityki społecznej podejmowane będą następujące działania:

1/w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych:

a/ zapewnienie dostępu do wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej,

b/ likwidacji barier w komunikowaniu się,

c/ zapewnieniu dostępu do dóbr i usług, umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,

d/ wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych na wszystkich poziomach edukacji,

e/ zapewnieniu osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do rehabilitacji

społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki,

f/ aktywizacja osób niepełnosprawnych.

q w zakresie pomocy społecznej:

a/ realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych dla dzieci i młodzieży zagrożonej patologiami społecznymi, a w szczególności uzależnieniami od środków psychoaktywnych,

b/ realizacja programów wychodzenia z bezdomności oraz programów terapeutycznych dla osób bezdomnych,

c/ realizacja programów pracy socjalnej dla środowisk zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym,

d/ realizacja programów służących aktywizacji i integracji społecznej osób w podeszłym wieku

e/ realizacja programów związanych z wychowaniem w trzeźwości przeciwdziałaniem alkoholizmowi.

q w zakresie ochrony profilaktyki i promocji zdrowia- realizacja programów dotyczących tej tematyki,

q w zakresie patologii społecznej realizacja programów, których celem będzie przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej.

Tabela Nr 27 Działania z zakresu pomocy społecznej zlecone przez gminę

Rodzaj działań	Organizacja współpracująca	Rodzaj współpracy	Wielkość przekazanych środków z budżetu gminy (w tys. zł)		
			2005	2006	2007
Usługi opiekuńcze	MOPS	umowa	22	24	26
Prace społecznie użyteczne	PUP	umowa	-----	7	6
Profilaktyka uzależnień od alkoholu itd.	GKRPA	program	57	58	54

Opracowanie własne Urzędu Miejskiego Dąbiu

Największą ilość środków przeznaczanych z budżetu gminy na zadania z zakresu pomocy społecznej przeznaczają się Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2005 roku przeznaczono na ten cel 77 tys. zł, w 2006 roku 58 tys. zł., w 2007 54 tys. zł.

Zasoby osobowe gminy:

Na terenie gminy Dąbie zamieszkują osoby, które posiadają różnego rodzaju zdolności artystyczne i twórcze oraz ciekawe zainteresowania. Osoby te stanowią potencjał gminy, który można wykorzystać w działaniach na rzecz społeczności lokalnej. Mogliby przekazywać swoje umiejętności, zarządzać pasją i rozwijać zainteresowania innych mieszkańców gminy. Podczas warsztatów opracowywania strategii pozyskano informacje na temat tych osób. Według rozeznania środowiska przez lokalnych liderów społecznych wskazano osoby, które odznaczają się ciekawymi zdolnościami i hobby. Osoby te posiadają uzdolnienia w zakresie: rękodzielnictwa jak: robienie kwiatów z bibuły, palm, wieńców, wyrobów z wikliny i z innych tworzyw naturalnych,

- rzeźbiarstwa (w drewnie oraz kowalstwo artystyczne),;
- literatury polskiej lokalnych poetów
- teatru, śpiewu (również ludowego), tańca regionalnego, muzyki oraz gry na instrumencie;
- haftu i wyszywania, szydełkowania
- krawiectwa,
- zdolności kulinarnych,

- rymarstwo

Takich osób może być zdecydowanie więcej, jednak nie ujawniają się publicznie ze swoimi zdolnościami i zainteresowaniami. Celowym byłoby wykorzystanie potencjału drzemącego w tych ludziach na rzecz społeczności lokalnej oraz w celach zwiększania integracji społecznej.

Inicjatywy podjęte na rzecz społeczności gminy przez **organizacje i grupy nieformalne:**

1. Stowarzyszenie „Wiejska Strzecha” w Ladorudzu – realizacja usług w ramach PPWOW na rzecz rodzin
2. Ludowy Klub Sportowy w Karszewie – realizacja usług w ramach PPWOW na rzecz dzieci i młodzieży
3. Klub Piłkarski „Zryw” Dąbie- realizacja usługi w ramach PPWOW na rzecz dzieci i młodzież

2.4. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja

2.4.1. Analiza obszarów polityki społecznej

a) Kwestia mieszkaniowa

Na terenie gminy Dąbie znajduje się 2208 mieszkań, w tym: 151 mieszkań komunalnych, 38 stanowiących zasoby spółdzielni mieszkaniowych, 2019 stanowiących własność prywatną. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na terenie gminy Dąbie wynosi 71,5 m².

Potrzeby mieszkaniowe mieszkańców gminy zaspokajane są w 91,4 % poprzez budownictwo indywidualne, 7,6 % mieszkań stanowi własność gminy, 1 % pozostałych podmiotów.

Tabela Nr 28 Mieszkaniowy zasób komunalny gminy.

Rok	Liczba budynków mieszkalnych	Liczba lokali mieszkalnych
2005	23	140
2006	23	140
2007	26	151

Opracowanie własne Urzędu Miejskiego w Dąbiu

W budynkach stanowiących własność komunalną gminy średnio znajdują się 6 lokali mieszkalnych. Biorąc pod uwagę stan techniczny tych lokali 30% określa się jako dobry, 50,0% mieszkań jest w stanie średnim, a 20% wymaga remontu.

Problemy społeczne związane z brakiem zamieszkiwania występują w wąskim zakresie. W 2005 r. wpłynęło 16 wniosków o przydział lokalu mieszkalnego na poprawę warunków mieszkaniowych – 1 wniosek załatwiono pozytywnie, w 2006 r. wpłynęło 20 wniosków, z czego 1 wniosek załatwiono pozytywnie, w 2007 r. wpłynęło 25 wniosków –pozytywne rozstrzygnięcie znalazły 4.

Na terenie gminy znaczna część rodzin korzysta z dodatków mieszkaniowych, średnio miesięcznie 100 rodzin co stanowi 10% ogółu liczby rodzin zamieszkujących Gminę Dąbie. Wydatki na tę formę pomocy w roku 2006 wyniosły 114 990,26 zł, w 2007 r. gmina na ten cel przeznaczyła kwotę 107 606,72 zł. Świadczeniobiorcami są od lat te same rodziny, których dochody są niewystarczające na utrzymanie mieszkania. Dane wskazują, że z tej formy pomocy finansowej korzysta coraz mniej osób. Jest to wynikiem poprawy sytuacji dochodowej rodzin oraz zmniejszonego zainteresowania korzystaniem z tego typu wsparcia.

b) System opieki zdrowotnej

Na terenie miasta i gminy Dąbie usługi medyczne dla mieszkańców świadczą następujące placówki:

- NZOZ „DĄB-MED.” ul. 3 maja 2. Placówka zatrudnia 6 osób w tym 3 lekarzy, 2 pielęgniarki oraz 1 pracownika fizycznego
- NZOZ „MEDAR” Przychodnia w Dąbiu ul. 3 maja 2 zatrudnia dwóch lekarzy internistów i lekarza pediatrę. Z zakresu pielęgniarstwa usługi świadczą dwie pielęgniarki (w punkcie szczepień i gabinecie zabiegowym);
- NZOZ Przychodnia Lekarska „Eskulap” Opiekę medyczną, realizuje pięciu lekarzy i trzy pielęgniarki.
- W gminie funkcjonuje również NZOZ Ośrodek Pielęgniarski „Rodzina” sc. Świadczący usługi z zakresu pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnego i medycyny szkolnej. Dwie pielęgniarki rodzinne zajmują się opieką nad pacjentami obłożnie chorymi, profilaktyką i promocją zdrowia w domu pacjenta.

Według GUS-u na koniec 2006 roku udzielono 33 575 porad. Liczba świadczeń medycznych udzielonych przez lekarza rodzinnego w 2007 roku wynosiła 30 626 co stanowi 4375 świadczeń na 1000 mieszkańców.

Najczęstsze problemy zdrowotne, z którymi borykają się mieszkańcy gminy, to:

- choroby układu krążenia
- ostre zapalenie dolnych dróg oddechowych
- choroby układu ruchu
- cukrzyca
- nowotwory

W ramach profilaktyki zdrowotnej wśród mieszkańców gminy prowadzone są programy zdrowotne realizowane w szkołach na terenie gminy i miasta Dąbie takie jak:

Profilaktyka chorób zakaźnych i przewlekłych:

- Profilaktyka nadciśnienia

-Profilaktyka cukrzyca

-Profilaktyka chorób układu oddechowego

-Profilaktyka przeciw nikotynowa

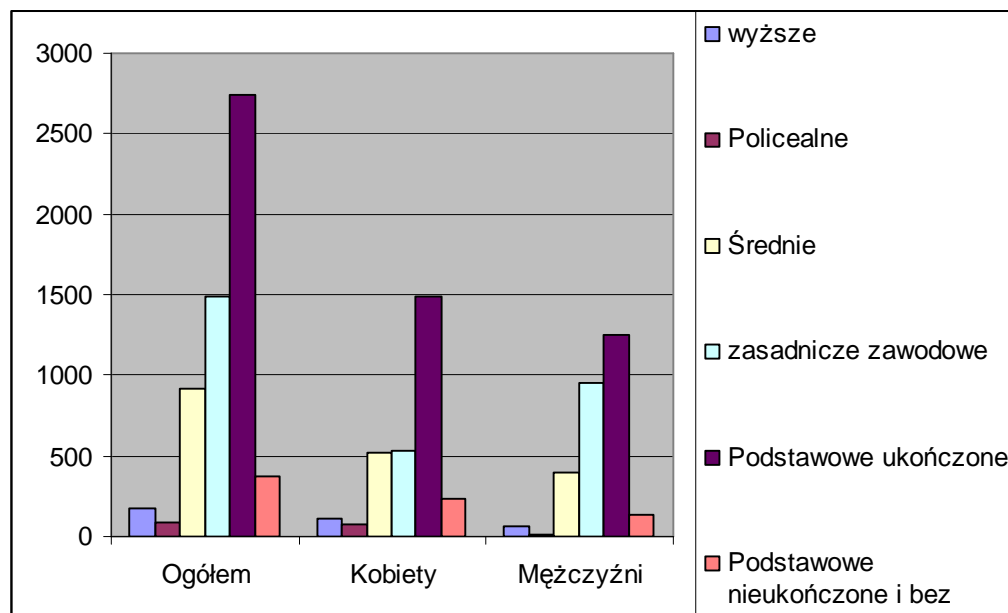
-Profilaktyka otyłości

-Szczepienia ochronne

c) Edukacja i opieka nad dzieckiem

Poziom wykształcenia mieszkańców gminy nie jest wysoki, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres Nr 3 Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Dąbie

Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia przeważają osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym. Najmniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem wyższym.

Ostatnio zauważono jednak, że młodzież coraz częściej podejmuje naukę w szkołach średnich i kontynuuje naukę na studiach wyższych. Wynika to z tego, że ludzie młodzi mają świadomość, że aby zaistnieć na rynku pracy i nie zasilać szeregu osób bezrobotnych, muszą inwestować w siebie, swoje wykształcenie i swoją przyszłość.

Gmina dysponuje stosunkowo dobrze rozwiniętą siecią placówek oświatowo-wychowawczych. Poniższe tabele obrazują strukturę szkół podstawowych, gimnazjum i ponadgimnazjalnych w gminie.

Tabela Nr 29 Sieć placówek oświatowych w gminie (stan na rok szkolny 2007/2008).

Placówki	Liczba
Przedszkola	1
Szkoły Podstawowe	3
Gimnazjum	1
Oddział gimnazjum z przysposobieniem do pracy	1

Szkoły ponadgimnazjalne, w tym:	
- Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych	1

Opracowanie własne

Od 1 września 1999 r. na obszarze gminy Dąbie działają 3 szkoły podstawowe z klasami I-VI i 1 gimnazjum z jednym oddziałem które prowadzone są przez gminę. Działa też jedno przedszkole miejskie oraz Liceum dla dorosłych.

Tabela Nr 30 Stan kadry oraz liczba uczniów i wychowawców w szkołach przedszkolach prowadzonych przez gminę

Rok szkolny	Liczba nauczycieli			Liczba uczniów		
	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum	Przedszkole	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum	Przedszkole
2005/06	58	31	6	500	383	61
2006/07	53	28	8	469	369	73
2007/08	55	32	8	448	368	74

Opracowanie własne

Jak wynika z przedstawionych danych stan zatrudnienia w szkołach jest stosunkowo stabilny choć w szkołach podstawowych zmniejszył się o 3 etaty biorąc pod uwagę rok szkolny 2005/2006 , a rok 2007/2008. Liczba uczniów w szkołach podstawowych również ulega sukcesywnemu zmniejszeniu na przestrzeni ostatnich trzech lat. Liczba uczniów uczęszczających do gimnazjum utrzymuje się w ciągu ostatnich dwóch lat szkolnych na stałym poziomie. Liczba przedszkolaków oraz poziom zatrudnienia w przedszkolu wykazuje tendencję wzrostową.

Baza lokalowa szkół

Baza lokalowa szkół i przedszkoli prowadzonych przez gminę Dąbie jest zróżnicowana. Większość budynków, tj. dwie szkoły i przedszkole powstała w czasach przedwojennych, jeden budynek pobudowany został w ramach akcji „1000 szkół na Tysiąc lat”, a więc są to budynki dość stare i wymagają ciągłych renowacji i konieczności planowania w budżecie gminy środków na remonty.

Na terenie gminy 2 szkoły posiadają sale gimnastyczne. Na terenie gminy działa też Hala widowiskowo – sportowa, z której korzysta gimnazjum. Jedna ze szkół nie posiada sali gimnastycznej.

Tabela Nr 31 Dane charakteryzujące bazę lokalową szkół i przedszkoli

Powierzchnia dydaktyczna	Liczba sal	Liczba oddziałów	Typ i nazwa szkoły
577 m ²	12	10	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Dąbiu
704 m ²	11	11	Szkoła Podstawowa im. A. Mickiewicza w Chełmnie
366 m ²	8	6	Szkoła Podstawowa im. S. Mikołajczyka w Karszewie
431 m ²	13	16	Gimnazjum w Dąbiu
160 m ²	5	3	Przedszkole w Dąbiu

Opracowanie własne

Należy podkreślić, że wszystkie budynki szkolne w gminie są w pełni wykorzystane, istnieją w każdej szkole sale komputerowe z dostępem do internetu, a sprzęt ten został zakupiony z środków własnych, przy udziale Ministerstwa Edukacji Narodowej i Agencji Restrukturyzacji Rolnictwa.

Reforma strukturalna systemu szkolnego stwarza konieczność zakupu nowych środków dydaktycznych i pomocy naukowych, co przy obecnym budżecie na oświatę jest bardzo trudne.

Demografia i sieć szkół

Analiza demograficzna wskazuje wyraźnie na wchodzenie niżu demograficznego do szkół podstawowych i gimnazjum.

Analizę liczby uczniów, w tym niepełnosprawnych w poszczególnych szkołach przedstawia tabela:

Tabela Nr 32 Liczba uczniów w placówkach oświatowych na terenie gminy Dąbie

Rok szkolny	Typ szkoły					
	Szkoła Podstawowa	w tym niepełnosprawnych	Gimnazjum	w tym niepełnosprawnych	Przedszkole	w tym niepełnosprawnych
2005/2006	500	11	383	17	61	0
2006/2007	469	10	369	16	73	0
2007/2008	448	9	368	20	74	0

Opracowanie własne

Uczniowie niepełnosprawni stanowią nieliczną grupę w stosunku do ogółu uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy Dąbie.

Sytuacja kadrowa

Zmniejszająca się liczba uczniów powoduje zmniejszenie liczby oddziałów i w konsekwencji konieczność ograniczenia zatrudnienia nauczycieli w szkołach.

Istniejące szkoły nie będą oferowały nowych miejsc pracy dla absolwentów kierunków pedagogicznych. Niewielkie zapotrzebowanie istnieje dla nauczycieli języków obcych, tj. języka angielskiego i języka niemieckiego.

Najliczniejszą grupę stanowią nauczyciele dyplomowani – 49 %. Drugą, co do wielkości grupą są nauczyciele mianowani – 21 %. Nauczyciele kontraktowi stanowią 22 % ogółu zatrudnionych w Gminie Dąbie nauczycieli. Uwagę zwraca niski odsetek nauczycieli stażystów, zaledwie 8 %.

Nauczyciele ze stażem pracy 21-25 lat to najliczniejsza grupa 42% oraz 16-20 lat 22 %. Łącznie nauczyciele ci stanowią ok.65 % ogółu pracujących nauczycieli w Gminie Dąbie.

Ważnym wskaźnikiem w analizie struktury zatrudnienia nauczycieli jest poziom ich wykształcenia. Zdecydowana większość nauczycieli posiada wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznego. Odsetek nauczycieli z takim przygotowaniem wynosi 85 % ogółu zatrudnionych.

Finanse szkół gminnych

Podstawą finansowania szkół jest subwencja oświatowa.

Tabela Nr 33 Plan i wykorzystanie środków finansowych szkół prowadzonych przez gminę

Rok	Typ placówek					
	Szkoly Podstawowe		Gimnazjum		Przedszkole	
	Planowane	Wykorzystane	Planowane	Wykorzystane	Planowane	Wykorzystane
2005	3336018	3091488	2071468	2032569	398986	398813
Subwencja	2732535	2732535	1253288	1253288	x	x
2006	3345751	3072426	3275741	3103970	486624	439520
Subwencja	2668236	2668236	1325481	1325481	x	x
2007	3574893	3297053	1752270	1723716	557420	519376
Subwencja	2769255	2769255	1452090	1452090	x	x

Opracowanie własne

Wysokość subwencji oświatowej nie pokrywa w pełni kosztów funkcjonowania tych placówek w części z dochodów własnych gminy. Na jednostkowe koszty kształcenia największy wpływ ma liczebność klas.

Tabela Nr 34 Średnia liczebność klas

	Liczebność klas w szkołach		
	2005/2006	2006/2007	2007/2008
Średnia liczba oddziałów w gminie w tym Szk. Podst. na wsi	17	17	17
Szkoły Podstawowe w mieście	12	10	10
Gimnazjum	16	16	16

Opracowanie własne

Średnia liczba oddziałów w szkołach podstawowych na terenie gminy kształtuje się na poziomie 17. Liczebność oddziałów w szkołach miejskich oscyluje wokół liczby 12. Liczba oddziałów w gimnazjum utrzymuje na stałym poziomie 16. Pomimo, że szkoły prowadzone przez gminę Dąbie spełniają te standardy, istnieje konieczność dofinansowania z dochodów własnych gminy.

Dowozy

Dowóz dzieci do szkół podstawowych i gimnazjum odbywa się poprzez zorganizowany system dowozów. Gmina posiada 2 własne autokary oraz korzysta z trzech autobusów wynajętych. Łącznie do wszystkich szkół dowożonych jest ok. 473 uczniów. Najdalsza droga ucznia do szkoły w naszej gminie wynosi ok. 8 km.

Zajęcia pozalekcyjne

Współczesna szkoła powinna dbać przede wszystkim, zgodnie z podstawowym założeniem reformy systemu edukacji, o wszechstronny rozwój osobowości ucznia, kształtując takie cechy jak: otwartość, aktywność, kreatywność i zaangażowanie. Świetnym polem do realizacji tego zadania są zajęcia pozalekcyjne, będące przedłużeniem procesu dydaktyczno-wychowawczego, a zarazem formą rozwijającą zainteresowania i uzdolnienia ucznia, a także zagospodarowującą kulturalny wypoczynek i rozrywkę. W zreformowanej szkole organizuje się zajęcia pozalekcyjne we właściwy i zgodny z potrzebami młodzieży sposób. Zajęcia pozalekcyjne spełniają następujące funkcje: **kształcącą, integrującą, rekreacyjno-rozrywkową**. Największym zainteresowaniem wśród uczniów cieszą się koła informatyczne, artystyczne, sportowe. Optyzmem napawa fakt, iż zajęcia pozalekcyjne są przydatne - wpływają na rozwój intelektualny, pozwalają miło i pożytecznie spędzić czas oraz poznać nowych ludzi.

Tabela Nr 35 Zbiorcze zestawienie zajęć pozalekcyjnych prowadzonych na terenie Gminy Dąbie

ZAJĘCIA POZALEKCYJNE			
Udział w zajęciach pozalekcyjnych		Liczba uczniów	Liczba kół lub godz. zajęć
Koła zainteresowań	1. Informatyczne	101	6
	2. Techniczne	14	1
	3. Przedmiotowe	87	5
	4. Artystyczne	100	5
	5. Sportowe	60	4
	2. Drużyna harcerska	54	3
RAZEM:		416	24

Opracowanie własne

W okresie trakcie roku szkolnego wychowawcy klas organizują wycieczki szkolne, wyjazdy na basen, a w okresie późnowiosennym wyjazdy na tzw. zielone szkoły w góry, nad morze. W większości przypadków wyjazdy są finansowane przez rodziców dzieci.

Należy zauważyć, że pomimo bogatej oferty liczba godzin i dni zagospodarowanych przez te zajęcia wynosi najwyżej 2 dni w tygodniu po kilka godz. Poza tym zwykle są dzieci, które uczestniczą w kilku formach zajęć oraz takie, które nie uczestniczą w żadnych. Poza tym w zajęciach uczestniczą głównie dzieci z miejscowości, w których znajdują się szkoły i sąsiadujących.

Opieka pielęgniarstwa i inna opieka specjalistyczna

W szkołach brak opieki lekarskiej i stomatologicznej. Uczniowie Szkoły Podstawowej Dąbiu i Gimnazjum w Dąbiu mają zapewniony dostęp do usług pielęgniarki codziennie, natomiast uczniowie szkół podstawowych w Karszewie i Chełmnie mogą liczyć na pomoc pielęgniarki tylko raz w tygodniu.

W ramach profilaktyki zdrowotnej – profilaktyki mycia zębów i dbania o jamę ustną – przeprowadzana jest fluoryzacja we wszystkich szkołach przez pielęgniarkę szkolną. Natomiast opieką logopedyczną, pedagogiczną, psychologiczną objęte są dzieci według potrzeb, po wcześniejszym zdiagnozowaniu..

Wzrasta liczba uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych, zarówno tych, których zdolności i umiejętności warto rozwijać. Oferta szkół dla uczniów z trudnościami poszerza się. Psycholog nie jest zatrudniony w żadnej szkole. W ramach opieki pedagogiczno – logopedycznej zatrudniony jest 1 pedagog, który ma swój przydział godzin w każdej szkole. W Gimnazjum w Dąbiu i Szkole Podstawowej w Dąbiu jest zainstalowany system monitoringu. W pozostałych szkołach o bezpieczeństwo uczniów dbają nauczyciele, którzy mają dyżury podczas przerw w zajęciach lekcyjnych

W większości szkół podstawowych w naszej gminie uczniowie objęci są nauczaniem języka obcego od pierwszej klasy szkoły podstawowej. Zajęcia dodatkowe odbywają się w ramach tzw. „godzin do dyspozycji dyrektora” lub dzięki dotacji celowej w ramach programu ministerialnego. W szkołach gimnazjalnych są prowadzone zajęcia dodatkowe z języka obcego (język niemiecki). Językiem obowiązkowym jest język angielski.

Ponadto to na terenie Gminy Dąbie działają dwa Ogniska Wychowawcze i jedna Świetlica Socjoterapeutyczna, która prowadzona przez Konińskie Towarzystwo Trzeźwość

- Środowiskowe Ognisko wychowawcze przy Szkole Podstawowej w Karszewie
- Ognisko Wychowawcze przy Szkole Podstawowej w Chełmnie
- Świetlica Socjoterapeutyczna Nr 14 przy Szkole Podstawowej w Dąbiu

Ogólna liczba dzieci uczęszczających na zajęcia to 114 osób. Mają one za zadanie wspieranie rodzin w sprawowaniu podstawowych funkcji, zapewnieniu pomocy w rodzinie i dzieciom sprawującym problemy wychowawcze, zagrożonym demoralizacją lub uzależnieniami.

Zadaniem tych podmiotów jest:

- zapewnienie pomocy w sytuacjach kryzysów szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych dziecka
- zapewnienie pomocy w nauce
- organizowanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań
- zapewnienie dziecku jednego posiłku.

Stwarzają one warunki do :

- a) fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju dziecka
- b) zapewnienie poczucia bezpieczeństwa
- c) poszanowanie i podtrzymanie związków emocjonalnych dziecka z rodzicami, rodzeństwem i z innymi osobami
- d) kształtowanie u dzieci postaw i zachowań prozdrowotnych
- e) uczenia poszanowania tradycji ciągłości kulturowej

f) wyrównywanie deficytów rozwojowych dziecka

Oferowane są zajęcia:

- socjoterapeutyczne
- zajęcia korekcyjno – kompensacyjne i logopedyczne
- zajęcia reedukacyjne
- pogotowie edukacyjne z przedmiotów humanistycznych i ścisłych na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum
- zajęcia informatyczne
- zajęcia twórcze
- zajęcia sportowe, turystyczne, ekologiczne
- poradnictwo dla rodzin systematyczną pedagogizację
- udział w konkursach

Jedną z form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu jest wolontariat. Od roku 2000 realizujemy Program „Starszy Brat Starsza Siostra”. Nadrzędnym celem tego programu jest nawiązanie relacji opartej na zaufaniu.

Sytuacja dzieci z rodzin problemowych

Tabela Nr 36 Dane dotyczące problemów opieki nad dziećmi

Rok	2005	2006	2007
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	3	2
Liczba rodzin zastępczych w gminie Dąbie, które objęły opieką dzieci z terenu gminy Dąbie	7	7	8
Liczba dzieci z terenu gminy Dąbie umieszczonych w rodzinach zastępczych	7	8	11
Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji	0	0	0
Liczba dzieci adoptowanych	0	0	0

Dane Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole

Gmina Dąbie w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną ściśle współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kole które udziela pomocy w zakresie realizacji zadań związanych z rodzinną opieką

zastępczą i kierowaniem do placówek opiekuńczo –wychowawczych. Ponadto aktywnie uczestniczy w uroczystościach okolicznościowych z udziałem dzieci m.in. Jasełka, Pogotowie Świętego Mikołaja oraz zaprasza przedstawicieli realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej na szkolenia i konferencje. Dane wskazują, że w latach 2005-2007 liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych charakteryzuje się nieznaczną tendencją wzrostową

d) Kultura, sport oraz turystyka w gminie Dąbie

Kultura

Działalność kulturalna w gminie opiera się na pracy Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej oraz jednej filii bibliotecznej w miejscowości Chelmino . Ośrodek Kultury organizuje bądź koordynuje wszystkie formy działalności kulturalnej na terenie gminy . Jest otwarty na potrzeby społeczne i prowadzi liczne zajęcia o zróżnicowanej tematyce oraz formach w zależności od potrzeb i zainteresowań społecznych .Wykaz stałych zajęć przedstawia poniższa tabela .

Tabela Nr 37 Zajęcia stale prowadzone przez Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Bibliotekę Publiczną w Dąbiu

Tematyka zajęć	Liczba godzin w miesiącu	Liczba uczestników	Uwagi(wskazać m.in. miejsce, uczestników, okres trwania itp.)
Miejsko-Strażacka Młodzieżowa Orkiestra Dęta	30	42	Orkiestra istnieje 14 lat . W repertuarze ma utwory patriotyczne , klasyczne, popularno-rozrywkowe itp. Co rok we wrześniu jest nowy nabór dzieci w miejsce młodzieży rezygnującej ze względu na rozpoczynające się studia lub pracę zawodową . Uświetnia wszystkie uroczystości państwowe w gminie i niemalże wszystkie imprezy kulturalne. Bierze udział w Przeglądach orkiestr dętych . Ma spore osiągnięcia. Zajęcia odbywają się w budynku ośrodka kultury .
Folklorystyczny zespół śpiewaczy „Nadnerzanki”	16	14	Działa od czterech lat .W repertuarze ma utwory ludowe z folkloru naszego regionu oraz inne , a także popularne utwory biesiadne oraz piosenki okazjonalne układane przez członków zespołu np. śpiewki ogórkowe z okazji Dnia Ogórka lub przyśpiewki dożynkowe . Uświetnia wiele imprez kulturalnych na terenie gminy . Bierze udział w przeglądach zespołów ludowych w regionie , a także w przeglądzie międzynarodowym w Piasecznie gdzie zdobył III miejsce . Zajęcia odbywają się w budynku ośrodka kultury.
Ognisko Muzyczne	24	12	Działa piąty rok . Dzieci pobierają nauki gry na instrumentach klawiszowych .Uczestniczą w imprezach gminnych . Biorą udział w przeglądach . Zajęcia odbywają się w budynku ośrodka kultury.
Sekcja rytmiczno – taneczna grupa starsza	12	12	Działa drugi rok . Uczestnikami jest młodzież gimnazjalna . Opracowują układy taneczne oraz ćwiczą tańce współczesne. Występują głównie na imprezach gminnych . Zajęcia prowadzone są w budynku ośrodka kultury.

Sekcja rytmiczno-taneczna grupa młodsza	12	36	Działa drugi rok . Uczestniczą w niej głównie dzieci ze szkoły podstawowej . Ćwiczą tańce współczesne . Zajęcia odbywają się w ośrodku kultury.
Dziecięcy zespół ludowy „Młodzi Dąbianie”	12	32	Działa od stycznia tego roku . Dzieci poznają folklor Polski . Ćwiczą tańce i piosenki ludowe - nie tylko z regionu ale ogólnie z Polski . Zajęcia odbywają się w ośrodku kultury.
Kółko Plastyczno - Techniczne	8	10	Działa od trzech lat . Dzieci rozwijają swoje zainteresowania plastyczne oraz techniczne . Zajęcia odbywają się w ośrodku kultury.
Sekcja sportowa „Sztuki walki”	4	10	Sekcja działa od dwóch lat . Uczestnikami są dzieci i młodzież . Poznają sztuki walk wschodnich . Zajęcia odbywają się w ośrodku kultury.
Koło teatralne „Teatr Pantomimy”	8	11	Działa od trzech lat . Uczestnikami są dzieci ze szkoły podstawowej . Uczestnicy opracowują spektakle pantomimiczne . Uczą się przekazywani treści za pomocą mimiki i gestu bez użycia słów . Zajęcia odbywają się w budynku ośrodka kultury.
Zespół muzyczny „Dammit”	20	8	Istnieje od października bieżącego roku . Uczestnikami jest młodzież z terenu gminy. Zajęcia odbywają się w ośrodku kultury .

Dane Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna w Dąbiu

Jak wynika z tabeli wszystkie zajęcia prowadzone w M-GOK i BP są odpowiedzią na potrzeby dzieci i młodzieży i do nich są adresowane. Nie zabezpiecza to jednak w pełni zapotrzebowania społecznego. Nie wszystkie zainteresowania dzieci i młodzieży zostały zaspokojone. Brak też ofert dla ludzi w wieku starszym : emerytów i rencistów. Ośrodek kultury dysponuje tylko jedną salą , która służy jako sala widowiskowa przy organizowaniu imprez kulturalnych oraz jako pracownia do prowadzenia stałych form pracy. Jak wynika z tabeli jest eksploatowana maksymalnie . W roku bieżącym w związku z likwidacją kawiarni w budynku ośrodka kultury zwolniło się pomieszczenie , w którym po odpowiednim remoncie i adaptacji można by utworzyć **świetlicę środowiskową będącą centrum integracji społecznej** służącą jako miejsce spotkań zarówno dzieci i młodzieży jak również osób dorosłych – w tym emerytów i rencistów , w zależności od zapotrzebowania społecznego . Można by wówczas prowadzić zajęcia międzypokoleniowe związane z przekazywaniem doświadczeń bądź tradycji młodemu pokoleniu lub inne spotkania integracyjne .

Ponadto w gminie Dąbie corocznie odbywają się dożynki, organizowane są zawody sportowo pożarnicze,

- Przegląd Dorobku artystycznego Miasta i Gminy Dąbie,
- corocznie organizowane - Dzień Matki, Dzień Dziecka, Dzień Ogórka

Sport

W Gminie Dąbie działa klub sportowy „ZRYW”, który prowadzi sekcje piłki nożnej dla seniorów juniorów i trampkarzy, żaków. Klub dysponuje dostępem do boiska sportowego z szatnią i pomieszczeniem gospodarczym. Boisko wykorzystywane jest również w czasie uroczystości gminnych i jest ogólnie dostępne dla mieszkańców. Ponadto na terenie Gminy Dąbie działa Ludowy Klub Sportowy w Karszewie oraz Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk”.

Na szczególną uwagę zasługuje Gminny Rajd Rowerowy „Poznajemy Piękno Ziemi Dąbskiej”, który ma już kilkuletnią historię. Celem imprezy jest popularyzacja bezpiecznej jazdy na rowerze oraz edukacja ekologiczna polegająca na poznawaniu walorów przyrodniczo-turystycznych Gminy Dąbie. Ponadto w Dąbiu znajduje się

Hala Widowiskowo-Sportowa, która pozwala na zaspokojenie potrzeb indywidualnych jak i zbiorowych społeczeństwa.

Turystyka

Wokół miejscowości Dąbie zlokalizowane są gospodarstwa agroturystyczne oferujące liczne miejsca noclegowe (w miejscowościach: Tarnówka, Gaj, Lutomirów, Cichmiana). Na terenie Dąbia znajduje się jeden punkt oferujący miejsca noclegowe. Przez teren gminy Dąbie przebiega szlak rowerowy o trasie Koło – Zawadka – rzuchów-Majdany - Ladorudzek – Tarnówka – Grzegorzew- Stellutyszki- Powiercie –Zawadka –Koło. Odcinek położony na terenie gminy Dąbie ma długość 8 km.

Potrzeby w zakresie rozwoju sportu, turystyki i rekreacji są znaczne. Brak jest natomiast wystarczającej ilości środków finansowych aby zrealizować wszystkie inwestycje w krótkim okresie czasu. Działania w tym zakresie prowadzone będą sukcesywnie w zależności od zasobów finansowych w budżecie gminy.

Zakres planowanych przedsięwzięć:

- budowa pełnowymiarowych, wielofunkcyjnych boisk
- budowa Sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Karszewie
- budowa bezpiecznych placów zabaw dla dzieci na terenach wiejskich i w mieście
- budowa palców rekreacyjnych stanowiących miejsce wypoczynku dla mieszkańców
- remont świetlic wiejskich oraz ich wyposażenie
- stworzenie infrastruktury rekreacyjnej nad rzeką Wartą i Ner

e) System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi

Starość jako etap, stan w życiu człowieka ma charakter statyczny, starzenie się natomiast, traktowane jako proces rozwojowy jest zjawiskiem dynamicznym.

Postępujące zmiany społeczno – ekonomiczne, coraz szybszy postęp techniczno – informatyczny, wzrost stopy życiowej ludności, rozwój i osiągnięcia medycyny, przyczyniają się do wydłużenia życia ludzkiego.

Konsekwencją tego jest szybszy wzrost liczby osób w podeszłym wieku, niż liczby osób nowo narodzonych.

Formowanie celów polityki społecznej wobec osób starszych jest procesem wymagającym uwzględnienia nie tylko obiektywnych potrzeb ludzi starszych i ich otoczenia ale i finansowych możliwości podmiotów

odpowiedzialnych za realizację tej polityki. Podejścia do pomocy osobom starszym mogą być następujące:

- Autonomia – to zachowanie przez nich suwerenności w podejmowaniu decyzji o sposobach życia w starości,
- Integracja – zapewnienie starszej generacji warunków do udziału w życiu społecznym,
- Opieka – zapewnienie pomocy w razie wynikającego z wieku lub stanu zdrowia ubytku sił fizycznych lub psychicznych,
- Organizacja, której zadaniem jest koordynacja działania podmiotów polityki wobec ludzi starszych.

Rodzina, mimo chęci i starań, nie zawsze sama jest w stanie zapewnić pełną pomoc seniorom. Dlatego, aby skuteczniej pomagać, ułatwiać tym ludziom życie, należy wspierać rodzinę w jej funkcjach opiekuńczych. O prawie osób w podeszłym wieku do opieki instytucjonalnej i o obowiązkach instytucji świadczących tę formę pomocy stanowi Europejska Karta Społeczna.

Państwo gwarantuje przede wszystkim świadczenia pieniężne, jednak system emerytalno – rentowy nie jest doskonały i często powoduje niedostatki materialne. Niskie dochody sprawiają, że osoby w starszym wieku należą do najbiedniejszej warstwy społecznej. Dlatego, aby temu zapobiec zostały powoływane do działań różne instytucje niosące pomoc ludziom w podeszłym wieku.

Sieć istniejących instytucji i placówek wspomagających osoby starsze jest wciąż niewystarczająca, oferty są zbyt małe w stosunku do ogromu potrzeb społecznych. Dotyczy to zarówno miejsc jak i niezadowalającej jakości usług.

W działaniach na rzecz ludzi starszych, obowiązkiem każdego samorządu, jest zapewnienie godnych warunków życia, należytej pozycji społecznej. System wsparcia powinien obejmować zarówno opiekę, ale i kształcenie ludzi w podeszłym wieku.

Na terenie gminy Dąbie system wsparcia na rzecz osób starszych jest niezmiernie ważny, zważywszy na fakt, iż podczas konsultacji społecznych wskazano „starzenie się społeczeństwa” jako jeden z głównych problemów społecznych gminy.

Tabela Nr 38 Ludność gminy, która osiągnęła wiek poprodukcyjny w okresie 2005-2007

l.p.	Rok	Liczba
1.	2005	1 156
2.	2006	1 177
3.	2007	1 164

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkująca na terenie miasta i gminy Dąbie wynosi 1164 (stan na dzień 31.12.2007), co stanowi 17,35 % ogółu mieszkańców 6709 (stan na dzień 31.12.2007)

Na podstawie powyższych danych statystycznych można jednoznacznie stwierdzić, iż na terenie miasta i gminy Dąbie społeczeństwo ulega procesowi naturalnego starzenia się.

Konsekwencją tego zjawiska staje się zapotrzebowanie na rozwój różnych form pomocy dla osób starszych, które mają trudności w samodzielnym funkcjonowaniu z uwagi na wiek, schorzenia, niepełnosprawność czy współistniejącą samotność.

Sytuacja osób długotrwale chorych

Osoby posiadające orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 351 zł, a w przypadku samotnie gospodarujących 477 zł mają możliwość otrzymania zasiłku stałego. Maksymalna wysokość zasiłku wynosi 444 zł. Ponadto długotrwale chorzy pobierają zasiłki pielęgnacyjne, zasiłki celowe oraz zasiłki celowe specjalne.

Tabela Nr 39 Liczba osób korzystających z pomocy MGOPS w Dąbiu z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby

Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007
47	2	33

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Liczba osób długotrwale chorych w ostatnich trzech latach wynosiła odpowiednio: w 2005 roku -47 osób, w 2006 roku 2 osoby, w 2007 – 33 osoby.

Niepełnosprawność

Istotą działań Pomocy Społecznej jest udzielanie takiego wsparcia osobom i rodzinom środowisk osób niepełnosprawnych, które umożliwi im samodzielną egzystencję, da szansę na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, aktywność społeczną, pełnienie właściwych ról społecznych i poprawi jakość ich życia.

Tabela Nr 40 Liczba osób niepełnosprawnych w gminie Dąbie

Niepełnosprawni w wieku 15 lat i więcej na terenie gminy	
Ogółem	147
Mężczyźni	61
Kobiety	86

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Na terenie gminy niepełnosprawnych dzieci w wieku szkolnym jest 41 uczniów. Uczęszczają one do szkół podstawowych i gimnazjum na terenie gminy, w tym 6 niepełnosprawnych dzieci uczęszcza do szkół specjalnych.

Tabela Nr 41 Liczba osób korzystających z pomocy MOPS w Dąbiu z powodu niepełnosprawności w latach 2005 -2007

Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007
58	39	80

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu

Niepełnosprawność dzieci i młodzieży wynika głównie z porażań mózgowych, chorób serca, wad genetycznych. Jeśli chodzi o osoby starsze natomiast zdecydowana większość osób niepełnosprawnych wynika z chorób układu krążenia, chorób nowotworowych, niepełnosprawności umysłowej. Dużym problemem są także problemy architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu.

Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy wyraźnie się zwiększyła w 2007 roku w stosunku do roku 2006

Na terenie gminy Dąbie działają środowiskowe formy wsparcia osób niepełnosprawnych jak:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Dąbiu z przeznaczeniem dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie działający od 1997 roku. Od początku istnienia zapewnia docelowo usługi specjalistyczne na 14 miejsc stacjonarnych oraz 12 miejsc dziennego pobytu. Dom dysponuje 10 pokojami mieszkalnymi. Zgodnie z celami statutowymi z usług domu korzystają osoby wymagające wsparcia w przezwyciężaniu ich trudnych sytuacji życiowych i postępowania rehabilitacyjnego rozumianego jako zespół działań jakie może podejmować pomoc społeczna zmierzających do osiągnięcia poprawy jakości życia i podtrzymanie postępującej regresji. Na terenie Środowiskowego domu Samopomocy w Dąbiu funkcjonują również pracownie terapeutyczne:

- Pracownia gospodarstwa domowego
- Pracownia plastyczno – techniczna
- Pracownia fryzjersko – krawiecka
- Pracownia stolarska
- Pracownia artystyczna
- Klub kawiarnia

2. W zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych Gmina Dąbie współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kole. Współpraca ta dotyczy m.in. realizacji programu wyrównywania różnic między regionami obszar B – likwidacja barier architektonicznych oraz innych zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

e) Rynek pracy i zatrudnienie

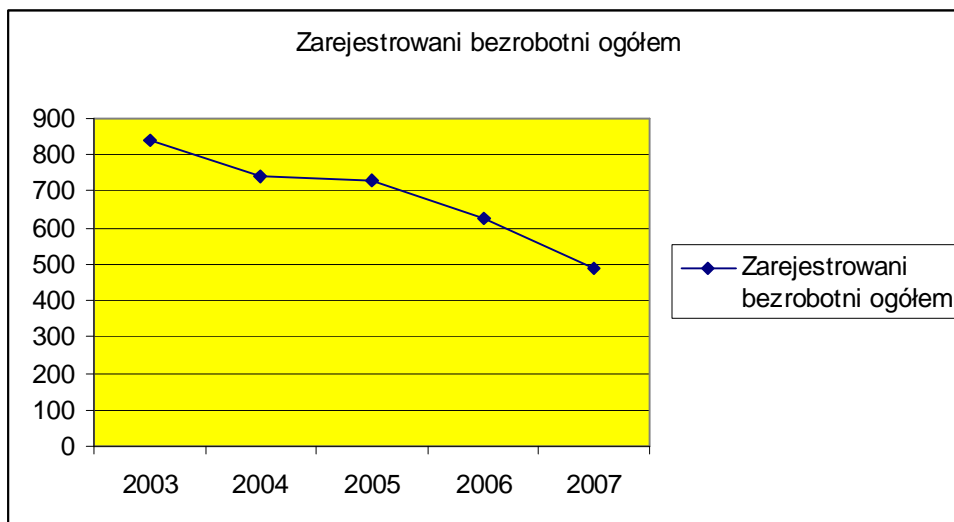
Tabela Nr 42 Zarejestrowani bezrobotni z terenu gminy w PUP

Rok	Liczba ludności	Zarejestrowani bezrobotni ogółem	% w stosunku do liczby mieszkańców	w tym kobiety	
				ogółem	% ogólnej liczby bezrobotnych
2003	6755	839	12,42	380	45,3
2004	6717	742	11,05	363	48,9
2005	6674	729	10,92	350	48
2006	6607	625	9,46	336	53,8
2007	6573	487	7,4	283	58,1

Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kole

Poniżej na rysunku przedstawiono za pomocą wykresu liniowego liczbę osób bezrobotnych z terenu gminy dodatkowo obrazujący tendencje tego zjawiska.

Wykres Nr 4 Tendencja bezrobocia

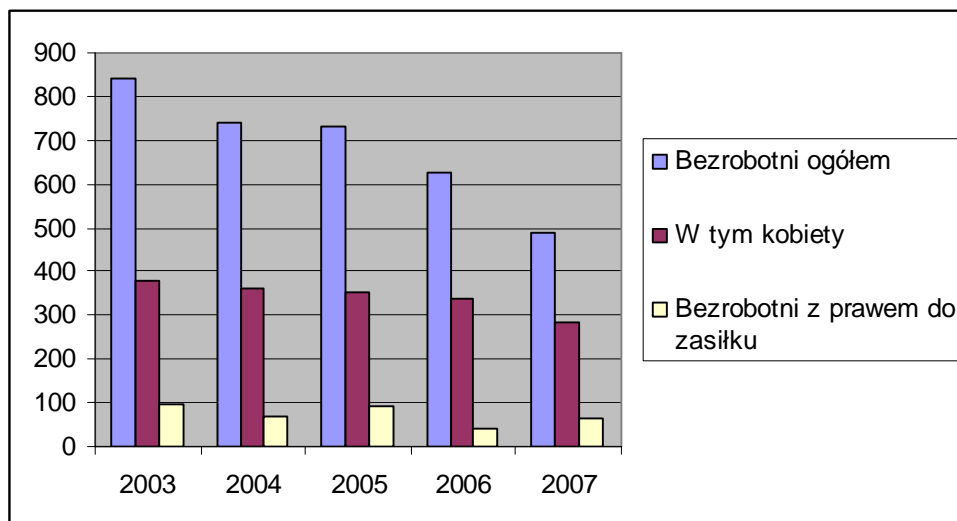
Jak przedstawia powyższy rysunek w ostatnich 5 latach zauważono spadek bezrobocia. Ten widoczny spadek bezrobocia wywołany jest polepszeniem się sytuacji na rynku pracy w Polsce a przede wszystkim migracją zawodową do dużych miast i do zachodnich krajów Unii Europejskiej. W latach 2003 – 2007 w gminie Dąbie liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła odpowiednio 839 osób w 2003 r. co stanowi 12,42 % ludności, 742 osoby w 2004 r. – 11,05 %, w 2005 r. 10,92 % zamieszkałej ludności tj. 729 osób, w 2006 r. – 625 osób co stanowi 9,46 % ludności, w 2007 r. – 487 osób co stanowi 7,4 % Wielkości te nie określają stopy bezrobocia, mają jedynie charakter informacyjny.

Tabela Nr 34 Bezrobotni w gminie z prawem do zasiłku.

Rok	Bezrobotni z prawem do zasiłku	w tym kobiety	% w stosunku do ogółu zarejestrowanych
2003	98	32	11,7
2004	68	23	9,2
2005	93	23	12,7
2006	42	16	6,7
2007	63	16	12,9

Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Kole

Wykres Nr 5 Zestawienie liczby bezrobotnych ogółem oraz bezrobotnych z prawem do zasiłku z uwzględnieniem ilości kobiet

Niepokojącym zjawiskiem jest stosunkowo niski procentowy udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w porównaniu z ogólną liczbą zarejestrowanych, choć zauważa się w okresie trzech lat tendencję wzrostową. W 2003 r. 11,7 % spośród zarejestrowanych bezrobotnych otrzymywało zasiłek, w 2004 r. ta liczba spadła do 9,2 %, w 2005 r. wzrosła do 12,7 %, w 2006 r. – 6,7 %, w 2007 r. – 12,9 % bezrobotnych było z prawem do zasiłku. Wysoki też jest odsetek kobiet w stosunku do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W latach 2007 i 2008 przekroczył 50 %.

Tabela 44 Liczba osób bezrobotnych z gminy Dąbie korzystających z instrumentów i usług rynku pracy

Usługi/instrumenty rynku pracy	Rok		Tendencja
	2005	2007	
Szkolenia	23	14	spadkowa
Poradnictwo zawodowe indywidualne i grupowe	31	29	spadkowa
Informacje zawodowe	0	0	-----
Klub Pracy	Brak danych	11	-----
Prace interwencyjne	17	9	spadkowa
Staże	14	36	wzrostowa
Stypendium z tytułu nauki	1	0	-----
Przygotowanie zawodowe	4	9	wzrostowa
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	5	9	wzrostowa
Doposażenie stanowiska pracy	0	18	wzrostowa

Prace społecznie użyteczne	0	11	wzrostowa
Razem:	95	146	-----

Dane Powiatowy Urząd Pracy w Kole

W 2007 r. (w nawiasie podano dla porównania dane z 2005 roku) 230 (258) bezrobotnych zostało objętych usługami rynku pracy jak: szkolenia – 14 osób, indywidualne i grupowe poradnictwo zawodowe – 29 osób. W tymże roku 2007 osoby objęte były instrumentami rynku pracy jak: prace interwencyjne – 9 osób, staże – 36 osób, przygotowanie zawodowe – 9 osób, środki na podjęcie działalności gospodarczej – 9 osób, doposażenie stanowiska pracy – 18 osób oraz prace społecznie użyteczne – 11 osób.

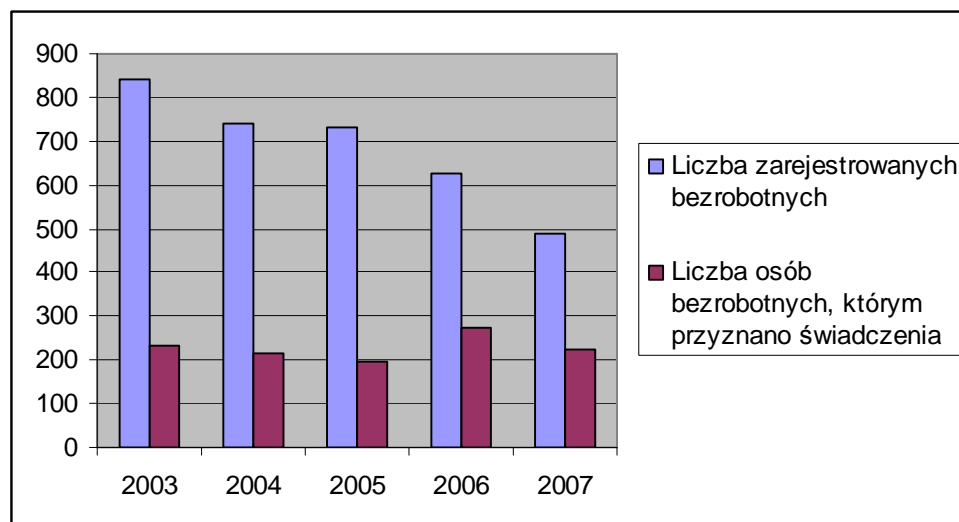
Największą popularnością wśród instrumentów dostępnych na rynku pracy realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Kole cieszą się staże. Liczba osób, które skorzystały z tej formy wsparcia w 2007 roku w stosunku do 2005 nieomal dwukrotnie się zwiększyła.

Tabela Nr 45 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych, którym przyznano świadczenia	%
2003	839	232	28
2004	742	215	29
2005	729	196	26,1
2006	625	273	43,7
2007	487	224	46

Dane Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Wykres Nr 6 Liczba osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej

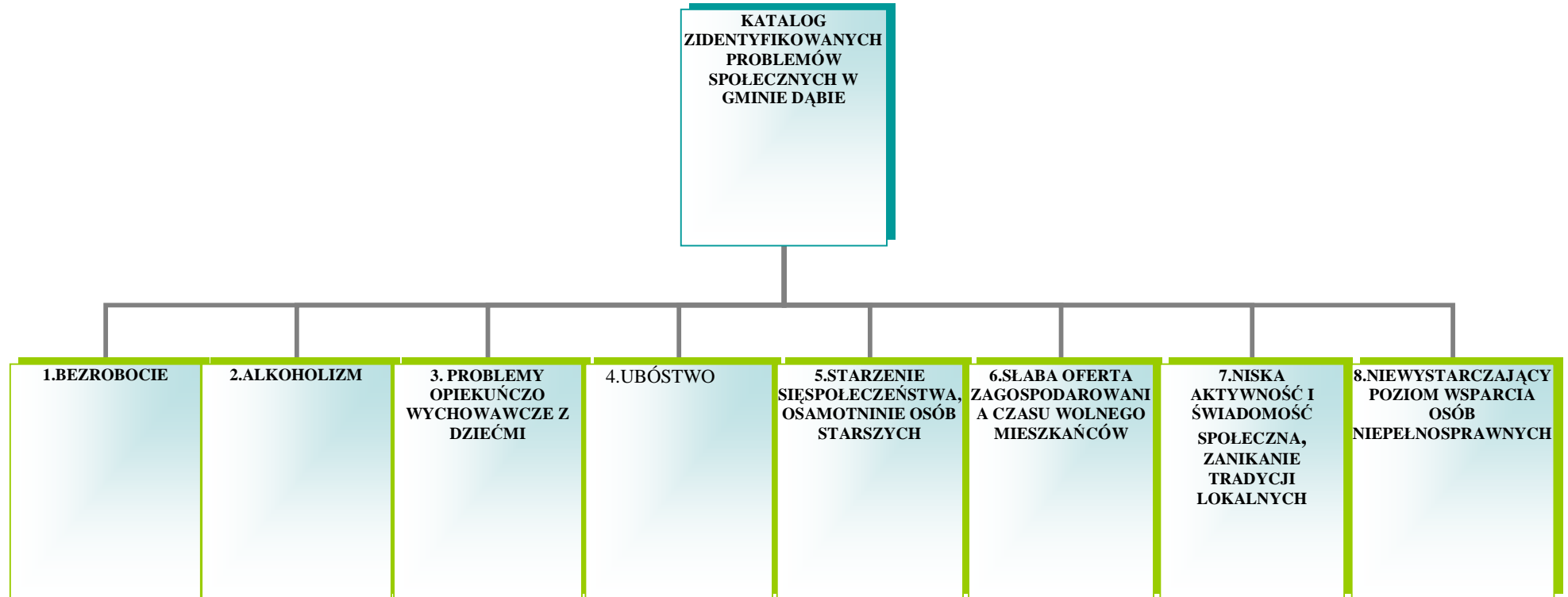
Wielu bezrobotnych z terenu gminy Dąbie korzysta z pomocy społecznej. W 2003 roku 28% bezrobotnych korzystało ze świadczeń, w 2004- - 29 %, 2005 r. świadczenia pieniężne przyznane dla 26,1 % zarejestrowanych bezrobotnych, w 2006 roku dla 43,7 %, w 2007 roku 46 % zarejestrowanych bezrobotnych korzystało ze świadczeń. Powyższe dane wskazują, że liczba bezrobotnych korzystających z pomocy sukcesywnie się zwiększa.

f) Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne

Na terenie gminy Dąbie za stan bezpieczeństwa publicznego odpowiedzialny jest Posterunek Policji w Dąbiu. W 2007 roku odnotowano 85 zdarzeń drogowych, z czego 74 zdarzenia to kolizje drogowe a 11 to wypadki drogowe, 1 udział w bójce, 18 kradzieży rzeczy, 9 kradzieży z włamaniem, 4 rozboje. Zatrzymano 89 nietrzeźwych kierowców. W 2006 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów alkoholowych skierowano 13 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, w 2007 roku 7. Liczba przestępstw popełnionych przez nieletnich wynosiła w 2006 roku 9 a w roku 2007 5 przestępstw popełnionych zostało przez osoby nieletnie. Ponadto w 2007 roku dzielnicowi Posterunku Policji w Dąbiu odbyli 125 spotkań ze społeczeństwem w ramach, których prezentowali poprawne zachowania oraz działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego. Na programy profilaktyczne w zakresie w tym zakresie corocznie przekazywane są środki z budżetu gminy. Kształtują się na przestrzeni ostatnich trzech lat wysokości odpowiednio w 2005 roku ok. 57 tys. zł, w 2006 58 tys. zł, a w roku 2007 54 tys. zł

2.4.2. Katalog zidentyfikowanych problemów społecznych w gminie zidentyfikowany podczas warsztatów strategicznych

Rys. Nr 1

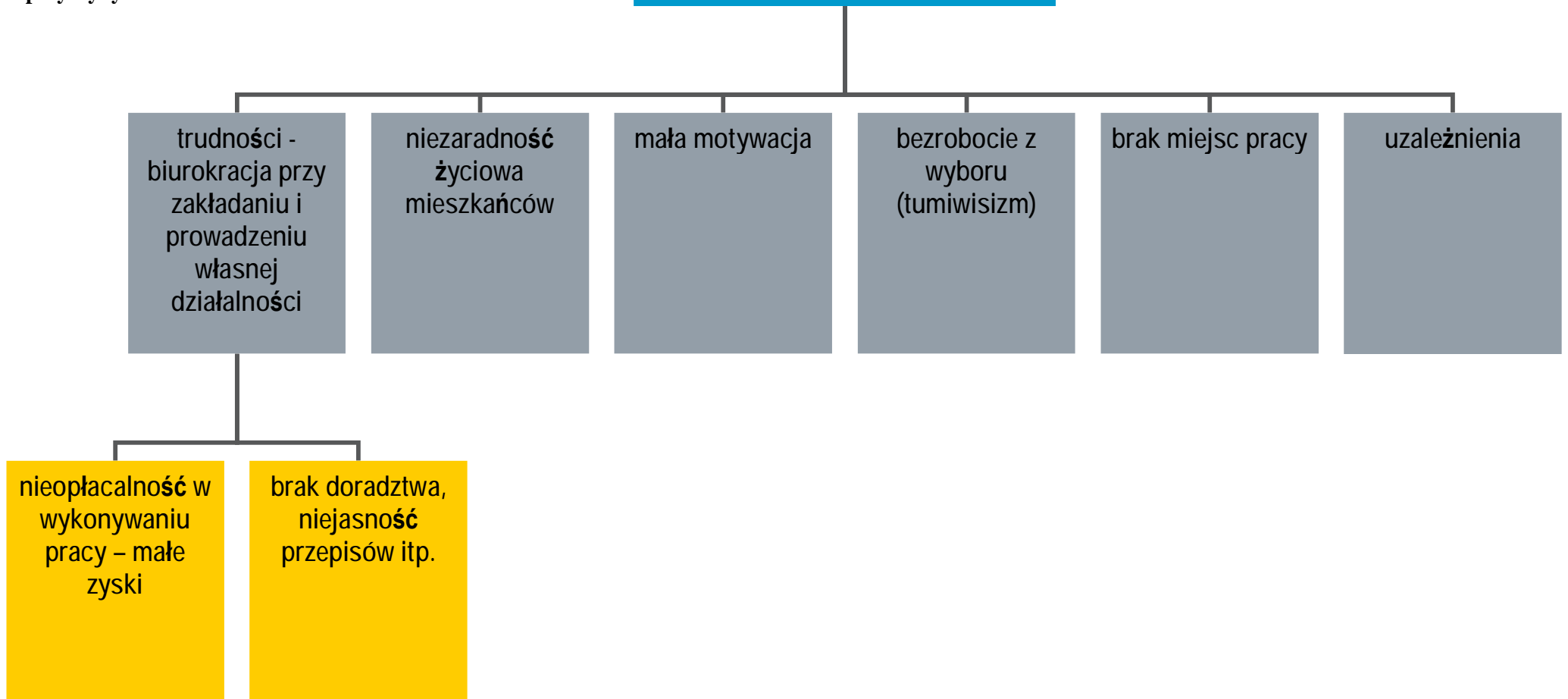

Za pomocą „drzew problemów” uczestnicy dokonali analizy tych problemów wskazując na przyczyny ich powstawania. Poniżej za pomocą schematów przedstawiono przygotowane warsztatowo „drzewa problemów” społecznych

Rys. Nr 2

1. BEZROBOCIE

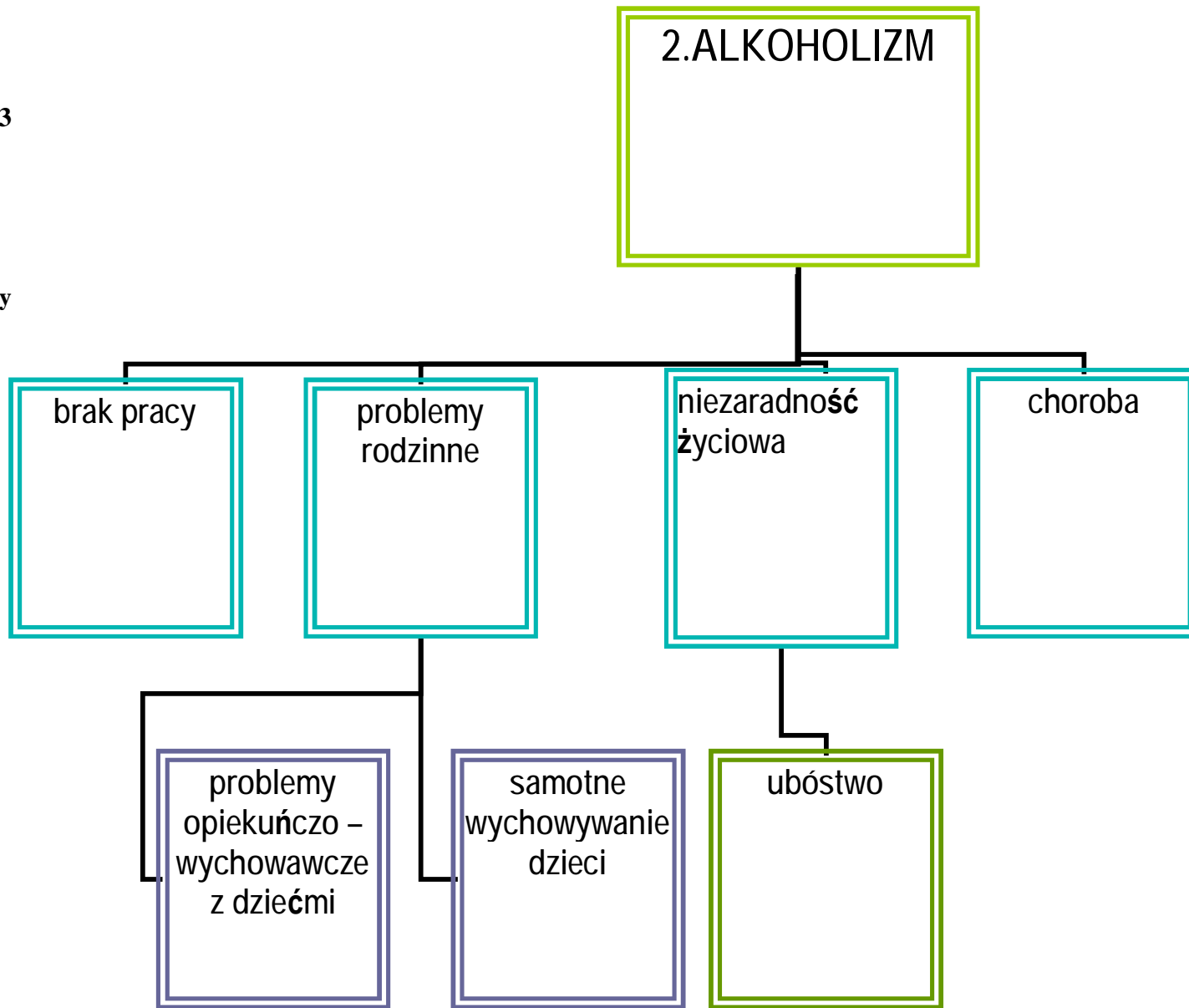
przyczyny

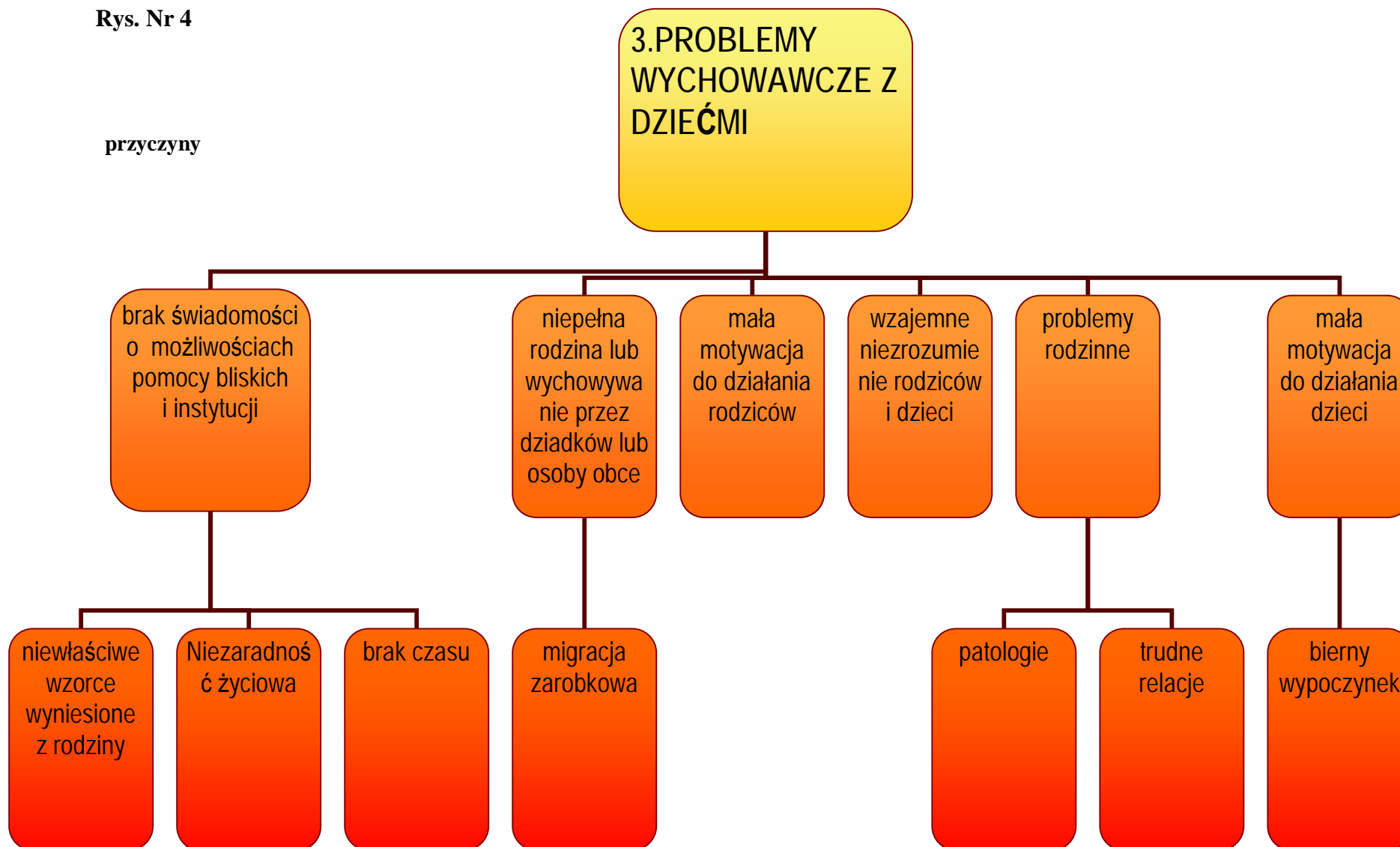
Rys. Nr 3

przyczyny

Rys. Nr 4

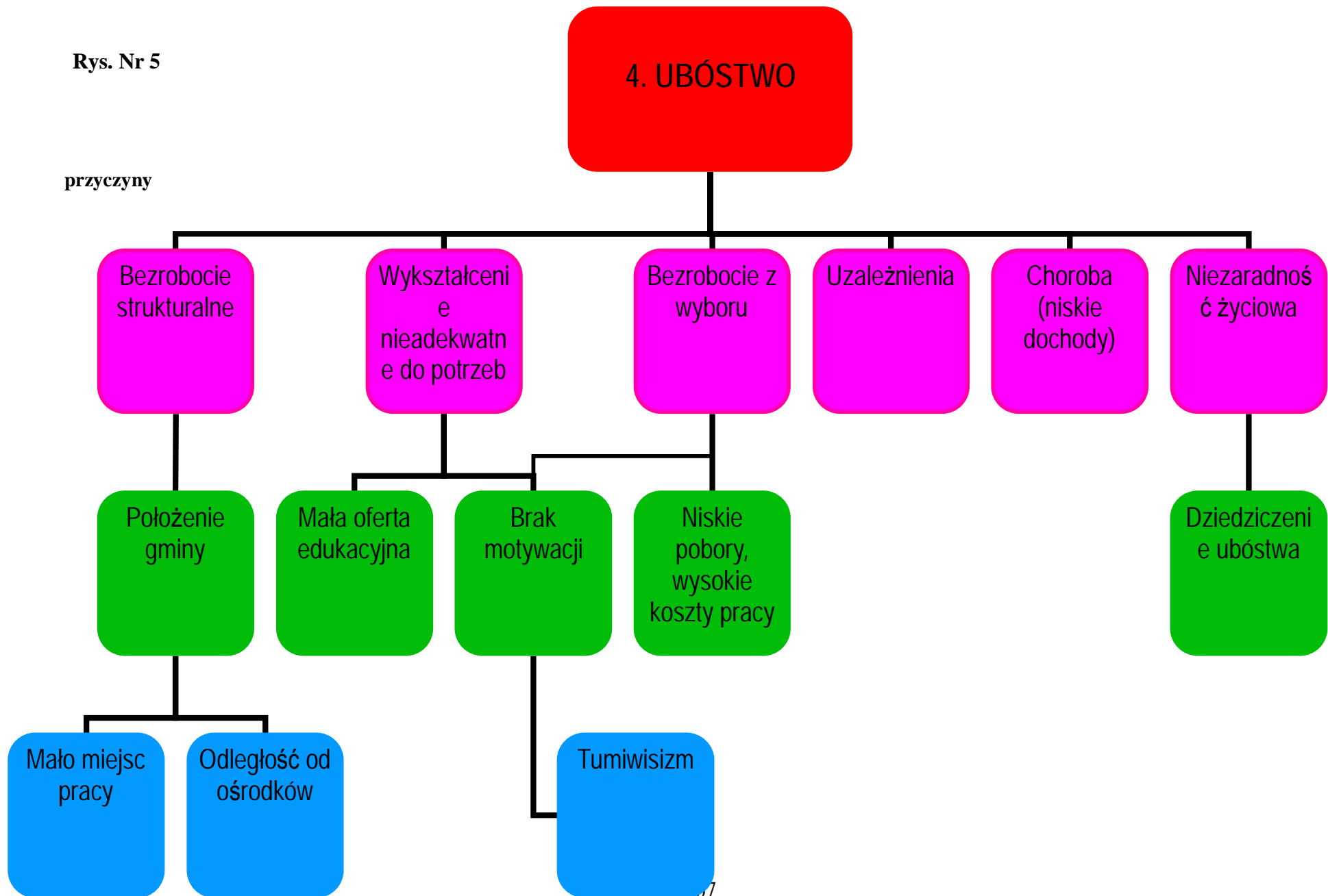
przyczyny

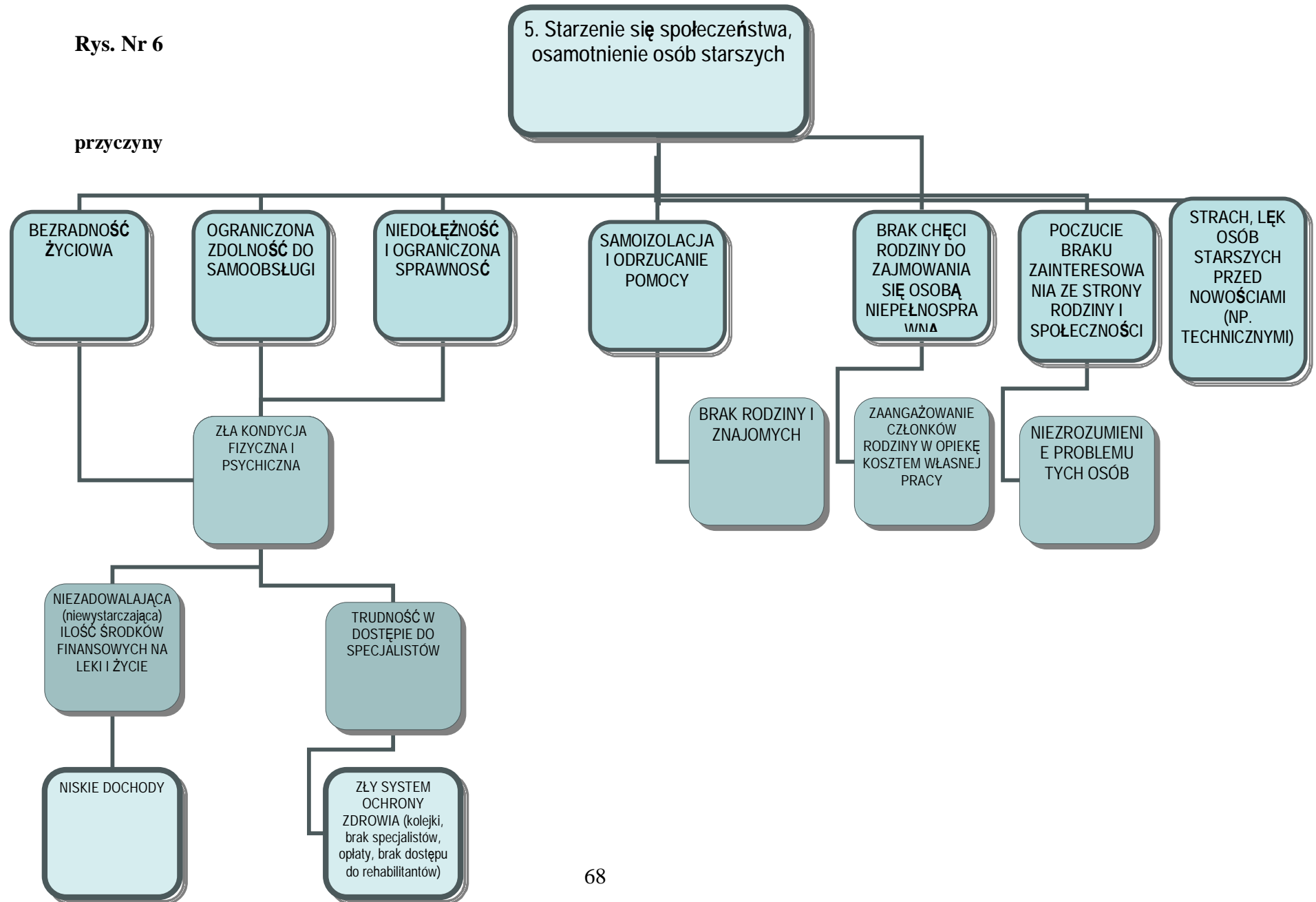
Rys. Nr 5

4. UBÓSTWO

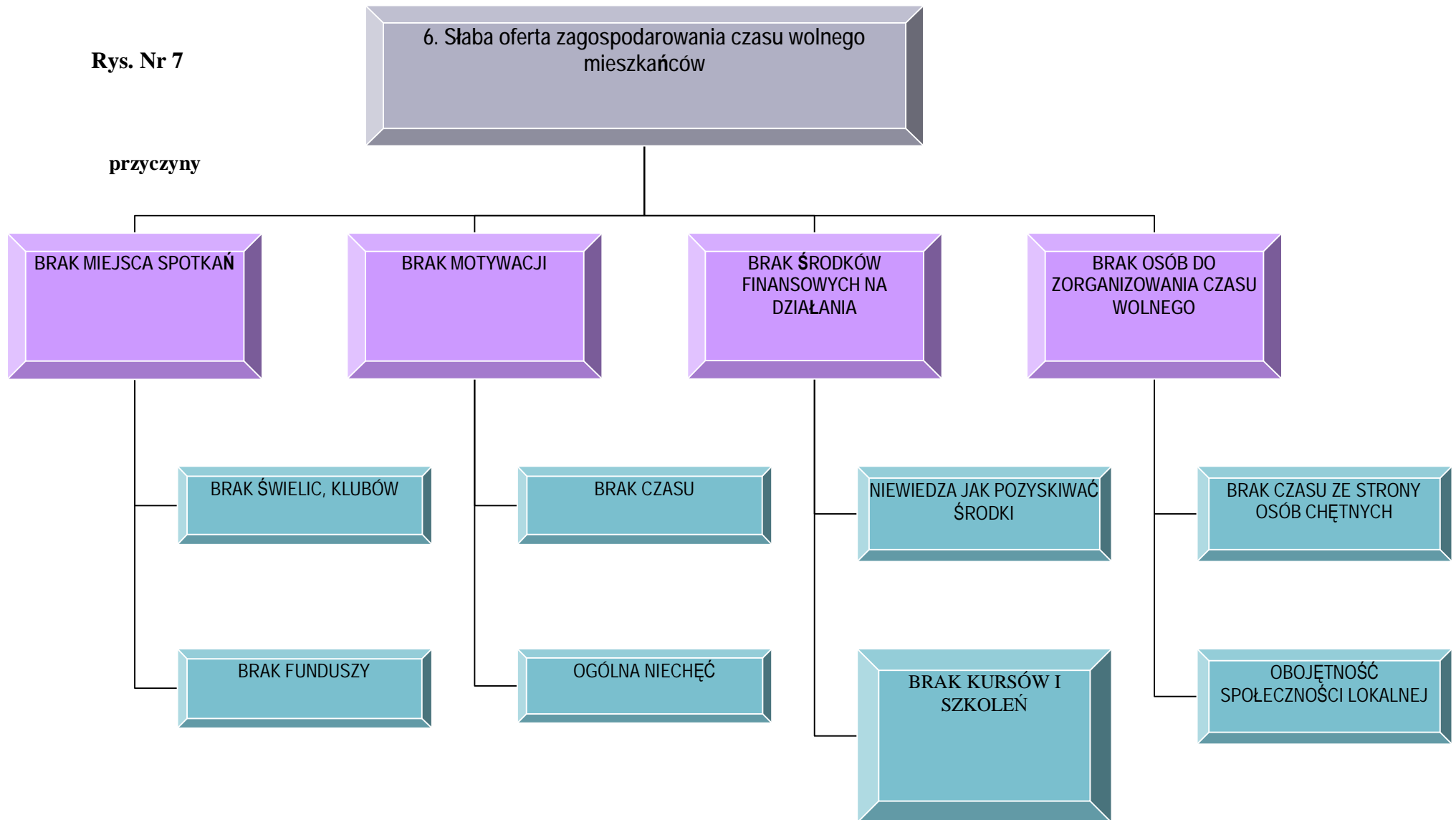
przyczyny

Rys. Nr 6

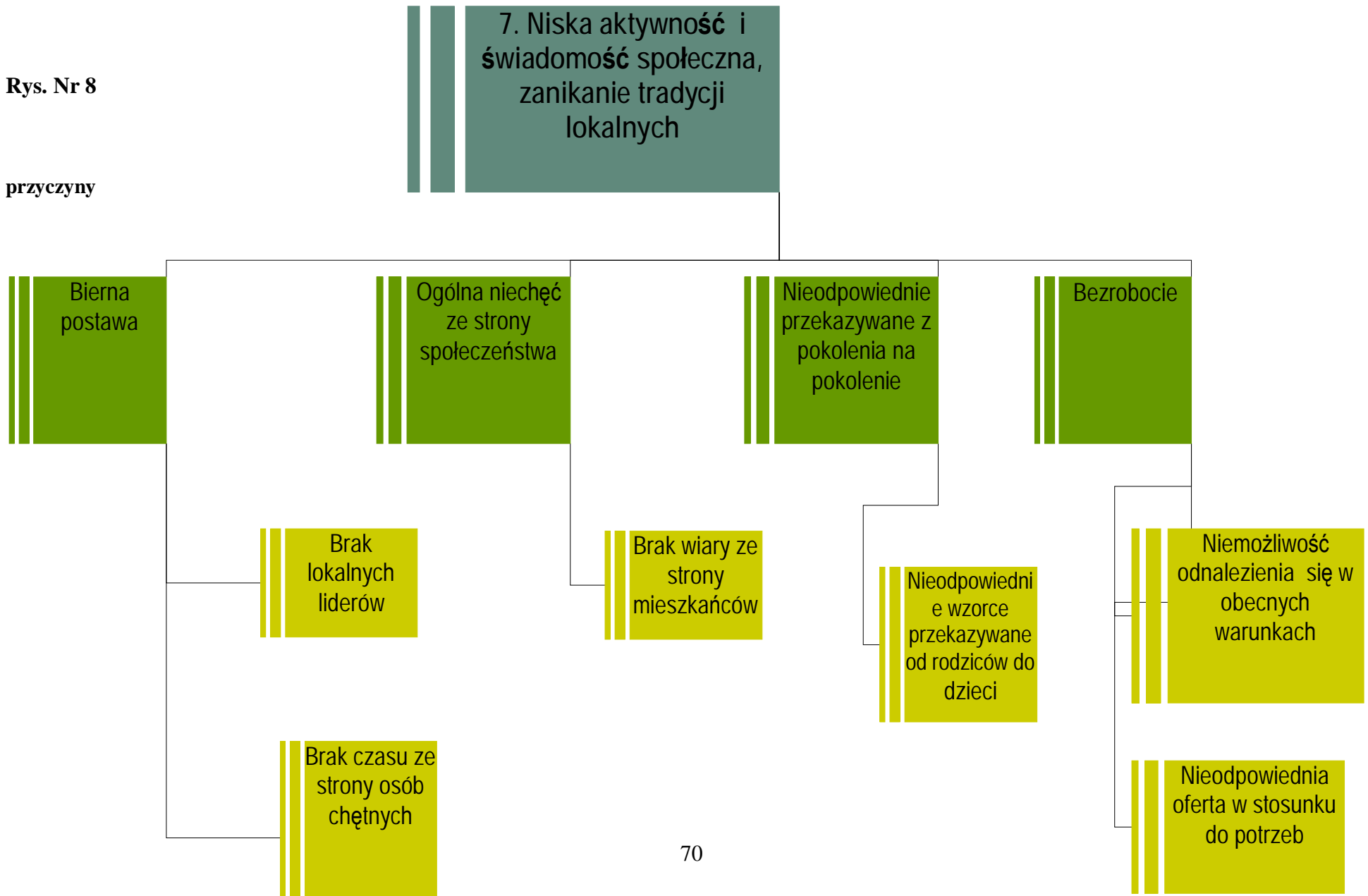

Rys. Nr 7

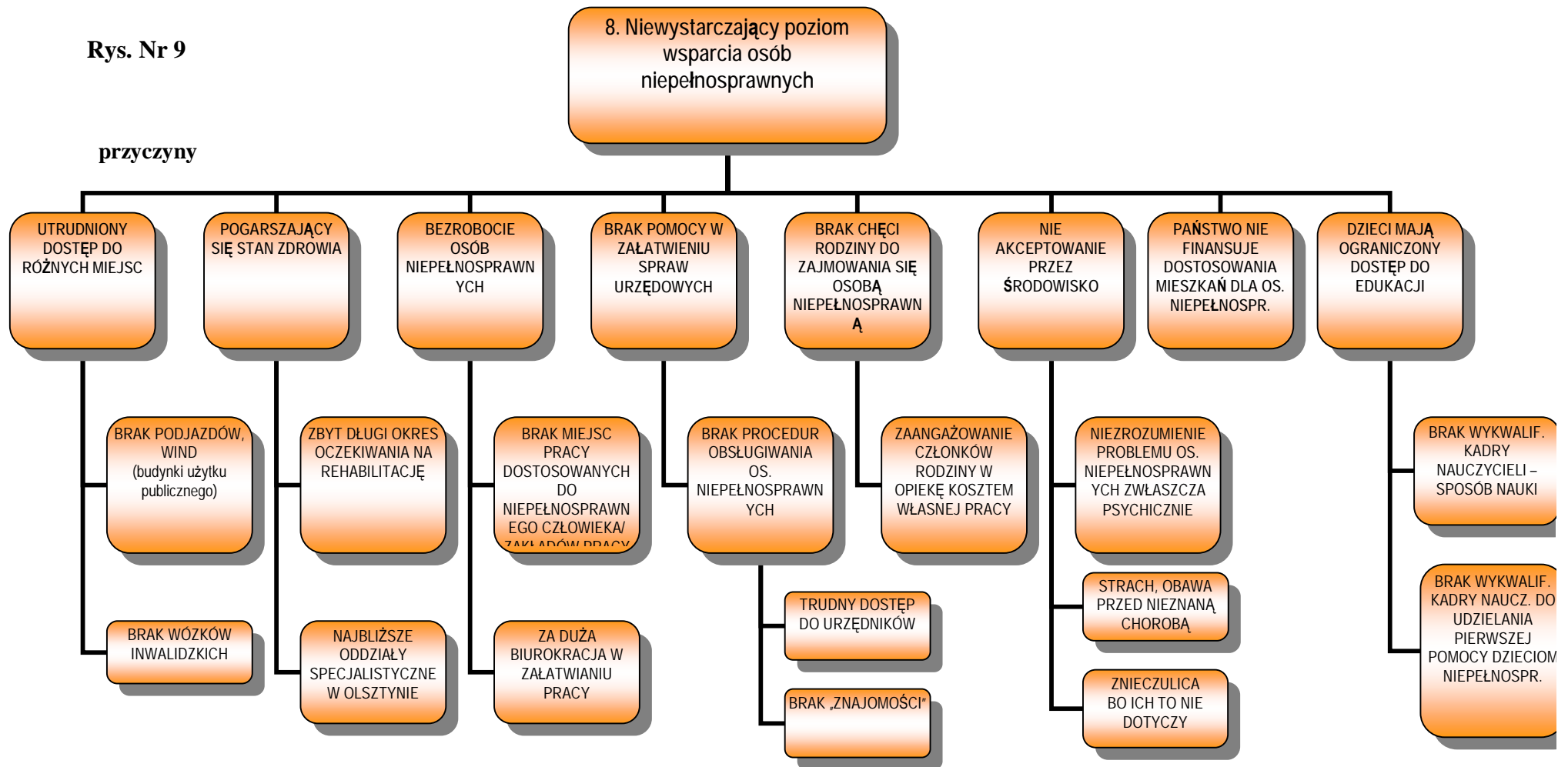

Rys. Nr 8

przyczyny

Rys. Nr 9

2.5. Kapitał społeczny

2.5.1. Inwentaryzacja mocnych stron gminy w zakresie spraw społecznych, w tym zasoby w postaci organizacji społecznych i zakresu współdziałania z nimi.

W wyniku pracy warsztatowej uczestnicy określili mocne strony Gminy Dąbie:

Mocne strony Gminy Dąbie
<ul style="list-style-type: none">
• możliwość wykorzystania funduszy unijnych,
• możliwość wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez dostępu do stypendiów gminnych i unijnych,
• współpraca między jednostkami samorządowymi a organizacjami pozarządowymi,
• możliwość wykorzystania przez władze samorządowe i osoby prywatne walorów turystyczno-krajobrazowych gminy,
• położenie gminy w transeuropejskim korytarzu transportowym (drogowym) łączącym miasta Berlin – Poznań – Warszawa – Terespol – Moskwa, położenie blisko autostrady A2,
• aktywne wspieranie przedsiębiorstw- ulgi podatkowe, inwestycyjne
• dobre wyposażenie w sprzęt komputerowy szkół,
• duże zróżnicowanie form pomocy świadczonej przez MOPS w Dąbiu
• dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi
• dobra współpraca z innymi jednostkami samorządowymi z terenu gminy
• profesjonalne podejście pracowników do „klienta” pomocy społecznej
• istnienie możliwości wykorzystania wód geotermalnych o wysokiej temperaturze
• dążenie mieszkańców do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych
• wzrost imprez artystycznych i sportowych
• duża aktywność amatorskich zespołów kulturalnych tj. Młodzieżowej Orkiestry Dętej, Nadnerzanek
• istnienie parków i lasów komunalnych zadrzewienia cmentarzy, drzew w głównych ciągach ulicznych
• wykwalifikowana kadra pracownicza pomocy społecznej, samorządu terytorialnego
• możliwość z korzystania z zabiegów rehabilitacyjnych w Ośrodku Zdrowia
• posiadanie sali sportowo – środowiskowej na terenie gminy Dąbie

Uczestnicy określili także, w jakim kierunku powinny ewaluować pożądane zmiany społeczne:

- Pozyskiwanie nowych miejsc pracy
- Rozwój turystyki, terenów rekreacyjnych
- Rozwój miejsc sportowo-rekreacyjnych
- Budowa bazy sportowej i bezpiecznych placów zabaw
- Rozwój świetlic środowiskowych i klubów dla społeczności lokalnej, w tym dla osób starszych.
- Uruchamianie zajęć pozalekcyjnych oraz organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży a także dla całych rodzin, w tym osób starszych
- Rozwój poradnictwa specjalistycznego i obywatelskiego

- Rozwój oświaty na poziomie ponadgimnazjalnym
- Rozwój dalszy agroturystyki
- Rozwój infrastruktury drogowej (drogi, chodniki) kanalizacyjnej
- Oczyszczalnia dla terenów wiejskich
- Informatyzacja społeczeństwa
- Kompleksowa modernizacja oświetlenia ulicznego
- Stworzenie warunków do rozwoju przetwórstwa
- Rozwój infrastruktury rekreacyjnej wokół rzeki Ner

Zasoby w postaci organizacji społecznych i zakresu współdziałania z nimi:

1. Organizacje pozarządowe

Na terenie miasta i gminy Dąbie funkcjonują: osiem stowarzyszeń, 15 terenowych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej oraz istnieją 2 parafie kościoła rzymskokatolickiego.

- Towarzystwo Rozwoju Gminy Dąbie Ul. Emilii Plater 1 62-660 Dąbie
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Plac Mickiewicza 1, 62-660 Dąbie
- Towarzystwo Przyjaciół Miasta Dąbia Ul. 3-go Maja 5, 62-660 Dąbie
- Stowarzyszenie „Wiejska Strzecha w Ladorudzu”, Ladorudz 43, 62-660 Dąbie
- Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich wsi Zalesie Zalesie 4, 62-660 Dąbie
- Koło Gospodyń w Dąbiu, 62-660 Dąbie
- Klub Piłkarski „Zryw” Dąbie, ul. Asnyka, 62-660 Dąbie
- Ludowy Zespół Sportowy w Karszewie, Karszew 58, 62-660 Dąbie
- 15 Ochotniczych Straży Pożarnych

Ponadto na terenie gminy Dąbie działają organizacje, które wspomagają rozwiązywanie problemów społecznych poprzez propagowanie m.in. zdrowia, sportu, tradycji, bezpieczeństwa, aktywnego spędzania czasu wolnego jak:

- Związek Emerytów i Rencistów
- Polski Związek Wędkarski Koło nr 17 w Dąbiu
- Koła Gospodyń Wiejskich
- Zespół parafialny Caritas Polska działa przy Kościele Najświętszej Marii Panny w Chełmnie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych

Możliwości prowadzenia skutecznej polityki społecznej i działań na rzecz integracji społecznej na terenie gminy Dąbie zależą przede wszystkim od sprawnego współdziałania wszystkich podmiotów działających w tym obszarze. Sektor publiczny gminy oparty o działanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy, Miejskiego – Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej, placówki oświatowe oraz Urząd Miejski wraz z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami organizacyjnymi tworzy potencjał kadrowy i infrastrukturalny, który jest w stanie realizować projekty i przedsięwzięcia w zakresie zadań polityki społecznej.

Jednostki organizacyjne działające na terenie gminy współpracują ze sobą w bardzo szerokim zakresie rozwiązywania problemów społecznych jednakże najlepsze efekty tej współpracy widoczne są przy organizacji imprez integracyjnych o zasięgu lokalnym.

2.5.2. Określenie poziomu integracji społecznej oraz pożądanego stanu w tym zakresie

Podczas warsztatów uczestnicy dokonali indywidualnej i grupowej oceny poziomu integracji społecznej w Gminie Dąbie korzystając z pytań pomocniczych:

- Jak oceniamy poziom integracji społecznej w naszej gminie?
- Jakie czynniki sprzyjają a jakie utrudniają integrację społeczną?
- Czy dostrzegamy możliwości poprawy integracji społecznej?
- Co konkretnie można zrobić, aby poprawić integrację społeczną mieszkańców naszej gminy?

Ocena stopnia integracji społeczności gminnej dokonana była najpierw jednostkowo, a potem dyskutowana w grupach z wykorzystaniem poniższej skali:

Więzi pomiędzy mieszkańcami i są luźne, społeczność charakteryzują wysokie poziom obojętności społecznej	Mieszkańcy w małym stopniu identyfikują się ze społecznością i jej sprawami, brak zaangażowania społecznego mieszkańców	Występują słabe więzi między mieszkańcami, występują nieliczne przejawy wzajemnej pomocy i wspólnych działań	Występują pozytywne więzi pomiędzy mieszkańcami, podejmowane są wspólne działania w zakresie spraw społecznych	Występują liczne przejawy samopomocy, społeczność jest zintegrowana, mieszkańcy identyfikują się ze społecznością	Społeczność jest mocno zintegrowana, współdziała ze sobą, występują bardzo częste wspólne działania, mieszkańcy mocno identyfikują się ze społecznością
1	2	3	4	5	6

W wyniku dyskusji ostatecznie uczestnicy warsztatów ocenili poziom integracji społeczności w Gminie Dąbie na poziomie 3 tzn.: **występują słabe więzi między mieszkańcami, występują nieliczne przejawy wzajemnej pomocy i wspólnych działań**

Wypracowano wspólnie czynniki sprzyjające i utrudniające integrację społeczną (wpisać te czynniki jakie określono na warsztatach) np.:

A) czynniki sprzyjające integracji:

- -partnerstwo
- -imprezy okolicznościowe, lokalne

- promocja
- patriotyzm lokalny
- baza lokalowa(boisko, hala)
- działalność organizacji, fundacji, stowarzyszeń, Parafii, szkół
- aktywność społeczna, zrzeszanie się w grupy
- nowe miejsca pracy
- budowanie przepływu informacji
- wspólne działanie
- współpraca między instytucjami, organizacjami

B) czynniki utrudniające integrację:

- pasywna postawa
- roszczeniowa postawa
- brak świadomości społecznej
- migracja społeczeństwa
- brak przepływu informacji
- starzejąca się społeczność
- bierność społeczeństwa
- brak tradycji uczestnictwa w życiu społecznym

Wypracowano także korzyści, jakie odnoszą mieszkańcy z wysokiego poziomu integracji społecznej:

- Poprawa życia społecznego-stosunków społecznych
- Budowanie silnych więzi rodzinnych
- Prokreacja, wzrost liczby urodzin
- Rozwiązywanie problemów społecznych
- świadome uczestnictwo w życiu społecznym
- Wyższy poziom moralny, intelektualny
- Samorealizacja jednostki (szczęście, szczęśliwy obywatel)

W wyniku dyskusji wypracowano możliwości poprawy integracji społecznej w gminie Dąbie:

- a. Przepływ informacji(spotkania, Internet, media)
- b. Miejsca pracy
- c. Działalność organizacji, fundacji, stowarzyszeń, Parafii, szkół
- d. Aktywność społeczna
- e. Rozwój nowych grup młodzieżowych, kreowanie „liderów”
- f. Promowanie „autorytetów” wartościowych
- g. Stworzyć system wymiany informacji
- h. Organizacja szkoleń
- i. Pomoc w zawiązywaniu się różnych grup społecznych(formalnych i nieformalnych)

- j. Organizacja imprez międzypokoleniowych integracyjnych: towarzyskie, portowe, turystyczno-krajoznawcze
- k. Stworzenie miejsc do spędzania wolnego czasu

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Rozdział III. Kierunki rozwoju gminy

3.1. Wizja rozwoju społecznego Gminy Dąbie

Wizja zarówno w teorii, jak i w praktyce jest definiowana jako „pozytywne wyobrażenie przyszłości”. Wizja gminy będzie bardziej realna, jeśli będzie to wspólna wizja jak najliczniejszej reprezentacji gminy i przez jej adresatów akceptowana. Wizja wskazuje naczelny cel polityki wokół, którego powinny się koncentrować działania lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społecznych.

W wyniku prac warsztatowych w Gminie Dąbie opracowano następującą wizję rozwoju gminy:

Gmina Dąbie miejscem, przyjaznym środowisku i mieszkańcom, bezpiecznym, atrakcyjnym, stwarzającym warunki rozwoju społeczno-gospodarczego

Chcemy, aby gmina Dąbie do roku 2015 była gminą o zrównoważonym wzroście gospodarczym, który zapewni mieszkańcom odpowiednio wysoki poziom życia pod względem materialnym, intelektualnym i duchowym. Naszą wizją jest rozwój przede wszystkim rolniczo-turystyczny i agroturystyczny z silnie rozwiniętym rolnictwem ekologicznym, zapewnienie dobrych warunków życia mieszkańcom dzięki zadbanemu otoczeniu, infrastrukturze przyjaznej mieszkańcom (drogi gminne i wewnętrzne, tereny rekreacyjne i wypoczynkowe, ścieżki rowerowe, rozwinięta opieka zdrowotna), rozwiniętej bazie rekreacyjnej, kulturowo-oświatowej i rehabilitacyjnej, służącej wszystkim pokoleniom mieszkańców oraz turystom i gościom.

Zasobami społeczności, które posłużą zrealizowaniu wizji są:

- zwiększająca się liczba osób wykształconych
- piękno natury nieskażonego środowiska i zabytków, które chcemy chronić.

Warunkiem wdrożenia wizji jest rozwój społeczności zarówno w zakresie integracji, wykształcenia, jak i liczebności (np. zmniejszenie migracji, zwiększenie przyrostu naturalnego, osiedlanie się nowych mieszkańców).

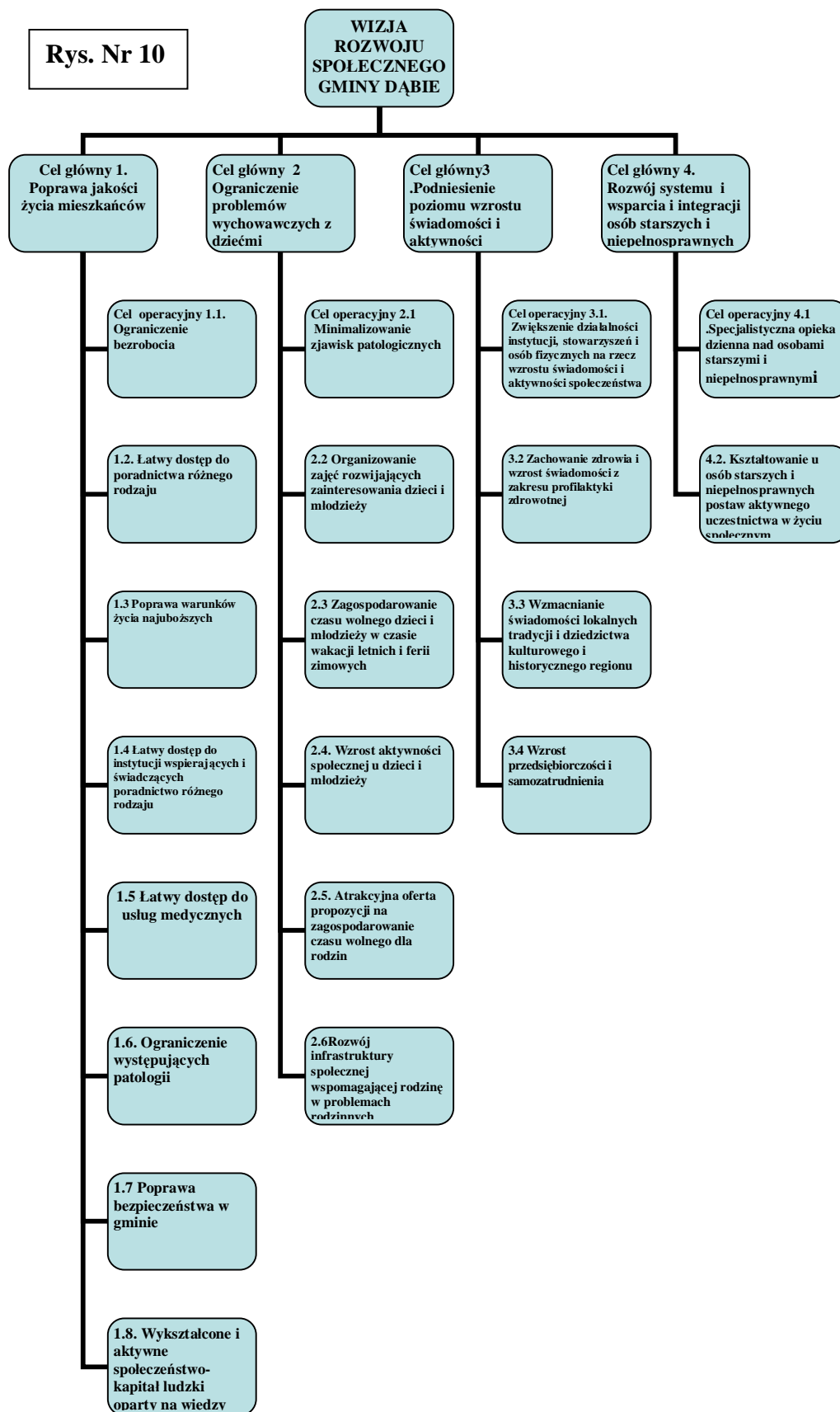
Wizja rozwoju społecznego gminy Dąbie jest spójna z założeniami Zrównoważonej Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Dąbie która zakłada zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy z wykorzystaniem naturalnego potencjału społecznego i przyrodniczego gminy. Zakłada aktywizację gospodarczą, społeczną oraz poprawę warunków życia mieszkańców gminy.

3.2. Cele rozwoju społecznego w gminie

3.2.1. Cele główne i cele operacyjne (struktura celów)

W wyniku prac warsztatowych i analiz strategicznych wyodrębniono następujące cele główne i operacyjne.

Rys. Nr 10

3.2.2. Cele oraz sposoby ich osiągania

Lp.	Zadania realizacyjne (działania)	Odpowiedzialny	Realizatorzy	Źródło finansowania	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki/ Wartość bazowa wskaźnika	Czas realizacji
CEL GŁÓWNY 1							
POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW							
Cel operacyjny							
1.1. Ograniczenie bezrobocia							
1.1.1	Kursy zawodowe dla bezrobotnych	Gmina, PUP	PUP, MOPS, organizacje pozarządowe, firmy prywatne (biznes) i inne	budżet państwa, PO KL, środki pomocowe UE, dotacje i inne	wzrost aktywności zawodowej, zmniejszenie poziomu bezrobocia	Liczba kursów, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
1.1.2	Kursy przekwalifikowujące	Gmina, PUP	PUP, MOPS, organizacje pozarządowe, firmy prywatne (biznes) i inne	budżet państwa, środki pomocowe UE, dotacje i inne	wzrost aktywności zawodowej, zmniejszenie poziomu bezrobocia	Liczba kursów, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
1.1.3	Profesjonalne doradztwo zawodowe	Gmina, PUP	PUP, MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet państwa, PO KL, środki pomocowe UE, dotacje i inne	wzrost aktywności zawodowej	Liczba udzielonych porad	Proces ciągły 2008-2015

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015

1.1.4	Promocja samo zatrudnienia i powstawania spółdzielni socjalnych oraz ułatwienie warunków rozpoczęcia pracy na własny rachunek	Gmina, PUP	gmina, PUP, MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet państwa, PO KL, środki pomocowe UE, dotacje i inne	powstanie nowych miejsc pracy, zmniejszenie poziomu bezrobocia, poprawa samoorganizacji	Liczba udzielonych porad, liczba rozpoczętych nowych działalności	Proces ciągły 2008-2015.
1.1.5.	Organizowanie prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i publicznych	MOPS, PUP	PUP, MOPS, jednostki organizacyjne gminy, organizacje pozarządowe, firmy prywatne (biznes) i inne	budżet państwa, środki pomocowe UE, dotacje i inne	wzrost aktywności zawodowej, poprawa sytuacji finansowej i życiowej osób bezrobotnych, zmniejszenie poziomu bezrobocia	Liczba bezrobotnych korzystających z tych prac	Proces ciągły 2008-2015
1.1.6	Reintegracja zawodowa i społeczna osób długotrwale bezrobotnych (powstanie Klubów Pracy)	MOPS, PUP	PUP, MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet państwa, środki pomocowe UE, dotacje i inne	wzrost aktywności zawodowej, poprawa samoorganizacji	Liczba powstałych klubów, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
Cel operacyjny 1.2. Łatwy dostęp do poradnictwa różnego rodzaju							
1.2.1	Odpłatny i nieodpłatny dostęp do Internetu	Gmina	gmina, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, środki pomocowe UE, dotacje i inne	łatwiejszy dostęp do e-informacji, wzrost umiejętności wykorzystania e-usług, wzrost odsetka mieszkańców wykonujących e-prace, wzrost aktywności zawodowej z samokształceniem przy użyciu Internetu	Liczba punktów z dostępem do Internetu	Proces ciągły 2008-2010

1.2.2.	Utworzenie punktu poradnictwa specjalistycznego	Gmina, MOPS	gmina, MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, PPWOW, PO KL, środki pomocowe UE i inne	wzrost pewności siebie, wzrost poziomu samoorganizacji i tworzenia własnych inicjatyw	Liczba powstałych punktów	Proces ciągły 2008
Cel operacyjny							
1.3. Poprawa warunków życia najuboższych rodzin							
1.3.1	Pomoc osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji w różnych formach m.in. pieniężnej i rzeczowej.	MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	poprawa sytuacji finansowej	Liczba świadczeń, liczba rodzin korzystających z pomocy	Proces ciągły 2008-2015
1.3.2	Pomoc rodzinom wielodzietnym i niepełnym w formie pieniężnej na dopłatę do utrzymania mieszkania.	MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	poprawa sytuacji finansowej	Liczba świadczeń, liczba rodzin korzystających z pomocy	Proces ciągły 2008-2015
1.3.3	Pomoc dzieciom rozpoczynającym rok szkolny z rodzin wielodzietnych i niepełnych.	MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	poprawa sytuacji finansowej	Liczba świadczeń, liczba rodzin korzystających z pomocy	Proces ciągły 2008-2015
1.3.4	Pomoc osobom i rodzinom żyjącym w ubóstwie - szczególnie osobom bezrobotnym – w formie celowej na opłatę za zużytą energię elektryczną i inne opłaty.	MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	poprawa sytuacji finansowej, poprawa warunków mieszkaniowych	Liczba świadczeń, liczba rodzin korzystających z pomocy	Proces ciągły 2008-2015

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015

1.3.5	Pomoc niepełnosprawnym i długotrwale chorym w formie celowej na pokrycie kosztu zakupu leków lub środków medycznych.	MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	poprawa sytuacji finansowej osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych	Liczba świadczeń, liczba rodzin korzystających z pomocy	Proces ciągły 2008-2015
1.3.6	Pomoc w zakupie opału dla najuboższych.	MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	poprawa warunków mieszkaniowych, zmniejszenie zachorowalności mieszkańców	Liczba świadczeń, liczba rodzin korzystających z pomocy	Proces ciągły 2008-2015
1.3.7	Dożywianie dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i społeczną marginalizacją.	MOPS, szkoły	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	wyrównanie dostępu do edukacji	Liczba świadczeń, liczba rodzin/osób korzystających z pomocy	Proces ciągły 2008-2015
1.3.8	Dożywianie osób i rodzin, które własnym staraniem nie mogą sobie zapewnić posiłku.	MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	każde potrzebujące dziecko otrzyma ciepły posiłek w szkole	Liczba świadczeń, liczba rodzin korzystających z pomocy	Proces ciągły 2008-2015
1.3.9	Zapewnienie pomocy bezdomnym i innym pozbawionym schronienia.	Gmina, MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	poprawa warunków mieszkaniowych, reintegracja społeczna osób bezdomnych	Liczba świadczeń, liczba rodzin/osób korzystających z pomocy	Proces ciągły 2008-2015
1.3.10	Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób starszych, obłożnie chorych i samotnych	MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	poprawa sytuacji finansowej	Liczba świadczeń, liczba rodzin/osób korzystających z pomocy	Proces ciągły 2008-2015

1.3.11	Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej osób wymagających całodobowej opieki.	MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje i inne	zapewnienie całodobowej opieki	Liczba osób skierowanych do DPS	Proces ciągły 2008-2015
1.3.12	Pomoc finansowa w formie zasiłku celowego lub pomoc rzeczowa na ekonomiczne usamodzielnienie się.	MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	poprawa sytuacji finansowej	Liczba świadczeń, liczba rodzin korzystających z pomocy	Proces ciągły 2008-2015
Cel operacyjny							
1.4. Łatwy dostęp do instytucji wspierających i świadczących poradnictwo różnego rodzaju							
1.4.1	Usprawnianie pracy socjalnej poprzez dokształcanie pracowników w zakresie działalności zawodowej i specjalistycznej.	MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, dotacje, środki pomocowe UE i inne	poprawa jakości świadczonej pomocy socjalnej, ograniczanie skutków wypalenia zawodowego	Liczba zrealizowanych projektów	Proces ciągły 2008-2015
1.4.2	Rozwój działalności punktu poradnictwa specjalistycznego	MOPS, gmina	MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, PPWOW, dotacje, środki pomocowe UE i inne	powstanie Ośrodka oraz jego efektywne działanie, wspieranie osób i rodzin w sytuacjach kryzysowych	liczba udzielonych porad, liczba specjalistów	Proces ciągły 2008-20015
Cel operacyjny							
1.5. Łatwy dostęp do usług medycznych							
1.5.1.	Poprawa warunków lokalowych i organizacyjnych w celu świadczenia lepszej jakości usług medycznych na terenie gminy	Gmina	gmina, NFZ, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej i inne	budżet gminy, NFZ, środki pomocowe UE i inne	wyższy komfort i jakość świadczonych usług	Liczba wyremontowanych pomieszczeń	Proces ciągły 2008-20015
1.5.2.	Współuczestniczenie gminy w zapewnianiu usług medycznych w celu zwiększenia ich dostępności.	Gmina	gmina, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej i inne	budżet gminy, NFZ i inne	Poprawa zakresu dostępności usług medycznych	Liczba specjalistów, z którymi nawiązano współpracę, liczba pacjentów korzystających z usług medycznych	Proces ciągły 2008-2015

1.5.3.	Poprawa warunków BHP w gospodarstwach domowych.	KRUS	Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, KRUS, sanepid	środki pomocowe UE, środki własne gospodarstw i inne	poprawa warunków zamieszkania i pracy	Liczba zrealizowanych projektów	Proces ciągły 2008-2015
1.5.4.	Edukacja zdrowego stylu życia.	NZOZ	GKRPA, MOPS, NZOZ i inne	budżet gminy, NFZ, PPWOW i inne	poprawa zdrowia mieszkańców	Liczba zrealizowanych projektów, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
1.5.5.	Rozwój systemu wsparcia osób uzależnionych i współuzależnionych. Uruchamianie grup wsparcia, grup samopomocowych.	NZOZ, GKRPA	NFZ, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, GKRPA, MOPS i inne	budżet gminy, dotacje celowe i inne	wzrost liczby osób wyleczalnych z uzależnienia i poprawa zdrowia mieszkańców	Liczba zrealizowanych projektów	2009-2015
Cel operacyjny							
1.6. Ograniczenie występujących patologii							
1.6.1.	Prowadzenie działań profilaktyczno-terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dla ofiar przemocy	GKRPA	GKRPA, zespół interwencji kryzysowej, punkt konsultacyjny, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, dotacje i inne	Poprawa relacji z rodziną i otoczeniem	Liczba zrealizowanych projektów, liczba osób objętych działaniami	Proces ciągły 2008-2015
1.6.2	Poszerzenie zakresu działań świetlic środowiskowych, w których pomoc znajdują osoby w sytuacji kryzysowej; tworzenie nowych świetlic –centrów integracji społecznej	MGOK, GKRPA	MGOK, GKRPA, GOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, FWW, środki pomocowe UE, PPWOW, dotacje i inne	utworzenie jednej świetlicy środowiskowej, wyrównywanie szans edukacyjnych, miejsce pożytecznego spędzania czasu wolnego	Liczba świetlic, Liczba zrealizowanych projektów, liczba uczestników, liczba zajęć	Proces ciągły 2008-2015
1.6.3	Ograniczenie dostępności i spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież, m.in. poprzez kontrole punktów sprzedaży i miejsc publicznych i inne programy profilaktyczne	GKRPA, Posterunek Policji	GKRPA, Posterunek Policji, gmina i inne	budżet gminy i inne	wzrost liczby kontroli punktów sprzedaży, ograniczenie spożywania alkoholu w miejscach publicznych	Liczba zrealizowanych projektów, liczba kontroli	Proces ciągły 2009-2015

Cel operacyjny							
1.7. Poprawa bezpieczeństwa w gminie							
1.7.1	Rozwój programów profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz niebezpieczeństwach płynących z Internetu	Gmina, placówki oświatowe	Gmina, MGOK, Posterunek Policji, szkoły, instytucje kultury i sportu oraz środowiskowe podmioty wsparcia, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, wojewody, marszałka, dotacje celowe i inne	wzrost świadomości w zakresie bezpieczeństwa, ograniczenie agresji wśród młodzieży, rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Liczba zrealizowanych projektów, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
1.7.2	Tworzenie Młodzieżowych Drużyn Strażackich	OSP, placówki oświatowe	gmina, OSP, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, dotacja, środki pomocowe UE i inne	powstanie młodzieżowych, nabycie umiejętności udzielania pomocy	Liczba powstałych drużyn, liczba uczestników	Proces ciągły 2009-2015
Cel operacyjny							
1.8. Wykształcone i aktywne społeczeństwo – kapitał ludzki oparty na wiedzy.							
1.8.1.	Rozwój doradztwa zawodowego, w szczególności placówkach oświatowych.	Gmina, placówki oświatowe	Gimnazjum, ZSZ, organizacje pozarządowe, sektor prywatny(biznesu) i inne	budżet gminy, PO KL, środki pomocowe UE i inne	świadome podejmowanie decyzji edukacyjnych przez uczniów	Liczba udzielonych porad	Proces ciągły 2009-2015
1.8.2	Rozwój usług edukacyjnych dla różnych grup społecznych podnoszących umiejętności i wiedzę (kursy, szkolenia, warsztaty, wizyty studyjne i inne formy) w zakresie odpowiadających problemom i potrzebom	Szkoły, Gmina	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, MGOK, grupy nieformalne, sektor biznesu, liderzy społeczni, usługodawcy i potencjalni	budżet gminy, PO KL, PPWOW, budżet wojewody, marszałka, środki własne uczestników, z programów celowych i inne.	wzrost liczby i jakości przeprowadzanych kursów, szkoleń, wyrównywanie szans edukacyjnych, wzrost poczucia	Liczba zrealizowanych projektów, liczba uczestników	Proces ciągły 2008 -2015

	społecznym.		usługodawcy , pracownicy samorządowi i jednostek samorządowych i inne		własnej wartości, podniesienie jakości usług, zwiększenie aktywności społecznej, podniesienie świadomości społecznej		
1.8.3	Prowadzenie zajęć korekcyjno-wyrównawczych dla dzieci z deficytami rozwojowymi.	Gmina, Szkoły, Przedszkola	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, PO KL, środki pomocowe UE, PPWOW, i inne	wyrównywanie szans edukacyjnych, wzrost poczucia własnej wartości, wzrost uzdolnień, rozwój zainteresowań	Liczba zajęć, liczba uczestników/	Proces ciągły 2008-2015
1.8.4	Poszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci przedszkolnych.	Przedszkola	Przedszkola, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, PO KL, środki pomocowe UE, PPWOW, i inne	wzrost dostępności i jakości świadczonych usług dla dzieci przedszkolnych, wyrównanie szans edukacyjnych dzieci najmłodszych	Liczba zrealizowanych projektów, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
1.8.5	Doskonalenie kadry pedagogicznej placówek oświatowych	Gmina, szkoły	Placówki oświatowe, urząd gminy, sektor prywatny i inne	budżet gminy, PO KL, środki pomocowe UE i inne	wzrost świadczonych usług edukacyjnych	Liczba zrealizowanych projektów	Proces ciągły 2008-2015
1.8.6	Wspieranie dożywiania w szkołach i w przedszkolach	GOPS, szkoły	Szkoły, GOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, dotacje i inne	każde potrzebujące dziecko otrzyma codziennie ciepły posiłek	Liczba wydanych posiłków	Proces ciągły 2008-2015
1.8.7	Doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i środki dydaktyczne.	Gmina, szkoły	Placówki oświatowe	budżet gminy, budżet państwa, PO KL, dotacje, środki pomocowe UE , i inne	wzrost jakości usług edukacyjnych	Liczba zakupionego wyposażenia, % doposażonych placówek	Proces ciągły 2008-2015
1.8.8	Likwidacja barier architektonicznych w placówkach oświatowych.	Gmina, szkoły	szkoły i przedszkola,	budżet gminy, PEFRON, dotacje i inne	wyrównanie szans edukacyjnych dla niepełnosprawnych	Liczba zrealizowanych projektów	Proces ciągły 2009/2015

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015

1.8.9	Rozwój specjalistycznego poradnictwa w placówkach oświatowo-wychowawczych (m.in. psychologa szkolnego, pedagoga i innych).	Gmina, szkoły	szkoły podstawowe, gimnazjum, zespół szkół i inne	budżet gminy, PO KL, środki pomocowe UE, PPWOW i inne	poprawa rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży, ograniczenie liczby uczniów z problemem psychologicznym, pedagogicznym, zagrożeniem patologiami i wypadnięciem z systemu oświaty	Liczba udzielonych porad, liczba specjalistów	Proces ciągły 2009/2015
1.8.10	Transport uczniów na zajęcia pozalekcyjne.	Gmina, szkoły	szkoły, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy i inne	wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	Liczba korzystających z dowozu	Proces ciągły 2009 /2015
1.8.11	Rozwój współpracy międzysektorowej, w szczególności między szkołami różnych typów- budowanie partnerstwa lokalnego międzysektorowego na rzecz rozwoju edukacji, integracji i rozwiązywania problemów społecznych	Placówki oświatowe	szkoły podstawowe, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalne, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, sektor biznesu i inni liderzy i grupy społeczne	budżet gminy, budżet państwa, marszałka, PO KL, dotacje, środki pomocowe UE, i inne	wymiana doświadczeń i wzajemna pomoc, wspólne i kompleksowe rozwiązywanie problemów społecznych, umiejętność pisania projektów i aplikowania po środki pozabudżetowe gminy, wyrównanie szans edukacyjnych,	Liczba nawiązanych partnerstw lokalnych (działających w oparciu o spisane porozumienie o współpracy). Liczba wspólnie zrealizowanych projektów. Liczba uczestników projektów. Wys. środków pozyskanych z zewnątrz.	Proces ciągły 2009/2015
1.8.12	Modernizacja i rozbudowa bazy rekreacyjno-sportowej dla dzieci i młodzieży.	Gmina	gmina, zainteresowane szkoły, sektor biznesu i inni	budżet gminy, budżet państwa, PPWOW, PROW, dotacje, środki pomocowe UE, i inne	wyższa jakość infrastruktury rekreacyjnej i sportowej, zwiększenie dostępności do bazy.	Liczba zmodernizowanych i nowo-wybudowanych obiektów	Proces ciągły 2008-2015

1.8.13	Poszerzenie oferty imprez sportowo-rekreacyjnych	Gmina, Szkoły, M GOK	MGOK, placówki oświatowo-wychowawcze, organizacje pozarządowe, sektor biznesu, grupy nieformalne, liderzy społeczni i inni	budżet gminy, PO KL, PPWOW, dotacje, środki pomocowe UE , i inne	wzrost integracji społecznej, wzrost aktywności społecznej mieszkańców	Liczba imprez/przedsięwzięć , liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
---------------	--	----------------------	--	--	--	--	----------------------------

Lp.	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialny	Realizatorzy	Źródło finansowania	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki/ Wartość bazowa wskaźnika	Czas realizacji
CEL GŁÓWNY 2							
OGRANICZENIE PROBLEMÓW OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH Z DZIEĆMI							
Cel operacyjny							
2.1 Minimalizowanie zjawisk patologicznych							
2.1.1.	Dożywianie dzieci i młodzieży	Gmina, MOPS	MOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, sektor prywatny i inni	budżet gminy, budżet państwa, dotacje celowe i inne	Zaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka	Liczba wydawanych posiłków, liczba korzystających dzieci	Proces ciągły 2008-2015
2.1.2.	Edukacja w zakresie promocji zdrowego stylu życia	Szkoły	Szkoły, NZOZ, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne i inni	budżet gminy, dotacje, środki pomocowe UE, PPWOW	Systematyczne zdobywanie nawyków zdrowego stylu życia	Liczba uczestników/	Proces ciągły 2008-2015
2.1.3.	Prowadzenie działań profilaktyczno – terapeutycznych w zakresie eliminowania deficytów rozwojowych u dzieci i młodzieży	Szkoły	Szkoły, świetlice socjoterapeutyczne, ogniska wychowawcze i inni	budżet gminy, PPWOW, dotacje i inne,	Niwelowanie deficytów rozwojowych	Liczba objętych projektem	Proces ciągły 2008-2015
2.1.4.	Rozwój działalności świetlicy socjoterapeutycznej, ognisk wychowawczych, tworzenie	Gmina, Szkoły	Szkoły, M-GOK, organizacje pozarządowe, różne inne formy	budżet gminy, PPWOW, dotacje i inne,	Wyrównywanie szans edukacyjnych,	Liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015

	nowych świetlic		organizacyjne i grupy nieformalne oraz sektor biznesu i inni		wsparcie dzieci i młodzieży w zagospodarowaniu wolnego czasu		
2.1.5.	Rozwój specjalistycznego systemu wsparcia rodziców mających problemy, w szczególności opiekuńczo-wychowawcze m.in. poprzez utworzenie szkoły dla rodziców, rozwój poradnictwa rodzinnego, terapia indywidualna i grupowa itp.	Gmina, Szkoły	Gmina, MOPS, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR w Kole, Posterunek Policji, organizacje pozarządowe	Budżet gminy, PPWOW, budżet wojewody, marszałka, państwa i inne dotacje celowe	Poprawa umiejętności wychowawczych rodziców oraz poprawa komunikacji między rodzicami a dziećmi;	Liczba osób/rodzin korzystających z systemu. Liczba nowych form wsparcia.	Proces ciągły 2008-2015
Cel operacyjny							
2.2. Organizowanie zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży							
2.2.1.	Organizowanie zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży takie jak: muzyczne, plastyczne, taneczne, teatralne, sportowe i inne	Gmina, Szkoły,	M-GOK, szkoły, placówki oświatowo-wychowawcze, organizacje pozarządowe i inne	Budżet gminy, PPWOW, budżet wojewody, marszałka, państwa, środki z UE i inne dotacje celowe	Rozwijanie zainteresowań, wyrównywanie szans edukacyjno-rozwojowych	Liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
2.2.2	Tworzenie i rozwój klubów sportowych oraz wspieranie istniejących	Gmina, Szkoły, organizacje pozarządowe	Szkoły, organizacje pozarządowe	Budżet gminy, dotacje, środki PPWOW	Rozwój zainteresowań, rozwój kondycji fizycznej	Liczba klubów, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
2.2.3.	Organizowanie wycieczek w ramach większych i dłuższych projektów edukacyjno-integracyjnych	Szkoły, M-GOK	Szkoły, M-GOK, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz inne podmioty sektora niepublicznego	Budżet gminy, środki PPWOW i inne	Integracja grupowa, rozwój kulturalny	Liczba wycieczek, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015

2.2.4.	Organizowanie imprez integracyjnych, rekreacyjno - sportowych takich jak: pikniki, turnieje, zawody sportowe, itp.	Szkoły, M-GOK	Szkoły, M-GOK, Organizacje pozarządowe i inne	Budżet gminy, środki PPWOW, środki własne	Wzrost integracji i aktywności	Liczba imprez, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
CEL OPERACYJNY							
2.3 Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w okresie wakacji letnich i ferii zimowych							
2.3.1.	Organizowanie warsztatów tematycznych rozwijających zainteresowania i innych form wypoczynku i rekreacji	Szkoła, M-GOK	Szkoły, M-GOK, organizacje pozarządowe, sektor prywatny i inne	Środki własne, budżet gminy, PPWOW,	Rozwój zainteresowań, zagospodarowanie czasu	Liczba zajęć, Liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
2.3.2.	Organizowanie wycieczek, pikników, kolonii, półkolonii, wyjazdów połączonych z warsztatami edukacyjnymi i innych form wypoczynku i rekreacji	Szkoła, M-GOK	Szkoły, M-GOK, organizacje pozarządowe, sektor prywatny i inne	Środki własne, budżet gminy, PPWOW	Rozwój zainteresowań, zagospodarowanie czasu	Liczba zajęć, Liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
Cel operacyjny							
2.4. Wzrost aktywności społecznej u dzieci i młodzieży							
2.4.1	Promocja i animacja wolontariatu jako formy wspierającej rozwój aktywności społecznej	Gmina, szkoły	Gmina, MOPS, placówki GOK, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, środki pomocowe UE i inne	powstanie młodzieżowych grup formalnych i nieformalnych, wzrost integracji dzieci i młodzieży, wzrost samooceny	Liczba zrealizowanych projektów, liczba powstałych grup	Proces ciągły 2008 - 2015
2.4.2	Wspieranie inicjatyw podjętych przez młodzież m.in. powołanie Młodzieżowej Rady Gminy	Gmina, szkoły	Gmina, MOPS, placówki GOK, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, PPWOW, środki pomocowe UE i inne	powstanie młodzieżowych grup formalnych i nieformalnych, wzrost samooceny, wzrost integracji i aktywności społecznej dzieci i młodzieży	Liczba zrealizowanych projektów	Proces ciągły 2009-2015

Cel operacyjny							
2.5. Atrakcyjna oferta propozycji na zagospodarowanie czasu wolnego dla rodzin							
2.5.1	Organizowanie rodzinnych imprez integracyjnych, międzypokoleniowych takich jak rodzinne festyny środowiskowe, pikniki, festiwale rodzinne, turnieje i zawody sportowe itp.	MGOK, szkoły	Institucje kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, dotacje, PPWOW, środki pomocowe UE , i inne	wzrost integracji i aktywności społecznej rodzin, zacieśnienie więzi społecznych, pożyteczna forma spędzenia czasu wolnego w gronie rodziny	Liczba imprez, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
2.5.2	Organizowanie wycieczek dla rodzin, w szczególności w ramach dłuższych i większych projektów	MGOK, szkoły	Institucje kultury, organizacje pozarządowe i inne	środki własne uczestników, sponsorzy, PPWO W i inne	wzrost integracji i aktywności społecznej rodzin, zacieśnienie więzi społecznych, pożyteczna forma spędzenia czasu wolnego w gronie rodziny	Liczba wycieczek, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
Cel operacyjny							
2.6. Rozwój infrastruktury społecznej wspomagającej rodzinę w problemach rodzinnych							
2.6.1.	Rozwój działalności punktu poradnictwa specjalistycznego-punktu wsparcia	MOPS	MOPS, PCPR, Poradnia-Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, sektor prywatny.	budżet gminy, PO KL, PPWOW, środki pomocowe UE i inne	powstanie Ośrodka Wsparcia i jego późniejsze działanie, wzrost jakości i dostępności do poradnictwa różnego rodzaju	Liczba udzielonych porad, liczba specjalistów	Proces ciągły 2008-2015

2.6.2	Rozszerzenie zakresu działań świetlic środowiskowych, w których pomoc znajdują osoby w sytuacji kryzysowej; tworzenie nowych świetlic	MGOK	MGOK, MOPS, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, FWW, GKRPA, środki pomocowe UE i inne	zwiększenie dostępności do poradnictwa w sytuacjach kryzysowych, wyrównywanie szans edukacyjnych, miejsce pożytecznego spędzania czasu wolnego, rozwój zainteresowań,	Liczba powstałych świetlic, liczba zajęć, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
--------------	---	------	--	---	---	--	-------------------------

Lp.	Zadania realizacyjne (działania)	Odpowiedzialny	Realizatorzy	Źródło finansowania	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki/Wartość bazowa wskaźnika	Okres realizacji (lata)
CEL GŁÓWNY 3							
PODNIESIENIE WZROSTU ŚWIADOMOŚCI I AKTYWNOŚCI SPOŁECZEŃSTWA							
Cel operacyjny							
3.1. Zwiększenie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych na rzecz wzrostu świadomości i aktywności społeczeństwa.							
3.1.1.	Ułatwienie dostępu do instytucji kulturowych i oświatowych.	Gmina, MGOK i PB	MGOK i BP, szkoły, organizacje pozarządowe i inne	budżet państwa, środki pomocowe UE, dotacje i inne	wzrost świadomości i aktywności społeczeństwa	Liczba spotkań, liczba uczestników	Proces ciągły 2008 - 2015
3.1.2.	Organizowanie zajęć rozwijających zainteresowania różnych grup społecznych i wiekowych, np.: warsztatów tematycznych, kursów szkoleń z różnych zakresów w zależności od potrzeb itp.	Gmina, MGOK i PB	MGOK i BP, szkoły, organizacje pozarządowe, sektor prywatny i inne	budżet państwa, środki pomocowe UE, dotacje, PPWOW i inne	wzrost świadomości i aktywności społeczeństwa	Liczba kursów, liczba uczestników	Proces ciągły 2008 - 2015
3.1.3.	Organizowanie imprez plenerowych oraz rekreacyjno – integracyjnych dla wszystkich grup wiekowych	Gmina, MGOK i PB	MGOK i BP, szkoły, organizacje pozarządowe, sektor prywatny i inne	budżet państwa, środki pomocowe UE, dotacje	wzrost świadomości i aktywności społeczeństwa	Liczba imprez, liczba uczestników	Proces ciągły 2008 - 2015

				PPWOW i inne			
3.1.4.	Rozszerzenie oferty kulturowej instytucji kultury	Gmina, MGOK i PB	MGOK i BP, szkoły, organizacje pozarządowe i inne	budżet państwa, środki pomocowe UE, dotacje i inne	wzrost świadomości i aktywności społeczeństwa	Liczba imprez, liczba uczestników	Proces ciągły 2008 - 2015
3.1.5.	Rozwój i wspieranie działań na rzecz zacieśniania więzi pomiędzy różnymi grupami społecznymi (integracja międzypokoleniowa). Rozwój współpracy międzysektorowej- budowanie partnerstw lokalnych międzysektorowych na rzecz rozwoju edukacji, integracji i rozwiązywania problemów społecznych	Gmina, MGOK i PB	MOPS, MGOK i BP i inne jednostki samorządowe, szkoły, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, liderzy społeczni, sektor biznesu i inni	budżet państwa, środki pomocowe UE, dotacje i inne	wzrost świadomości i aktywności społeczeństwa. wymiana doświadczeń i wzajemna pomoc, wspólne i kompleksowe rozwiązywanie problemów społecznych, umiejętność pisania projektów i aplikowania po środki pozabudżetowe gminy, wyrównanie szans edukacyjnych, wzrost integracji międzypokoleniowej, rozwój i podtrzymywanie tradycji lokalnych	Liczba imprez, liczba uczestników. Liczba nawiązanych partnerstw lokalnych (działających w oparciu o spisane porozumienie o współpracy). Liczba wspólnie zrealizowanych projektów. Liczba uczestników projektów. Wys. środków pozyskanych z zewnątrz. Poziom satysfakcji ze zrealizowanych usług/ zadań.	Proces ciągły 2008 - 2015
Cel operacyjny							
3.2. Zachowanie zdrowia i wzrost świadomości z zakresu profilaktyki zdrowotnej							
3.2.1	Propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia	Gmina, NZOZ-y	Ośrodki zdrowia, szkoły, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne i inne	budżet gminy, budżet państwa, środki pomocowe UE, PPWOW, dotacje i inne	wzrost aktywności i świadomości w zakresie profilaktyki zdrowotnej	Liczba zorganizowanych spotkań, liczba uczestników	Proces ciągły 2008 - 2015
3.2.2	Organizowanie zajęć rozwijających kondycję fizyczną i psychofizyczną	Gmina,	Ośrodki zdrowia, szkoły, organizacje pozarządowe,	budżet gminy, budżet państwa, środki pomocowe UE,	wzrost aktywności i świadomości w zakresie profilaktyki zdrowotnej	Liczba zorganizowanych spotkań, liczba uczestników	Proces ciągły 2008 - 2015

			MGOPS, podmioty sportu i rekreacji i inne	dotacje, PPWOW i inne			
3.2.3	Ułatwienie dostępu do poradnictwa medycznego	Gmina, NZOZ-y	Ośrodki zdrowia, szkoły, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, środki pomocowe UE, dotacje i inne	wzrost aktywności i świadomości w zakresie profilaktyki zdrowotnej	Liczba zorganizowanych spotkań, liczba uczestników	Proces ciągły 2008 - 2015
3.2.4	Prowadzenie zajęć korekcyjno – wyrównawczych dla dzieci	Gmina, placówki oświatowe	Ośrodki zdrowia, szkoły, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, środki pomocowe UE, dotacje i inne	wzrost aktywności i świadomości w zakresie profilaktyki zdrowotnej	Liczba zorganizowanych spotkań, liczba uczestników	Proces ciągły 2008 - 2015
Cel operacyjny							
3.3. Wzmacnianie świadomości lokalnych tradycji oraz dziedzictwa kulturowego i historycznego regionu							
3.3.1	Stworzenie warunków umożliwiających organizowanie spotkań, pogadanek i gromadzenia pamiątek oraz rekwizytów z zakresu rękodzielnictwa ludowego i dziedzictwa kulturowego oraz historycznego	Gmina, MGOK i PB	gmina, MGOK i BP organizacje pozarządowe, sektor prywatny, grupy nieformalne i inne	budżet gminy, pomocowe UE, dotacje i inne	Wzrost świadomości lokalnych tradycji, dziedzictwa kulturowego i historycznego	Liczba punktów do spotkań, liczba uczestników	Proces ciągły 2009- 2015
3.3.2	Organizowanie imprez mających za zadanie kultywowanie dorobku ludowego (dożynki, spotkania opłatkowe, wigilijne, noce świętojańskie itp.)	Gmina, MGOK	gmina, szkoły, MGOK i BP organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, środki pomocowe UE i inne	Wzrost świadomości lokalnych tradycji, dziedzictwa kulturowego i historycznego	Liczba zorganizowanych imprez	Proces ciągły 2008 – 2015
3.3.3	Organizowanie zajęć plastycznych z zachowaniem tradycyjnych technik zdobniczych na różne okazje	Gmina, MGOK	gmina, szkoły, MGOK i BP organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, środki pomocowe UE i inne	Wzrost świadomości lokalnych tradycji, dziedzictwa kulturowego i historycznego	Liczba zorganizowanych kursów	Proces ciągły 2008 – 2015

3.3.4	Organizowanie pogadanek, wykładów, wyjazdów mających na celu ocalenie od zapomnienia wydarzeń historycznych związanych z regionem	Gmina, MGOK i PB	gmina, szkoły, MGOK i BP organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, środki pomocowe, PPWOW UE i inne	Wzrost świadomości lokalnych tradycji, dziedzictwa kulturowego i historycznego	Liczba zorganizowanych spotkań	Proces ciągły 2008 – 2015
3.3.5	Wydawanie publikacji, tworzenie dokumentacji fotograficznej umożliwiającej przekazanie dorobku kulturowego i historycznego następnym pokoleniom	Gmina, MGOK	gmina, szkoły, MGOK i BP organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, środki pomocowe UE i inne	Wzrost świadomości lokalnych tradycji, dziedzictwa kulturowego i historycznego	Liczba wydanych publikacji	Proces ciągły 2009 – 2015
Cel operacyjny							
3.4. Wzrost przedsiębiorczości i samozatrudnienia							
3.4.1.	Organizowanie szkoleń, kursów zawodowych dla osób poszukujących pracy	Gmina, MOPS, PUP	MOPS, PUB, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	Zmniejszenie bezrobocia i poprawa sytuacji finansowej	Liczba kursów	Proces ciągły 2008 – 2015
3.4.2	Ułatwianie dostępu do usług doradztwa zawodowego	Gmina, MOPS, PUP	MOPS, PUB, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	Zmniejszenie bezrobocia i poprawa sytuacji finansowej	Liczba spotkań	Proces ciągły 2008 – 2015
3.4.3	Wspieranie wszelkich inicjatyw nowatorskich mających na celu samozatrudnienie np. utworzenie Klubu Integracji Społecznej (KIS)	Gmina, MOPS, PUP	MOPS, PUB, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	Zmniejszenie bezrobocia i poprawa sytuacji finansowej	Liczba korzystających ze wsparcia	Proces ciągły 2009 – 2015

3.4.4.	Organizowanie prac społecznie użytecznych	Gmina, MOPS, PUP	MOPS, PUB, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, budżet państwa, dotacje, darowizny i inne	Zmniejszenie bezrobocia i poprawa sytuacji finansowej	Liczba korzystający ko ze wsparcia	Proces ciągły 2008 – 2015
--------	---	------------------	---	---	---	------------------------------------	------------------------------

Lp.	Zadania realizacyjne	Odpowiedzialny	Realizatorzy	Źródło finansowania	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Czas realizacji
CEL GŁÓWNY 4 ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA I INTEGRACJI OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH							
4.1 Cel operacyjny Specjalistyczna opieka dzienna nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi							
4.1.1	Poszerzenie zakresu usług Środowiskowego Domu Samopomocy poprzez utworzenie Klubu Dziennego	ŚDS	Gmina, ŚDS, organizacje pozarządowe, sektor prywatny, liderzy społeczni, i inni	budżet gminy, dotacje i inne	poprawa jakości życia, integracji osób starszych i niepełnosprawnych, poszerzenie usług oraz podniesienie jakości usług	liczba nowych form usług, liczba uczestników	Proces ciągły 2009-2015
4.1.2.	Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów	NZOZ-y	NFZ, Zakłady Opieki Zdrowotnej i inni partnerzy społeczni i prywatni	Budżet gminy, NFZ, dotacje i inne	poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, poprawa stanu zdrowia, wzrost dostępności i jakości usług medycznych	Liczba specjalistów, z którymi nawiązano współpracę, liczba porad, liczba pacjentów	Proces ciągły 2008-2015
4.1.3.	Rozwój specjalistycznych usług, w szczególności opiekuńczych, rehabilitacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych	MOPS	MOPS, organizacje pozarządowe i inni partnerzy społeczni i prywatni	budżet gminy, budżet państwa, dotacje	Poprawienie jakości życia osób starszych	Liczba godzin świadczonych usług, liczba osób, którym korzystających z usług. Poziom satysfakcji ze zrealizowanych usług.	Proces ciągły 2009-2015

4.1.4.	Propagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia	NZOZ, M-GOK	NZOZ-Y, M-GOK, organizacje pozarządowe, inne grupy nieformalne, liderzy społeczni, sektor biznesu i inni.	Budżet gminy, wojewody, marszałka, PPWOW, dotacje, środki pomocowe z UE i inne	Wzrost wiedzy o sposobach zdrowego trybu życia, dostęp do profilaktyki, podtrzymywanie kondycji fizycznej	Liczba zrealizowanych projektów	Proces ciągły 2008-2015
4.1.5.	Likwidacja barier architektonicznych w domach osób niepełnosprawnych	MOPS, Gmina	Gmina, PCPR, PEFRON	Budżet gminy, środki PFRON, inne dotacje	Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych	Liczba osób, którym udzielono pomocy	Proces ciągły 2009-2015
4.1.6.	Rozwój ruchu pomocowego i samopomocowego (np. pomocy sąsiedzkiej, wolontariatu) dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych	Gmina, MOPS	MOPS, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, mieszkańcy gminy	Budżet gminy, wojewody, marszałka, i inne programy celowe	poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, poprawa stanu zdrowia, zwiększenie integracji społecznej	Liczba uruchomionych nowych form pomocowych. Liczba osób objętych nowymi formami pomocy. Liczba pozyskanych wolontariuszy oraz osób udzielających pomocy sąsiedzkiej i innej	Proces ciągły 2009-2015
Cel operacyjny							
4.2. Kształtowanie u osób starszych i niepełnosprawnych postaw aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym							
4.2.1.	Organizacja miejsc spotkań osób starszych np. utworzenie Klubu Seniora	MGOK	MGOK, organizacje pozarządowe i inne	budżet gminy, PPWOW, dotacje, środki pomocowe z UE i inne	wzrost integracji osób starszych, wzrost jakości życia, możliwość rozwijania własnych zainteresowań i pasji, podtrzymywanie kultury i tradycji lokalnych, integracja pokoleniowa i międzypokoleniowa	Liczba powstałych klubów, liczba uczestników	2009
4.2.2.	Organizowanie imprez integracyjnych, wycieczek, pikników i innych form aktywizujących i integrujących	MGOK	MGOK, organizacje pozarządowe, jednostki samorządowe, grupy	budżet gminy, dotacje, PPWOW, P O KL, środki pomocowe z UE i inne	wzrost integracji osób starszych, wzrost jakości życia	Liczba zrealizowanych projektów, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015

	tę grupę społeczną		nieformalne, liderzy społeczni, sektor biznesu i inni				
4.2.3.	Organizowanie turnusów rehabilitacyjnych	MOPS, ŚDS	MOPS, PCPR, organizacje pozarządowe, jednostki samorządowe	budżet gminy, PEFRON, dotacje, środki pomocowe z UE i inne	wzrost integracji osób niepełnosprawnych, poprawa jakości życia, poprawa stanu zdrowia psychicznego i fizycznego osób niepełnosprawnych	Liczba zrealizowanych projektów, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015
4.2.4.	Organizacja zajęć różnego typu mających na celu rozwijanie zainteresowań oraz spotkania w Klubie Seniora	MGOK	MGOK, szkoły, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, liderzy społeczni i inne	budżet gminy, PPWOW, dotacje, środki pomocowe z UE i inne	wzrost integracji osób starszych i niepełnosprawnych, wzrost jakości życia, wzrost samooceny, pożyteczna forma spędzania czasu wolnego	Liczba zajęć, liczba uczestników	Proces ciągły 2009-2015
4.2.5.	Organizowanie imprez rekreacyjno-integracyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych	MGOK	MGOK, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, liderzy społeczni i inne	budżet gminy, dotacje, PPWOW, środki pomocowe z UE i inne	wzrost integracji i aktywności społecznej	Liczba imprez, liczba uczestników	Proces ciągły 2008-2015

CZEŚĆ WDROŻENIOWA

Rozdział IV. Zarządzanie realizacją Strategii

4.1. Procedura wdrażania Strategii

I. Etap I. W pierwszej kolejności niniejszą Strategię należy przyjąć do realizacji w drodze Uchwały Rady Miejskiej w Dąbiu

Etap II. Aktualne społeczne programy gminne winny być przyjęte razem ze Strategią jako załączniki do niniejszej Strategii i stają się Programami Operacyjnymi Strategii.

Etap III. Powołanie Zarządzeniami Burmistrza:

- Koordynatora Zarządzania Realizacją Strategii;
- Zespołu Wdrożeniowego Strategię –który opracowuje ramowy roczny harmonogram wdrażania strategii wg załącznika nr 3, metody monitorowania, ewaluacji wg załącznika nr 4 i sprawozdawczości. Ten etap powtarzany jest rokrocznie - Gmina planuje w oparciu o Strategię działania priorytetowe do realizacji na najbliższy rok budżetowy najlepiej w okresie planowania budżetu gminy (wrzesień-październik) na następny rok.
- Zespołów Programowych i Projektowych do opracowania Programów Operacyjnych i projektów realizacyjnych na najbliższy okres 12 miesięcy.

Etap IV. Powołane Zespoły opracowują w partnerstwie międzysektorowym poszczególne Programy Operacyjne realizujące określone cele główne i operacyjne Strategii i winne być przyjęte za każdym razem Uchwałą Rady.

Programy Operacyjne stają się załącznikami niniejszej Strategii, integralną jej częścią. Przykłady takich programów: Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Gminie Dąbie na lata 2008-2015; Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2009 i rokrocznie uchwalany na następny rok budżetowy; Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Dąbie na rok 2008 i co rok na kolejne lata; Program Integracji i Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu; Program Pomocy Społecznej;

Etap V. Praca Zespołów Programowych/Projektowych nad Programami Operacyjnymi i projektami realizacyjnymi Strategię, aplikowanie o środki na ich dofinansowanie z różnych źródeł; realizacja partnerskich projektów, monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość zrealizowanych projektów w ramach Strategii.

Etap VI. Promocja Strategii wśród mieszkańców gminy, w tym osób: kluczowych kształtujących w gminie politykę społeczną, przedstawicielom różnych podmiotów działających w sferze polityki społecznej i organizacji pozarządowych, grupom nieformalnym i innym oraz pozyskiwanie usługodawców i partnerów społecznych do jej realizacji

Etap VII. Zaktualizowanie Planu Działania Gminy Dąbie będącego załącznikiem nr 5 do strategii wskazującego na najbliższy rok budżetowy priorytetowe zadania wynikające ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015.

Etap VIII. Opracowanie procedur konkursowych na projekty realizacyjne oraz kontraktowania usług społecznych.

Etap IX. Zlecenie zadań do realizacji różnym podmiotom i partnerom społecznym, głównie w trybie konkursowym; Budowanie partnerstw z uwzględnieniem sektora społecznego i prywatnego w celu aplikowania o środki z różnych funduszy zewnętrznych oraz wspólnego rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Gminy Dąbie.

Proces wdrożenia Strategii oparty jest na zasadach: jawności życia publicznego, odpowiedzialności personalnej za wykonanie zadań oraz wieloletniego planowania. Strategia będzie wdrażana przez wyznaczone do tego podmioty.

Wdrażanie elementów Strategii jest procesem ciągłym. Obejmuje przyjęcie wszystkich założonych celów. Kolejny etap prac to weryfikacja istniejących problemów społecznych i dostosowanie do nich odpowiednich celów i działań. Równolegle zostanie wdrożony mechanizm pomiaru i oceny postępów we wdrażaniu Strategii.

Zakłada się możliwość dokonywania modyfikacji harmonogramu i oceny jego realizacji co roku przez Zespół powołany do opracowania aktualizacji Strategii. Jego efektywna realizacja będzie w dużej mierze zależna od terminów i wielkości środków z funduszy strukturalnych przyznanych przez Unię Europejską.

• **4.2. Koordynacja realizacji Strategii**

Odpowiedzialność za koordynację realizacji strategii

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.) art. 110 pkt 4 podmiotem odpowiedzialnym za sferę działań zawartych w strategii jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, stąd osobą odpowiedzialną za koordynację realizacji Strategii jest Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbiu. Należy podkreślić, że wdrażanie odbywać się będzie przy aktywnym udziale podmiotów samorządowych, pozarządowych, ale przede wszystkim samej społeczności, która najlepiej wie jakie są jej potrzeby i jak je najlepiej zaspokoić.

4.3. Źródła finansowania zadań Strategii

Wdrożenie założeń strategicznych wymaga nakładu środków finansowych, które pochodzą będą z różnych źródeł:

- środki finansowe samorządów gminnych, powiatowych, przy wsparciu budżetu państwa, samorządu wojewódzkiego;
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- środki z Funduszu Pracy;
- Narodowy Fundusz Zdrowia;
- środki z Państwowego Funduszu Kombatantów;
- własne środki finansowe organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń, związków wyznaniowych, Kościołów, osób prywatnych;

- środki organizacji międzynarodowych uruchamianych w ramach międzynarodowych programów celowych;
- środki pochodzące z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego i innych funduszy;
- środki w ramach Programu Integracji Społecznej Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich;
- inne źródła.

4.4. Monitoring i ewaluacja

Proces monitorowania Strategii – polega na systematycznym zbieraniu, analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji dotyczących wdrażania Strategii, polega również na nadzorowaniu zgodności projektów, wpisujących się i realizujących jej zadania z założeniami Strategii.

Celem monitoringu jest - zapewnienie zgodności realizacji Strategii z jej założeniami i celami.

Monitoring Strategii wraz ze sprawozdawczością i ewaluacją prowadzony będzie przez **Zespół ds. Wdrażania Strategii powołany przez Burmistrza Miasta Dąbie**.

Prowadzenie monitoringu oraz ocena realizacji jego celów i kierunków przyjętych w Strategii pozwoli na wprowadzenie zmian w programach rozwoju, poprzez podejmowanie stosownych decyzji w zależności od potrzeb społecznych i możliwości ekonomicznych.

Monitorowanie Strategii prowadzone będzie systematycznie a raporty z wdrażania przedstawiane będą Radzie Miejskiej w Dąbiu nie rzadziej niż raz na rok.

Proces ewaluacji Strategii - polega na dokonywaniu oceny stopnia oddziaływania pomocy w odniesieniu do postawionych jej celów oraz na analizie jej wpływu na postawione problemy.

Ewaluacja to ocena efektywności świadczonych usług i stopnia osiągniętych rezultatów, to ocena długoterminowych efektów.

Ewaluację wraz z monitoringiem i sprawozdawczością systematycznie prowadzi będzie Zespół ds. Wdrażania Strategii oraz realizatorzy poszczególnych projektów. Proponuje się, aby szczegółowe opracowanie ewaluacji wraz z jej wskaźnikami było zawarte w poszczególnych projektach, opracowanych i realizowanych w ramach Strategii.

Strategia będzie podlegała ewaluacji na przestrzeni kolejnych ośmiu i więcej lat, nie rzadziej jednak niż raz na dwa lata.

Ewaluacja powinna:

- sprzyjać rozwojowi instytucji pomocy społecznej i projektów, które są w niej realizowane;
- przyczyniać się do wzrostu skuteczności działań i odpowiedzialności osób, które te działania realizują;
- pomóc odpowiedzieć na pytanie: czy kierunki działań Strategii są właściwe i wystarczające;
- przyczyniać się do promocji powiatu i gmin.

Ocenie podlegać będą przede wszystkim:

- stopień realizacji poszczególnych celów głównych i operacyjnych Strategii,

- badane wskaźniki,
- projekty realizacyjne i skuteczność działań podejmowanych w ramach projektów,
- zaangażowanie realizatorów zadań w projektach oraz ich współpracowników.

Główne wskaźniki realizacji Strategii to m.in.: (badane w rocznym okresie rozliczeniowym oraz narastająco od momentu przyjęcia do realizacji Strategii wg załącznika nr 4 do strategii)

- Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej;
- Liczba rodzin dotkniętych bezrobociem;
- Liczba punktów poradnictwa specjalistycznego oraz liczba udzielonych porad i liczba osób z nich korzystających; typy porad specjalistycznych (Np.: pedagogiczne, psychologiczne, prawne, zawodowe, socjalne i inne) oraz liczba specjalistów udzielających konsultacji i porad
- Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego oraz liczba dzieci korzystających z ich usług;
- Liczba świetlic i klubów środowiskowych dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób korzystających z ich usług;
- Liczba punktów informacji obywatelskiej, ilość osób korzystających z usług punktów;
- Liczba miejsc wsparcia dziennego w poszczególnych typach placówek i ośrodków wsparcia;
- Liczba osób korzystających z zajęć w poszczególnych typach placówek/ośrodków wsparcia dziennego;
- liczba zajęć pozalekcyjnych i osób w nich uczestniczących;
- Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych różnego typu
- Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i resocjalizacyjnego;
- Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych w stosunku do liczby dzieci objętych opieką instytucjonalną;
- Liczba dzieci umieszczonych w procesie adopcji;
- Liczba rodzin zastępczych, w tym rodziny spokrewnione z dzieckiem, niespokrewnione z dzieckiem, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem: wielodzietne, specjalistyczne, o charakterze pogotowia rodzinnego
- Liczba interwencji w rodzinach;
- Liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz integracji i pomocy społecznej
- Liczba usamodzielniających się wychowanków (powyżej 18 r. ż.), w tym: opuszczających rodziny zastępcze i placówki
- Liczba wychowanków placówek lub rodzin zastępczych oczekujących na mieszkania z zasobów gminy i miasta oraz liczba osób, które otrzymały wsparcie w postaci przyznania lokalu mieszkalnego z zasobów mieszkaniowych gminy i miasta Pyzdry;
- Liczba i typy utworzonych grup wsparcia oraz liczba osób z nich korzystająca;
- Liczba godzin terapii indywidualnych i grupowych oraz liczba osób z nich korzystająca;
- Liczba i rodzaje placówek udzielających pomocy dzieciom krzywdzonym i zaniedbywanym
- Liczba rodzin dysfunkcyjnych objętych pomocą społeczną przypadająca na jednego pracownika socjalnego;
- Liczba rodzin, w tym zastępczych przypadająca na jednego pracownika socjalnego;
- Liczba zawartych kontraktów socjalnych;
- Liczba bezrobotnych osób wprowadzona na otwarty rynek pracy;
- Liczba osób zaktywizowanych do działania na rzecz rozwiązywania własnych problemów społecznych;

- Poziom wykształcenia pracowników służb społecznych, w tym pracowników socjalnych oraz ich liczba;
- Liczba inicjatyw obywatelskich ze wskazaniem typu oraz jej autora;
- Poziom zadowolenia społeczności lokalnej ze świadczonych usług społecznych, edukacyjnych, kulturalnych i innych;
- Liczba, typy, formy świadczonych usług dla osób niepełnosprawnych;
- Liczba osób niepełnosprawnych zaktywizowanych zawodowo i społecznie;
- Liczba miejsc przeznaczonych do rekreacji i wypoczynku dzieci, młodzieży i całych rodzin, ilość imprez kulturalnych zorganizowanych dla mieszkańców oraz liczba osób z nich korzystających;
- Liczba projektów i programów zrealizowanych na rzecz integracji społecznej, w szczególności w partnerstwie;
- Liczba lokalnych partnerstw publiczno-społecznych i publiczno-społeczno- prywatnych;
- Liczba zadań pożytku publicznego zleconych partnerom społecznym;
- Wskaźniki bezpieczeństwa publicznego- np.: liczba przestępstw i wykroczeń, w tym z udziałem dzieci i młodzieży;
- Liczba dzieci i rodzin objętych nadzorem kuratorskim;
- Wskaźniki efektywności świadczonych usług na rzecz rozwiązywania konkretnych problemów społecznych;
- Liczba, rodzaj, jakość świadczonych usług społecznych;
- Liczba i typ usługodawców;
- Infrastruktura socjalna odpowiadająca potrzebom lokalnej społeczności;
- I inne, opracowane na potrzeby konkretnych programów i projektów.

4.5. Sprawozdawczość, aktualizacja i promocja Strategii

4.5.1. Sprawozdawczość Strategii

Sporządzana będzie przez Zespół ds. Wdrażania Strategii powołany do prowadzenia monitoringu, ewaluacji, sprawozdawczości, aktualizacji i promocji Strategii.

Sprawozdanie z realizacji Strategii sporządzane będzie raz na rok w terminie do końca marca następnego roku kalendarzowego i przedkładane Radzie Miejskiej w Dąbiu. Sprawozdania z realizacji poszczególnych projektów /programów sporządzane będą przez każdego głównego realizatora-lidera projektu i przedkładane Zespołowi ds. Wdrażania Strategii oraz w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbiu.

4.5.2. Procedura aktualizacji Strategii

Sposób dokonywania zmian (aktualizacji) strategii

Strategia jest dokumentem otwartym, jej założenia mogą być modyfikowane pod wpływem zmieniających się warunków rzeczywistości. Aktualizacja Strategii odbywać się będzie nie rzadziej niż raz na dwa lata po przeprowadzeniu jej ewaluacji i konsultacji społecznych w zakresie identyfikowania problemów i potrzeb społecznych.

Wszelkie zmiany do Strategii zatwierdzane są Uchwałą Rady Miejskiej w Dąbiu. Szczegółowy proces aktualizacji Strategii opracowany zostanie przez Zespół ds. Wdrażania Strategii powołany Zarządzeniem Burmistrza Gminy.

Zmiany rejestrowane będą w formularzu, stanowiącym załącznik 6.

4.5.3. Promocja Strategii

Zadaniem działań informacyjnych i promocyjnych Strategii jest:

- zapewnienie bieżącego informowania lokalnej społeczności o kierunkach i zakresie zadań w zakresie polityki społecznej w perspektywie następnych kilku lub kilkunastu lat prowadzonych przez lokalną władzę;
- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów służących realizacji Strategii dla wszystkich grup docelowych z terenu gminy i miasta Dąbie;
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach;
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie gminy;
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015* w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,

Sposoby informowania oraz promowania Strategii:

- konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje, festyny, pikniki i inne imprezy kulturalne – propagujące informacje m.in. o możliwościach wykorzystania środków unijnych, o rezultatach wsparcia UE oraz upowszechniające wiedzę na ten temat,
- informowanie o projektach i ich promocja przez beneficjentów – dbanie o przekazywanie odpowiedniej wiedzy beneficjentom z terenu gminy – odpowiedzialnych za spełnienie wymogów w tym zakresie,
- wykorzystanie nowoczesnych źródeł przekazu i nowoczesnych technologii, m.in. takich jak: strona WWW, Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015*
- publikacje, broszury informacyjne, plakaty, reklamy, ulotki
- współpraca z mediami – publikacje prasowe, artykuły, relacje, reklamy czy ogłoszenia to kluczowe źródła przekazu wszelkich informacji o realizacji Strategii.

4.6. Powiązanie Strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015 posiada ścisłą korelację z kluczowymi dokumentami planistycznymi na szczeblu:

- **lokalnym:** Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Dąbie, Strategią powiatu Kolskiego.

- **regionalnym:** z Wojewódzką Strategią Rozwoju Pomocy Społecznej Program Celowy Pomocy Społecznej w

Województwie Wielkopolskim oraz Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym 2007-2013;
-krajowym z: Narodową Strategią Spójności 2007-2013, Krajową Strategią Polityki Społecznej na lata 2007-2013, Narodowym Planem Działań na Rzecz Dzieci (2004 – 2012), Europejską Agendą Społeczną; Europejskim Modelem Społecznym; Europejską Polityką Zatrudnienia.

Strategia koreluje także z wieloma programami międzynarodowymi i krajowymi jak z:

- Programem Integracji Społecznej Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (PIS PPWOW);
- Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki (PO KL);
- Programem Wspierania Jednostek Samorządu Terytorialnego w Budowaniu Lokalnych Systemów Opieki nad Dzieckiem i Rodziną;
- Programem „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznego”;
- Programem „Wspieranie Rozwoju Spółdzielczości Socjalnej”;
- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Programem „Oparcie Społeczne dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi”;
- Programem Wieloletnim „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania”;
- Krajowym Programem Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przemocy wśród Dzieci i Młodzieży (2003 – 2008);
- Programem “MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU”; “DZIAŁAJ LOKALNIE I INNYMI PROGRAMAMI.

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015 jest szczególnie spójna z Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Dąbie celem głównym 2. Zapewnienie warunków wzrostu poziomu życia mieszkańców, który realizowany jest poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Wzrost poziomu usług publicznych świadczonych na rzecz mieszkańców
2. Wzrost poziomu wiedzy i kwalifikacji
3. Rozwój opieki społecznej
4. Zapewnienie usług medycznych
5. Rozwój działalności kulturalnej
6. Wzrost integracji mieszkańców oraz aktywności społecznej

Ponadto Strategia koreluje ze Strategią Rozwoju Powiatu Kolskiego:

Główne kierunki rozwoju zapisane w Strategii Rozwoju Powiatu Kolskiego to:

- Zrównoważony rozwój zapewniający mieszkańcom powiatu trwałe bezpieczeństwo ekologiczne
- Dążenie do zapewnienia pracującym w sektorze gospodarki rolnej możliwie jak najlepszych warunków życia
- Dostosowanie gospodarstw rolnych do wymagań UE
- Pomoc merytoryczna i organizacyjna w dążeniu do osiągnięcia wysokiego rozwoju gospodarki żywnościowej
- Współuczestnictwo w tworzeniu jak najlepszych warunków lokalizacyjnych dla inwestorów krajowych i zagranicznych

- Rozszerzanie bloku informacyjnego (szkolenia, kursy, seminaria) w zakresie rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców powiatu i wyzwalanie w tym kierunku pozytywnych inicjatyw
- Podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców powiatu
- Łagodzenie skutków bezrobocia oraz systematyczne
- Dążenie do poprawy bezpieczeństwa publicznego

Powiązania *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015* z innymi dokumentami strategicznymi:

1. NARODOWY PLAN ROZWOJU NA LATA 2007-2013

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 jest kompleksowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Polski. Przygotowanie i realizacja NPR ma spowodować skuteczne włączenie Polski w kształtowanie Unii Europejskiej, której jednym z konstytucyjnych fundamentów jest zasada spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Obecność Polski w Unii Europejskiej stwarza naszemu krajowi ogromną szansę na zmniejszenie dystansu do najwyżej rozwiniętych społeczeństw.

Narodowy Plan Rozwoju (NPR) na lata 2007-2013 spaja wszystkie przedsięwzięcia o charakterze rozwojowym. Jest on koncepcją modernizacji polskiej gospodarki oraz propozycją takich zmian instytucjonalnych, które umożliwią tę modernizację. Ostateczny projekt Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 został przyjęty przez Radę Ministrów 6 września 2005 r. Misją NPR jest podjęcie i uruchomienie przedsięwzięć, które zapewnią wysoki wzrost gospodarczy, spowodują umocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz przyczynią się do wzrostu zatrudnienia przy zapewnieniu wyższego poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 formułuje trzy cele strategiczne:

1. Utrzymanie kraju na ścieżce wysokiego tempa wzrostu gospodarczego.

Polska gospodarka charakteryzuje się znaczącym potencjałem rozwojowym, ale też szeregiem strukturalnych zapóźnień i deficytów. Zagroženiem jest na przykład wysoki i szybko rosnący poziom zadłużenia państwa. Rozwiązywanie zasadniczych problemów gospodarczych i społecznych będzie możliwe jedynie pod warunkiem utrzymania wysokiego poziomu wzrostu gospodarczego.

2. Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia.

W 2004 r. polska gospodarka wyszła z okresu stagnacji i spowolnionego tempa wzrostu gospodarczego. Można przewidywać, że tempo wzrostu gospodarczego zbliży się do poziomu 6%. Właśnie teraz niezbędne staje się podejmowanie procedur i uruchamianie przedsięwzięć, które umocnią mikroekonomiczne fundamenty gospodarki oraz utrwalą tendencję wzrostową.

3. Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Transformacja ustrojowa w latach 1989-2004 wiązała się z występowaniem negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych. Wysokie bezrobocie, pogłębiające i poszerzające się ubóstwo, wykluczenie społeczne, dezintegracja społeczna, marginalizacja wielu wspólnot lokalnych i peryferyzacja niektórych regionów stanowią zagrożenie i przeszkodę w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz stają się źródłem konfliktów społecznych. Jednocześnie zjawiska te ograniczają potencjał rozwojowy gospodarki i możliwości awansu cywilizacyjnego. Stąd rozwój społeczno-gospodarczy musi respektować m.in. zasadę zrównoważonego

rozwoju. Miarami realizacji tego celu będą: zróżnicowanie poziomu dochodów i rozwoju regionalnego oraz dostępność komunikacyjna do regionów peryferyjnych.

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 jest kontynuacją obowiązującego obecnie planu na lata 2004-2006.

q NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają przede wszystkim z priorytetów określonych w przyjętej w czerwcu 2004 r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Wynikają również z założeń w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000 r. przez Radę Europejską w Nicei. Polska w pełni zaakceptowała ich zasadność, co zostało oficjalnie potwierdzone poprzez przyjęcie w grudniu 2003 r. Wspólnego Memorandum Polski i Unii Europejskiej o Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum).

Zarówno Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej, jak i Wspólne Memorandum są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez piętnaście krajów członkowskich w marcu 2000 r.

Polskie priorytety wpisują się także w podstawowe założenia Zrewidowanej Strategii Spójności Społecznej Rady Europy, której inauguracja odbyła się w lipcu 2004 r. w Warszawie. Jednym z tych założeń jest budowanie integracji i spójności społecznej w oparciu o prawa człowieka, a zwłaszcza te prawa, które zostały zawarte w Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej.

Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 r. Krajowy Plan Działania uwzględnia te priorytety, których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one także z przedstawionej analizy sytuacji ekonomiczno-społecznej ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w NSIS w zakresie realizacji **prawa do edukacji** są następujące:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim;
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji **prawa do zabezpieczenia socjalnego**:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań;
- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwiania dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego silnie powiązaną z innymi jego przejawami, np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin.

Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji **prawa do pracy**:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- zwiększanie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

W zakresie realizacji **prawa do ochrony zdrowia**:

- wydłużenie przeciętnego trwania życia w sprawności;
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- zwiększenie zakresu objęcia kobiet i dzieci programami zdrowia publicznego.

W zakresie realizacji **innych praw społecznych**:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych;
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami;
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną;
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorzady terytorialne;
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

q KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej to program poprawy dostępu do praw społecznych i zwiększania poziomu ich realizacji. Jest to również zasadniczy instrument osiągania integracji społecznej w europejskim modelu społecznym. Realizacja praw społecznych wymaga oczywiście poniesienia określonych kosztów, tak samo jak realizacja wszystkich innych kategorii praw człowieka zawartych w prawie międzynarodowym i krajowym. Należy więc zapewnić w sposób trwały zasoby finansowe, kadrowe, lokalowe, rzeczowe i inne instytucjom odpowiedzialnym za realizację tych praw.

Prawa społeczne powinny mieć obecnie priorytet w wydatkach publicznych. Ich realizacja znacznie się pogorszyła w ostatnich latach, a więc zmniejsza się poziom integracji społecznej i zwiększa się skala i zasięg procesów wykluczenia społecznego. W Krajowym Planie Działań na rzecz Integracji Społecznej za najważniejsze uznano:

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające grupy zagrożone;
- budowę systemu bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;

- realizację prawa do pracy dla każdego, w tym szczególnie dla grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez odpowiednią politykę makroekonomiczną i politykę zatrudnienia;
- rozwój systemu instytucjonalnego z jasnym podziałem odpowiedzialności instytucji rządowych i samorządowych, otwierającego przestrzeń dla aktywności obywatelskiej i upodmiotowienia osób korzystających z usług społecznych, świadczonych zarówno przez państwo, jak i przez organizacje pozarządowe.

Na poziomie operacyjnym ważne jest, że polska polityka integracji społecznej musi być realizowana **we współpracy z szeroko rozumianymi partnerami społecznymi**. Szczególnie chodzi tu o związki zawodowe i związki pracodawców, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne oraz odpowiednie charytatywne instytucje kościołów i związków wyznaniowych. Niezależnie od osiągniętego poziomu zamożności oraz stanu koniunktury gospodarczej państwo nie jest w stanie zrealizować celów tej polityki bez partnerstwa z innymi instytucjami.

W tym kontekście ustalono następujące priorytety na najbliższe dwa lata:

- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, głównie poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w działalności organizacji pozarządowych i innych formach pracy społecznej oraz samopomocy;
- wzrost liczby samorządów, które z pełną wrażliwością i zaangażowaniem podejmą się tworzenia lokalnych strategii przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, a następnie zrealizują ich założenia.

q Krajowa Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013

Zadaniem strategii jest wskazanie w diagnozie, na które obszary polityki społecznej należy skierować szczególną uwagę, następnie sformułowanie priorytetów i celów, opisanie zadań, czyli określenie instrumentów polityki społecznej, dzięki którym możliwe będzie zrealizowanie zakładanych celów, a także wskazanie źródeł finansowania.

W strategii odnajdujemy następujące priorytety:

Priorytet 1: Poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.

1.1. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych jako czynnika poprawy jakości kapitału ludzkiego.

1.3. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze

1.5. Rozwijanie placówek świadczących usługi edukacyjne, sportowo-rekreacyjne i kulturalne.

1.7. Wsparcie dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w celu wyrównania szans dzieci i młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę.

Priorytet 2. Wdrożenie aktywnej polityki społecznej

2.2. Rozwój zatrudnienia socjalnego, w celu przywrócenia możliwości zatrudnienia osobom podlegającym wykluczeniu społecznemu

Priorytet 3 - Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych

3.3. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych

Priorytet 4 - Tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie

4.1. Rozwijanie systemu opieki pielęgnacyjnej, celem zbudowania środowiskowego modelu integracji ludzi starszych i wymagających pomocy.

4.3. Aktywizacja i integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym, wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym

Priorytet 6 - Partnerstwo publiczno-społeczne podstawą rozwoju usług społecznych.

6.1. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych, regionalnych i krajowych.

q Program Operacyjny Kapitał Ludzki (POKL):

Cele i kierunki działań przewidziane do realizacji w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chocz na lata 2008-2015 korespondują z celem głównym przewidzianym w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki (PO KL), który stanowi jeden z elementów systemu realizacyjnego Narodowej Strategii Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013) na lata 2007-2013, których celem strategicznym jest: przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, wzrost zatrudnienia oraz zwiększenie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej z krajami Unii Europejskiej.

Cel strategiczny NSS (NSRO) będzie osiąganym poprzez realizację celów horyzontalnych, wynikających z wyzwań Strategii Lizbońskiej, Strategicznych Wytucznych Wspólnoty oraz wniosków z analizy słabych i mocnych stron polskiej gospodarki, a także stojących przed nią szans i zagrożeń.

NSS zakłada realizację następujących celów horyzontalnych:

1. Tworzenie warunków dla utrzymania trwałego i wysokiego tempa wzrostu gospodarczego.
2. Wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.
3. Podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw, w tym w szczególności w sektorze usług.
4. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów.
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
5. Rozwój obszarów wiejskich.

q WOJEWÓDZKA STRATEGIA ROZWOJU POMOCY SPOŁECZNEJ

Generalnymi celami strategii województwa wielkopolskiego jest między innymi:

1. zapewnienie mieszkańcom warunków do podwyższania poziomu życia,
2. wzrost wewnętrznej integracji i istotna poprawa jakości przestrzeni,
3. dostosowanie potencjału, struktury i organizacji województwa do wyzwań XXI w. i wymagań jednoczącej się Europy.

Przyjmując ww. założenia wskazano strategiczne kierunki działania pomocy społecznej w województwie wielkopolskim:

1. Rozwój gminnych i powiatowych specjalistycznych placówek pomocy społecznej świadczących różnorodne usługi socjalne wynikające z potrzeb społeczności lokalnej.
  - A. Ilościowy rozwój placówek takich jak środowiskowe domy samopomocy, ośrodki interwencji kryzysowej, domy dziennego pobytu dla różnych grup dysfunkcyjnych, świetlice socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, warsztaty terapii zajęciowej, domy pomocy społecznej stałego pobytu.
  - B. Jakościowy rozwój usług w placówkach dotychczas funkcjonujących.
    - 1.1. Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych.
    - 1.2. Zmniejszenie negatywnych skutków problemów społecznych (niepełnosprawność, bezrobocie, bezdomność, przemoc, alkoholizm, narkomania).

Konsultacja ekspercka:

Ewa Sobolewska

Konsultant Regionalny PIS PPWOW MPiPS,

Specjalista Organizacji Pomocy Społecznej.

Spis tabel

1. Opis warsztatów dot. aktualizacji strategii
2. Lista osób uczestniczących w warsztatach wypracowania strategii w gminie Dąbie
3. Liczba ludności Gm. Dąbie
4. Migracje w gm. Dąbie (na pobyt stały)
5. Przyrost naturalny na terenie gminy Dąbie w latach 2005-2007
6. Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Dąbie
7. Przedsiębiorcy wpisani do ewidencji działalności gospodarczej w latach 2005-2007
8. Podmioty zajmujące się pomocą społeczną na terenie gminy Dąbie i powiatu kolskiego
9. Świadczenia przyznane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbiu
10. Struktura beneficjentów MOPS w latach 2005-2007
11. Struktura demograficzna świadczeniobiorców MOPS w Dąbiu w latach 2005,2006 i 2007.
12. Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej
13. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczych z uwzględnieniem rodzin niepełnych
14. Rodziny wielodzietne objęte pomocą socjalną
15. Budżet na zadania pomocy społecznej w gminie Dąbie w latach 2005 – 2007

16. Liczba udzielonych poszczególnych form zasiłków w latach 2005 -2007 w gminie Dąbie
17. Wydatki przeznaczone na wypłatę świadczeń rodzinnych w latach 2005 – 2007
18. Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych w gminie Dąbie w latach 2005 – 2007
19. Pomoc udzielona w formie poradnictwa specjalistycznego w gminie w latach 2005 – 2007 w oparciu o ustawę z dnia 12 marca o pomocy społecznej
20. Interwencja kryzysowa w gminie w latach 2005-2007 w oparciu o ustawę z dnia 12 marca o pomocy społecznej oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
21. Pomoc udzielona w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w latach 2005-2007
22. Osoby uzależnione od alkoholu korzystające z pomocy społecznej
23. zaliczki alimentacyjne wypłacone w gminie Dąbie w latach 2005- 2007
24. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu trudności życiowych po wyjściu z zakładu karnego
25. Zestawienie kosztów dożywiania oraz źródło finansowania zakupionych posiłków dla dzieci i młodzieży oraz osób ubogich
26. Formy pomocy materialnej dla uczniów
27. Działania z zakresu pomocy społecznej zlecane przez gminę
28. Mieszkaniowy zasób komunalny gminy Dąbie
29. Sieć placówek oświatowych w gminie (stan na rok szkolny 2007/2008)
30. Stan kadry oraz liczba uczniów i wychowawców w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez gminę
31. Dane charakteryzujące bazę lokalową szkół i przedszkoli
32. Liczba uczniów w placówkach oświatowych gminy Dąbie
33. Plan i wykorzystanie środków finansowych szkół prowadzonych przez gminę
34. Średnia liczebność klas
35. Zbiorcze zestawienie zajęć pozalekcyjnych prowadzonych na terenie gminy Dąbie
36. Dane dotyczące problemów opieki nad dziećmi
37. Zajęcia stałe prowadzone przez Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury i Bibliotekę Publiczną w Dąbiu
38. Ludność gminy, która osiągnęła wiek poprodukcyjny w latach 2005-2007
39. Liczba osób korzystających z pomocy MOPS w Dąbiu z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby
40. Liczba osób niepełnosprawnych w gminie
41. Liczba osób korzystających z pomocy Mops w Dąbiu z powodu niepełnosprawności w latach 2005-2007
42. Zarejestrowani bezrobotni w gminie Dąbie
43. Bezrobotni w gminie Dąbie z prawem do zasiłku
44. Liczba bezrobotnych z gminy Dąbie korzystających z instrumentów na rynku pracy
45. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej

Spis wykresów

1. Struktura wiekowa mieszkańców w latach 2005-2007
2. Wydatki na świadczenia rodzinne w latach 2005 – 2007
3. Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Dąbie
4. Tendencja bezrobocia
5. Zestawienie liczby bezrobotnych ogółem z prawem do z uwzględnieniem ilości kobiet
6. Liczba osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej

Spis rysunków

1. Katalog zidentyfikowanych problemów społecznych w gminie zidentyfikowany podczas warsztatów strategicznych
2. Bezrobocie i jego przyczyny
3. Alkoholizm i jego przyczyny
4. Problemy wychowawcze z dziećmi i ich przyczyny
5. Ubóstwo i jego przyczyny
6. Starzenie się społeczeństwa , osamotnienie osób starszych i przyczyny
7. Słaba oferta zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców i przyczyny
8. Niska aktywność i świadomość społeczna i przyczyny
9. Niewystarczający poziom wsparcia osób niepełnosprawnych i przyczyny
10. Wizja rozwoju społecznego Gminy Dąbie

Spis załączników i załączniki

Załącznik nr 1 Wzór ankiety identyfikującej problemy i potrzeby społeczne

Załącznik nr 2 Wyniki konsultacji społecznych

Załącznik nr 3 Harmonogram wdrażania strategii- wzór

Załącznik nr 4 Poziom wskaźników monitorowania strategii

Załącznik nr 5 Plan Działania Gminy Dąbie w ramach PPWOW i jego aktualizacje

Załącznik nr 6 Formularz rejestrowania aktualizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania
Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015

Załącznik nr 1 Wzór ankiety identyfikującej problemy i potrzeby społeczne mieszkańców gminy Dąbie

Szanowni Państwo,
Zespół Zadaniowy, powołany w celu wdrażania Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich, zwraca się z prośbą o podanie przez Mieszkańców Gminy najważniejszych problemów społecznych, sposobów ich rozwiązania oraz oczekiwań, które dotyczą osób starszych, rodzin oraz dzieci i młodzieży.

Ponadto zwracamy się do Państwa z prośbą o zaproponowanie tematów szkoleń, które powinny być przeprowadzone dla Mieszkańców Gminy.

ANKIETA

Poniższa ankieta ma za zadanie rozpoznanie potrzeb oraz oczekiwań dzieci i młodzieży na terenie gminy Dąbie.

Wyniki ankiety pomogą w opracowaniu planu działania do Programu Integracji Społecznej, w którym uczestniczy gmina Dąbie. Prosimy o wpisanie znaku X we właściwej kratce.

L.p.	Rodzaje potrzeb w środowisku dzieci i młodzieży:	Jeśli widzisz potrzebę wstaw X:
1.	Obecność świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych z możliwością organizowania:	
	• Zajęć plastyczno-technicznych	
	• Zajęć muzycznych	
	• Gier i zabaw dla dzieci i młodzieży	
	• Imprez kulturalnych	
	• Zajęć integracyjnych dla osób zdrowych i niepełnosprawnych	
	• Kół zainteresowań	
	• Kursów (językowych, informatycznych itp.)	
	• Korepetycji dla dzieci z ubogich rodzin	
2.	Kluby Młodzieżowe	
3.	Organizacja wolontariatu młodzieży	
4.	Kawiarenka internetowa	

5.	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego możliwością podnoszenia wiedzy i umiejętności	
6.	Organizacja czasu wolnego w okresie letnim i zimowym	
7.	Bezpieczne, rozwojowe i dobrze wyposażone place zabaw	
8.	Alternatywne formy spędzania wolnego czasu (np. Młodzieżowe Grupy Ochotniczych Straży Pożarnych)	
9.	Inne potrzeby (napisz jakie?)	

ANKIETA

Poniższa ankieta ma za zadanie rozpoznanie potrzeb oraz oczekiwań osób starszych na terenie gminy Dąbie.

Wyniki ankiety pomogą w opracowaniu planu działania do Programu Integracji Społecznej, w którym uczestniczy gmina Dąbie. Prosimy o wpisanie znaku X we właściwej kratce.

Lp.	Rodzaje potrzeb w środowisku osób starszych	Jeśli widzisz potrzebę zaznacz znakiem X
1.	Punkt informacyjny –miejsce gdzie można zgłaszać potrzeby takie jak: drobne naprawy, zakupy, załatwianie spraw w urzędach i inne	
2.	Klub Seniora jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego poprzez uczestnictwo w różnorodnych zajęciach (sportowe, kulinarne, muzyczne)	
3.	Spotkania z przedstawicielami służby zdrowia – edukacja w zakresie zdrowego i	

	higienicznego trybu życia	
4.	Opieka medyczna i rehabilitacyjna w domu osoby chorej.	
5.	Dom dziennego pobytu osób starszych –miejsce spotkań i pomocy w rozwiązywaniu codziennych spraw	
6.	Usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku	

ANKIETA

Prosimy o zaznaczenie
X wybranej (1 lub kilku) odpowiedzi

1. Struktura wieku i płci :

K

M

-----
do 24 lat
-----

od 24 do 30 lat
-----

od 30 do 50 lat
-----

od 50 do 65 lat
-----

powyżej 65 lat
-----

2. Występujące problemy w rodzinie :

-----
rodzinne
-----

zdrowotne
-----

materialne
-----

mieszkaniowe
-----

3. Występujące problemy społeczne w miejscu zamieszkania :

-----
alkoholizm
-----

bezdomność

bieda

bezrobocie

narkomania

przestępczość

dzieci zaniedbane

inne prosimy wymienić

4. Sytuacja rodzinna :

osoba samotna

rodzina (proszę podać ilość osób w rodzinie)

osoba samotnie wychowujące dzieci

5. Źródło utrzymania rodziny :

brak źródła utrzymania rodziny

miesięczny zarobek

renta

zasilek z pomocy społecznej

zasilek dla osób bezrobotnych z Powiatowego Urzędu Pracy

Inne świadczenia (jakie ?):

6. Miejsce zamieszkania rodziny :

miasto

-

wieś

7. Wykształcenie

Miasto

Wieś

niepełne podstawowe

-

podstawowe

-

zasadnicze –zawodowe (jakie ?) :

-

średnie

-

magisterskie

-

8. Czy są w okolicy miejsca, w których można spędzać wolny czas :

-----

tak

-----

nie

-----

9. Czy są utrzymywane są kontakty z sąsiadami :   tak   nie

jeżeli tak, to jakiego rodzaju są to kontakty :

-----

tylko powitania

-----

wzajemna pomoc

-----

podejmowanie wspólnych działań

-----

inne, (jakie ?)

-----

10. Jak oceniane jest środowisko zamieszkania :

-----

jako bardzo dobre

-----

jako dobre

-----

jako złe

-----

jako bardzo złe

-----

11. Jakie niżej wymienione usługi są najbardziej potrzebne na terenie gminy

- ☐ Klub Seniora jako forma spędzania wolnego czasu przez osoby starsze
- ☐ Spotkania z przedstawicielami służby zdrowia w zakresie edukacji zdrowego i higienicznego trybu życia
- ☐ Opieka medyczna i rehabilitacyjna w domu osoby chorej
- ☐ Dom dziennego pobytu dla osób starszych

- q Usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych
- q Świetlica środowiskowa i socjoterapeutyczna dla młodzieży, w której będzie można realizować (naukę języków obcych, naukę obsługi komputera, szkolenia, korepetycje)
- q Kluby młodzieżowe pozwalające na integrację społeczną i zawodową
- q Usługi edukacyjne – kursy, szkolenia oraz inne formy doskonalenia umiejętności samokształcenia
- q Kawiarenka internetowa
- q Organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży
- q Młodzieżowe grupy ochotniczych straży pożarnych jako:
  - upowszechnianie pozytywnych wzorców zachowań
  - współzawodnictwo
  - nabywanie umiejętności współpracy i samopomocy
- q Korepetycje dla dzieci z ubogich rodzin
- q Stworzenie bezpiecznych i rozwojowych placów zabaw i wyposażenie ich w urządzenia rekreacyjno- wypoczynkowe
- q Organizacja czasu wolnego dla młodzieży szkolnej w okresie wakacji
- q Nauka języków obcych, zajęcia z rytmiki, plastyki, muzyki, plastyki dla dzieci
- q Upowszechnianie dziedzictwa kulturowego i tradycji poprzez organizację spotkań i warsztatów, na których dorośli będą przekazywać swoją wiedzę i doświadczenie młodemu pokoleniu
- q Organizacja Klubów Integracji Społecznej
- q Poradnictwo specjalistyczne z zakresu m.in.: prawa, psychologii, terapii uzależnień, pedagogiki szkolnej oraz pedagogiki pracy i doradztwa zawodowego.
- q Integracja ze środowiskiem poprzez organizowanie festynów, biesiad, warsztatów prowadzonych przez twórców ludowych
- q Organizacja konkursów wsi i gospodarstw w celu podniesienia ich estetyki i atrakcyjności oraz przyciągnięcia turystów i inwestorów
- q Opieka dzienna w niepełnym wymiarze czasowym tj. mini przedszkola
- q Uruchomienie punktu wsparcia dla rodzin osób uzależnionych w zakresie doradztwa prawnego i psychologicznego
- q Wspomaganie rodzin w zagospodarowaniu wolnego czasu wolnego (np. organizacja wyjazdów i pikników, wyjazdy do kina i teatru, organizacja wycieczek weekendowych)
- q Inicjatywy na rzecz wspierania osób dotkniętych przemocą domową
- q Wykonanie projektu likwidacji barier – dostosowania obiektów użyteczności publicznej gminy dla osób niepełnosprawnych

Załącznik nr 2. Wyniki konsultacji społecznych

Formularz wyników konsultacji społecznych w zakresie problemów społecznych, oczekiwań i sposobów ich rozwiązywania, przeprowadzonych w dniach 10.I-14.II 2008 r., w Gminie Dąbie dotyczących trzech grup społecznych : osób starszych, rodzin oraz dzieci i młodzieży.

1. **Liczba rozdanych ankiet:**
900 szt.

2. **Proszę wymienić, kto był adresatem ankiet w Państwa Gminie:**

Ankietyzacja została przeprowadzona wśród rodzin, młodzieży oraz osób starszych z terenu gminy.

3. **Liczba zebranych ankiet:**
677 szt.

4. **Sposób przeprowadzenia konsultacji**

W procesie przeprowadzania ankietyzacji uczestniczyli sołtysi, członkowie zespołu zadaniowego. Przy okazji różnych spotkań (zebrań wiejskich) odbywających się na terenie gminy Dąbie również poruszano temat dotyczący PPWOW. Wielokrotnie też w trakcie indywidualnych rozmów z mieszkańcami poruszano temat problematyki związanej z potrzebami w zakresie integracji społecznej.

5. **Cechy charakterystyczne wypełnionych ankiet, w tym sposoby wypełniania ankiet przez mieszkańców:**

Ankiety zostały przeprowadzane indywidualnie, anonimowo.

6. **Zgłaszane w ankietach problemy społeczne oraz potrzeby/oczekiwania oraz sposoby ich rozwiązywania. Proszę wypełnić tabelę:**

**Problemy Społeczne/Oczekiwania/Proponowane Sposoby rozwiązywania problemów –
w odniesieniu do OSÓB STARSZYCH**

Nazwa Problemu	Liczba zgłoszeń	Zgłoszone oczekiwania oraz sposoby rozwiązania danego problemu
1.Brak możliwości grupowego spędzania wolnego czasu	48	Powstanie Klubu Seniora
2.Niedostateczna ilość wiedzy w zakresie higienicznego, zdrowego trybu życia	48	Spotkania z przedstawicielami służby zdrowia w zakresie edukacji zdrowego i higienicznego trybu życia.
3. Trudności w przemieszczaniu się	48	Usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku

**Problemy Społeczne/Oczekiwania/Proponowane Sposoby rozwiązywania problemów –
w odniesieniu do DZIECI i MŁODZIERZY**

Nazwa Problemu	Liczba zgłoszeń	Zgłoszone oczekiwania oraz sposoby rozwiązania danego problemu
----------------	-----------------	--

1. Ograniczony dostęp do internetu	212	Utworzenie kawiarenki internetowej
2. Brak miejsca do spotkań i organizowania wolnego czasu	183	Powstanie Klubu Młodzieżowego
3. Brak miejsca spotkań z możliwością gier i zabaw dla dzieci i młodzieży	164	Utworzenie świetlicy środowiskowej z możliwością organizowania gier i zabaw
4. Brak możliwości zagospodarowania wolnego czasu w czasie ferii letnich i zimowych	160	Organizacja czasu wolnego w okresie letnim i zimowym dla uczniów
5. Niedostateczna ilość organizowanych imprez kulturalnych	146	Utworzenie świetlicy środowiskowych z możliwością organizowania imprez kulturalnych
6. Brak możliwości wykorzystania okresu wakacyjnego do podnoszenia wiedzy i umiejętności	142	Organizacja wypoczynku letniego z możliwością podnoszenia wiedzy i umiejętności
7. Brak ogólnodostępnych placów zabaw	121	Powstanie bezpiecznych, rozwojowych i dobrze wyposażonych placów zabaw
8. Brak dostępnych źródeł rozwoju dodatkowych umiejętności	114	Powstanie świetlicy środowiskowej z możliwością organizowania kół zainteresowań
9. Brak możliwości rozwoju w zakresie plastyczno-technicznym	108	Utworzenie świetlic środowiskowych z możliwością organizowania zajęć plastyczno-technicznych
10. Brak możliwości pozaszkolnego doskonalenia w zakresie języków obcych i informatycznym	101	Utworzenie świetlicy środowiskowej z możliwością organizowania kursów językowych i informatycznych
11. Brak możliwości rozwoju w zakresie muzycznym	100	Utworzenie świetlic z możliwością organizowania zajęć muzycznych
12. Ograniczone możliwości dokształcania pozalekcyjnego dzieci i młodzieży z ubogich rodzin mających problem z nauką	90	Utworzenie świetlic środowiskowych z możliwością korepetycji dla dzieci z ubogich rodzin
13. Brak dostępu do alternatywnych form spędzania wolnego czasu np. Młodzieżowe Grupy Ochotniczych Straży Pożarnych	75	Stworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu np. grup Ochotniczych Straży Pożarnych
14. Brak instytucji wolontariatu młodzieży	69	Organizacja wolontariatu młodzieży
15. Słaba integracja społeczna	47	Utworzenie świetlic z możliwością

**Problemy Społeczne/Oczekiwania/Proponowane Sposoby rozwiązywania problemów –
w odniesieniu do RODZIN**

Nazwa Problemu	Liczba zgłoszeń	Zgłoszone oczekiwania oraz sposoby rozwiązania danego problemu
1. Brak świetlic środowiskowych	176	Utworzenie świetlicy
2. Niedostateczny rozwój usług edukacyjnych	136	Rozwój usług edukacyjnych
3. Słaba organizacja czasu wolnego dla młodzieży szkolnej w czasie wakacji	135	Organizowanie czasu wolnego dla młodzieży szkolnej w czasie wakacji
4. Niedostateczny poziom opieki medycznej i rehabilitacyjnej w domu osoby chorej	129	Stworzenie opieki medycznej i rehabilitacyjnej w domu osoby chorej
5. Brak możliwości dokształcania dzieci z ubogich rodzin	124	Korepetycje dla dzieci z ubogich rodzin
6. Brak miejsca z dostępem do internetu	116	Powstanie kawiarenki internetowej
7. Brak możliwości dokształcania w zakresie znajomości języków obcych	113	Organizacja kursów językowych
8. Zaniedbane okolice domostw	112	Organizacja konkursów wsi i gospodarstw w celu podniesienia ich estetyki i atrakcyjności
9. Słabo rozwinięty poziom integracji społecznej i zawodowej	110	Powstanie klubów młodzieżowych pozwalających na integrację społeczną
10. Brak możliwości zagospodarowania wolnego czasu w czasie letnich wakacji i zimowych ferii	107	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego
11. Brak miejsc rekreacyjnych	103	Stworzenie bezpiecznych, rozwojowych placów zabaw oraz ich wyposażenie
12. Brak możliwości zagospodarowania wolnego czasu	96	Wspomaganie rodzin w zagospodarowaniu wolnego czasu
13. Niefunkcjonowanie młodzieżowych grup straży pożarnych	89	Młodzieżowe grupy ochotniczych straży pożarnych
14. Niedostosowanie obiektów użyteczności publicznej do osób niepełnosprawnych	84	Wykonanie projektu likwidacji barier w dostosowaniu obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych
15. Niedostateczna ilość festynów, biesiad prowadzonych twórców ludowych	84	Integracja ze środowiskiem poprzez organizowanie festynów, biesiad prowadzonych przez twórców ludowych
16. Niski poziom edukacji w zakresie zdrowego i higienicznego trybu życia	74	Spotkania z przedstawicielami służby zdrowia w zakresie edukacji zdrowego i higienicznego trybu życia
17. Brak usług transportowych przeznaczonych dla osób w podeszłym wieku	68	Usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku
18. Brak możliwości korzystania ze specjalistycznego poradnictwa z zakresu prawa, psychologii	68	Rozwój poradnictwa specjalistycznego z zakresu prawa, psychologii

19. Niski poziom świadomości społecznej w zakresie dziedzictwa kulturowego	57	Upowszechnianie dziedzictwa kulturowego
20. Niedostateczna ilość inicjatyw na rzecz osób dotkniętych przemocą domową	57	Inicjatywy na rzecz osób dotkniętych przemocą domową
21. Brak punktu wsparcia dla osób uzależnionych	51	Uruchomienie punktu wsparcia dla osób uzależnionych
22. Brak Klubu Seniora	51	Utworzenie Klubu Seniora
23. Brak mini przedszkoli	44	Opieka dzienna – mini przedszkola
24. Brak domu dziennego pobytu dla osób starszych	41	Powstanie domu dziennego pobytu dla osób starszych
25. Niedostateczny poziom integracji społecznej	29	Kluby Integracji Społecznej

INNE Problemy Społeczne/Oczekiwania/Proponowane Sposoby rozwiązywania problemów zgłaszane w ankietach

Nazwa Problemu	Liczba zgłoszeń	Zgłoszone oczekiwania oraz sposoby rozwiązania danego problemu
1. Brak Sali gimnastycznej	38	Wybudowanie Sali gimnastycznej
2. Brak boisk szkolnych	30	Wybudowanie boisk szkolnych
3. Brak basenu	27	Wybudowanie basenu
4. Brak klubu karate	7	Wybudowanie klubu karate

Tematy szkoleń i kursów zaproponowanych przez mieszkańców Gminy

Liczba zgłoszeń

1. Warsztaty psychologiczne dla rodziców – jak uniknąć błędów wychowawczych?
2. Korzystanie z internetu i innych urządzeń multimedialnych.
3. Warsztaty dotyczące efektywnego wykorzystania czasu.
4. Choroby cywilizacyjne współczesnych czasów.
5. Korzyści płynące z założenia organizacji pożytku publicznego, aspekty prawne, procedury. Prowadzenie mikroprzedsiębiorstwa.
6. Sołtys Leader środowiska lokalnego.
7. Warsztaty motywacyjne. Komunikacja interpersonalna.
8. Szkolenia udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

7. **Wnioski – wyniki konsultacji społecznych**, przeprowadzone w Gminie w odniesieniu do Dzieci i Młodzieży, Osób Starszych, Rodzin, a także pozostałe wyniki:

- a. zgłaszane **problemy społeczne** w poszczególnych grupach:
(od największej liczby zgłoszeń danego problemu)

- dzieci i młodzież:
  1. Ograniczony dostęp do Internetu
  2. Brak miejsca do spotkań i organizowania wolnego czasu
  3. Brak miejsca spotkań z możliwością gier i zabaw dla dzieci i młodzieży
  4. Brak możliwości zagospodarowania wolnego czasu w czasie ferii letnich i zimowych
  5. Niedostateczna ilość organizowanych imprez kulturalnych
  6. Brak możliwości wykorzystania okresu wakacyjnego do podnoszenia wiedzy i umiejętności
  7. Brak ogólnodostępnych placów zabaw
  8. Brak dostępnych źródeł rozwoju dodatkowych umiejętności
  9. Brak możliwości rozwoju w zakresie plastyczno-technicznym
  10. Brak możliwości pozaszkolnego doskonalenia w zakresie języków obcych i informatycznym
  11. Brak możliwości rozwoju w zakresie muzycznym
  12. Ograniczone możliwości dokształcania pozalekcyjnego dzieci i młodzieży z ubogich rodzin mających problem z nauką
  13. Brak dostępu do alternatywnych form spędzania wolnego czasu np. Młodzieżowe Grupy Ochotniczych Straży Pożarnych
  14. Brak instytucji wolontariatu młodzieży
  15. Słaba integracja społeczna między młodzieżą, osobami starszymi i niepełnosprawnymi

- osoby starsze:
  1. Brak możliwości grupowego spędzania wolnego czasu
  2. Niedostateczna ilość wiedzy w zakresie higienicznego, zdrowego trybu życia
  3. Trudności w przemieszczaniu się

- rodziny:
  1. Brak świetlic środowiskowych
  2. Niedostateczny rozwój usług edukacyjnych
  3. Słaba organizacja czasu wolnego dla młodzieży szkolnej w czasie wakacji
  4. Niedostateczny poziom opieki medycznej i rehabilitacyjnej w domu osoby chorej
  5. Brak możliwości dokształcania dzieci z ubogich rodzin
  6. Brak miejsca z dostępem do internetu
  7. Brak możliwości dokształcania w zakresie znajomości języków obcych
  8. Zaniedbane okolice domostw
  9. Słabo rozwinięty poziom integracji społecznej i zawodowej
  10. Brak możliwości zagospodarowania wolnego czasu w czasie letnich wakacji i zimowych ferii
  11. Brak miejsc rekreacyjnych
  12. Brak możliwości zagospodarowania wolnego czasu
  13. Nie funkcjonowanie młodzieżowych grup straży pożarnych
  14. Niedostosowanie obiektów użyteczności publicznej do osób niepełnosprawnych
  15. Niedostateczna ilość festynów, biesiad prowadzonych twórców ludowych
  16. Niski poziom edukacji w zakresie zdrowego i higienicznego trybu życia
  17. Brak usług transportowych przeznaczonych dla osób w podeszłym wieku
  18. Brak możliwości korzystania ze specjalistycznego poradnictwa z zakresu prawa, psychologii

19. Niski poziom świadomości społecznej w zakresie dziedzictwa kulturowego
20. Niedostateczna ilość inicjatyw na rzecz osób dotkniętych przemocą domową
21. Brak punktu wsparcia dla osób uzależnionych
22. Brak Klubu Seniora
23. Brak mini przedszkoli
24. Brak domu dziennego pobytu dla osób starszych
25. Niedostateczny poziom integracji społecznej

- inne:

1. Brak Sali gimnastycznej w jednej ze szkół
2. Brak boisk sportowych
3. Brak basenu
4. Brak klubu karate

b. Zgłaszane **oczekiwania i potrzeby** w poszczególnych grupach:

(od największej liczby zgłoszeń danego problemu)

1. dzieci i młodzież:

1. Utworzenie kawiarenki internetowej
2. Powstanie Klubu Młodzieżowego
3. Utworzenie świetlicy środowiskowej z możliwością organizowania gier i zabaw
4. Organizacja czasu wolnego w okresie letnim i zimowym dla uczniów
5. Utworzenie świetlicy środowiskowych z możliwością organizowania imprez kulturalnych
6. Organizacja wypoczynku letniego z możliwością podnoszenia wiedzy i umiejętności
7. Powstanie bezpiecznych, rozwojowych i dobrze wyposażonych placów zabaw
8. Powstanie świetlicy środowiskowej z możliwością organizowania kół zainteresowań
9. Utworzenie świetlic środowiskowych z możliwością organizowania zajęć plastyczno-technicznych
10. Utworzenie świetlicy środowiskowej z możliwością organizowania kursów językowych i informatycznych
11. Utworzenie świetlic z możliwością organizowania zajęć muzycznych
12. Utworzenie świetlic środowiskowych z możliwością korepetycji dla dzieci z ubogich rodzin
13. Stworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu np. grup Ochotniczych Straży Pożarnych
14. Organizacja wolontariatu młodzieży
15. Utworzenie świetlic z możliwością organizowania zajęć integracyjnych dla osób starszych, niepełnosprawnych i młodzieży

- osoby starsze:

1. Powstanie Klubu Seniora
2. Spotkania z przedstawicielami służby zdrowia w zakresie edukacji zdrowego i higienicznego trybu życia
3. Usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku

2. rodziny:

1. Utworzenie świetlicy
2. Rozwój usług edukacyjnych
3. Organizowanie czasu wolnego dla młodzieży szkolnej w czasie wakacji
4. Stworzenie opieki medycznej i rehabilitacyjnej w domu osoby chorej
5. Korepetycje dla dzieci z ubogich rodzin
6. Powstanie kawiarenki internetowej
7. Organizacja kursów językowych
8. Organizacja konkursów wsi i gospodarstw w celu podniesienia ich estetyki i atrakcyjności
9. Powstanie klubów młodzieżowych pozwalających na integrację społeczną
10. Organizacja wypoczynku letniego i zimowego
11. Stworzenie bezpiecznych, rozwojowych placów zabaw oraz ich wyposażenie
12. Wspomaganie rodzin w zagospodarowaniu wolnego czasu
13. Młodzieżowe grupy ochotniczych straży pożarnych
14. Wykonanie projektu likwidacji barier w dostosowaniu obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych
15. Integracja ze środowiskiem poprzez organizowanie festynów, biesiad prowadzonych przez twórców ludowych
16. Spotkania z przedstawicielami służby zdrowia w zakresie edukacji zdrowego i higienicznego trybu życia
17. Usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku
18. Rozwój poradnictwa specjalistycznego z zakresu prawa, psychologii
19. Upowszechnianie dziedzictwa kulturowego
20. Inicjatywy na rzecz osób dotkniętych przemocą domową
21. Uruchomienie punktu wsparcia dla osób uzależnionych
22. Utworzenie Klubu Seniora
23. Opieka dzienna –mini przedszkola
24. Powstanie domu dziennego pobytu dla osób starszych
25. Kluby Integracji Społecznej

• inne:

1. Wybudowanie Sali gimnastycznej
2. Wybudowanie boisk szkolnych
3. Wybudowanie basenu
4. Utworzenie klubu karate

c. Proponowane **sposoby rozwiązywania problemów** w poszczególnych grupach:
(od największej liczby zgłoszeń danego problemu):

3. dzieci i młodzież:

1. Utworzenie kawiarenki internetowej
2. Powstanie Klubu Młodzieżowego
3. Utworzenie świetlicy środowiskowej z możliwością organizowania gier i zabaw
4. Organizacja czasu wolnego w okresie letnim i zimowym dla uczniów
5. Utworzenie świetlicy środowiskowych z możliwością organizowania imprez kulturalnych

6. Organizacja wycieczki letniej z możliwością podnoszenia wiedzy i umiejętności
7. Powstanie bezpiecznych, rozwojowych i dobrze wyposażonych placów zabaw
8. Powstanie świetlicy środowiskowej z możliwością organizowania kół zainteresowań
9. Utworzenie świetlic środowiskowych z możliwością organizowania zajęć plastyczno-technicznych
10. Utworzenie świetlicy środowiskowej z możliwością organizowania kursów językowych i informatycznych
11. Utworzenie świetlic z możliwością organizowania zajęć muzycznych
12. Utworzenie świetlic środowiskowych z możliwością korepetycji dla dzieci z ubogich rodzin
13. Stworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu np. grup Ochotniczych Straży Pożarnych
14. Organizacja wolontariatu młodzieży
15. Utworzenie świetlic z możliwością organizowania zajęć integracyjnych dla osób starszych, niepełnosprawnych i młodzieży

• osoby starsze:

1. Powstanie Klubu Seniora
2. Spotkania z przedstawicielami służby zdrowia w zakresie edukacji zdrowego i higienicznego trybu życia
3. Usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku

4. rodziny:

1. Utworzenie świetlicy
2. Rozwój usług edukacyjnych
3. Organizowanie czasu wolnego dla młodzieży szkolnej w czasie wakacji
4. Stworzenie opieki medycznej i rehabilitacyjnej w domu osoby chorej
5. Korepetycje dla dzieci z ubogich rodzin
6. Powstanie kawiarenki internetowej
7. Organizacja kursów językowych
8. Organizacja konkursów wsi i gospodarstw w celu podniesienia ich estetyki i atrakcyjności
9. Powstanie klubów młodzieżowych pozwalających na integrację społeczną
10. Organizacja wycieczki letniej i zimowej
11. Stworzenie bezpiecznych, rozwojowych placów zabaw oraz ich wyposażenie
12. Wspomaganie rodzin w zagospodarowaniu wolnego czasu
13. Młodzieżowe grupy ochotniczych straży pożarnych
14. Wykonanie projektu likwidacji barier w dostosowaniu obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych
15. Integracja ze środowiskiem poprzez organizowanie festynów, biesiad prowadzonych przez twórców ludowych
16. Spotkania z przedstawicielami służby zdrowia w zakresie edukacji zdrowego i higienicznego trybu życia
17. Usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku
18. Rozwój poradnictwa specjalistycznego z zakresu prawa, psychologii
19. Upowszechnianie dziedzictwa kulturowego
20. Inicjatywy na rzecz osób dotkniętych przemocą domową

21. Uruchomienie punktu wsparcia dla osób uzależnionych
22. Utworzenie Klubu Seniora
23. Opieka dzienna –mini przedszkola
24. Powstanie domu dziennego pobytu dla osób starszych
25. Kluby Integracji Społecznej

inne:

1. Wybudowanie Sali gimnastycznej
2. Wybudowanie boisk szkolnych

8. Proszę wymienić grupy społeczne, które wypełniły ankietę:

Ankietyzacja została przeprowadzona wśród rodzin, młodzieży oraz osób starszych z terenu gminy.

9. Inne spostrzeżenia i uwagi co do przeprowadzonych konsultacji:

Ankietyzacja przebiegała bez znaczących problemów. Podstawowym problemem w naszej gminie jest brak miejsc w których mieszkańcy (młodzież, osoby starsze oraz rodziny) mogła by spędzać czas wolny. Jesteśmy gminą miejsko – wiejską, w której nie ma dużych możliwości efektywnego zagospodarowania wolnego czasu. Istnieje więc ogromna potrzeba powstania świetlic środowiskowych, klubu seniora z szeroką ofertą możliwości zagospodarowywania przez mieszkańców czasu wolnego.

Data:
formularz

Podpis osoby wypełniającej

21.02.2008 r.

Katarzyna Horna

Załącznik nr 4

Poziom wskaźników monitorowania strategii

L p.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w latach (stan na 31.XII.)								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.	315								
	Wysokość środków przeznaczonych na w/w pomoc (bez względu na źródło) zł	5032 73,00								
	Wysokość środków przeznaczonych z budżetu gminy na pomoc społeczną (zł)	351 3 77,00								
2.	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych (z wszystkich form).	561								
	Wysokość środków przeznaczonych na w/w pomoc	2177 113								
3.	Liczba rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych	100								
	Wysokość środków przeznaczonych na w/w pomoc	107 6 06,72								
4.	Liczba osób bezdomnych	0								
5.	Liczba osób skierowanych do DPS	0								
6..	Liczba osób korzystających z WTZ	0								
7.	Liczba osób niepełnosprawnych	147								
8.	Liczba obiektów przystosowanych w gminie dla osób niepełnosprawnych.	3								
9.	Liczba nowych (w stosunku do poprzedniego roku) zrealizowanych usług społecznych.	1								
10.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (% ludności)	1164								

11.	Liczba udzielonych porad/konsultacji specjalistycznych	80								
	Liczba osób korzystających z porad specjalistycznych.	80								
	Liczba specjalistów w poszczególnych dziedzinach. Liczba punktów poradnictwa specjalistycznego typy porad specjalistycznych (np.: pedagogiczne, psychologiczne, prawne, zawodowe, socjalne i inne).	b.d								
	Liczba Niebieskich Kart	23								
12.	Liczba rodzin korzystających z pomocy Z powodu uzależnień	5								
	Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w spr. leczenia Odwykowego	7								
13.	Liczba rodzin przypadająca na jednego pracownika socjalnego	344								
14	Liczba zrealizowanych projektów profilaktycznych w gminie	11								
	Wysokość środków przeznaczonych z budżetu gminy na programy profilaktyczne (zł)	b.d								
15.	Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego	0								
	oraz liczba dzieci korzystających z ich usług;	0								
16.	Liczba dobrze zorganizowanych świetlic, klubów i innych lokalnych środowiskowych miejsc spotkań	4								
	% wszystkich świetlic	16,66								

17.	Liczba wyremontowanych świetlic	0								
	% wszystkich świetlic	0								
	Wartość inwestycji (zł)	b.d.								
18.	Zrealizowane projekty (liczba) samodzielnie przez lidera projektu	b.d.								
19.	Zrealizowane projekty (liczba) w partnerstwie	b.d.								
20.	Osoby objęte w/w/ projektami (razem poz.	b.d.								
21.	Liczba złożonych projektów do dofinansowania zewnętrznego.	b.d.								
	Liczba dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych projektów.	b.d.								
22.	Liczba imprez integracyjnych w gminie np.: festynów, pikników, turniej itp.)	15								
	Liczba ich uczestników (szacunkowa)	b.d.								
23.	Liczba imprez sportowych	10								
	Liczba uczestników (szacunkowa)	b.d.								
24.	Liczba zawartych porozumień/umów dot. współpracy	1								
25.	Liczba organizacji pozarządowych w gminie	23								
26.	Liczba grup nieformalnych									
27.	Liczba zleconych zadań partnerom prywatnym	0								
28.	Liczba zorganizowanych form wypoczynku w okresie wakacji i ferii	0								
	Liczba uczestników w/w/ form.	0								
29.	Liczba bezrobotnych w gminie.	487								
30.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych z bezrobotnymi	0								
31.	Liczba opiekunek.	1								
	Liczba podopiecznych	7								
	Liczba osób udzielających pomoc sąsiedzką	0								

32.	Liczba kół zainteresowań	24								
	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach	416								
33.	Liczba osób, które podniosły kwalifikacje	b.d								
34.	Liczba wyspecjalizowanych pracowników socjalnych w określonej dziedzinie pomocowej.	3								
35.	Liczba szkoleń, kursów	b.d								
	Liczba ich uczestników	b.d								
36.	Liczba zmodernizowanych placówek	0								
	Wartość inwestycji [zł]	0								
37.	Liczba rodzajów wydawnictw	0								
	Nakład folderów, ulotek (sztuk)	0								
38.	Liczba zadań zleconych przez gminę partnerom społecznym i prywatnym	3								
39.	Liczba udzielonych przez gminę dotacji dla org. pozarządowych.	100 000,00								
	Wysokość dotacji dla NGOs	100 000,00								
40.	Liczba zmodernizowanych boisk	0								
41.	Liczba zorganizowanych placów zabaw	0								
42.	Liczba przedszkoli	1								
	Liczba miejsc w przedszkolach	74								
43.	Liczba dzieci korzystających z dożywiania	281								
	% wszystkich dzieci w szkołach	34,43								
44.	Liczba mieszkań socjalnych	0								
45.	Liczba przestępstw popełnionych przez małoletnich	5								
46.	Liczba podmiotów ekonomii społecznej jak np.: klubów Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej; Centrum aktywizacji zawodowej	0								
	oraz ilość osób korzystających z ich usług	0								

47.	Liczba utworzonych grup wsparcia , grup samopomocowych	0								
	oraz liczba osób z nich korzystająca	0								
48.	Liczba godzin terapii indywidualnych i grupowych	10								
	oraz liczba osób z nich korzystająca	7								
49.	Liczba osób niepełnosprawnych zaktywizowanych zawodowo	b.d								
	oraz społecznie	b.d								
50.	Liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2								
51.	Liczba dzieci z terenu gminy umieszczona w rodzinach zastępczych	11								
52.	Liczba dzieci z terenu gminy umieszczona w rodzinnych domach dziecka	0								
53.	Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji	0								
	Oraz liczba dzieci adoptowanych	0								
54.	Liczba podmiotów gospodarki społecznej na terenie gminy	2								

I inne, opracowane na potrzeby konkretnych programów i projektów.

Załącznik 5 Plan Działania Gminy Dąbie w ramach PPWOW oraz jego aktualizacje

PLAN DZIAŁANIA GMINY DĄBIE

1. Adres gminy

Województwo	wielkopolskie
Miejscowość	Dąbie
Ulica	Plac Mickiewicza
Nr domu	1
Nr lokalu	-----
Kod pocztowy	62-660 Dąbie

2. Osoba do kontaktów roboczych z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej

Imię	Katarzyna
Nazwisko	Horna
Stanowisko	podinspektor
Nr telefonu	(0-63) 27 10 073
Nr faksu	(0-63) 27 10 086
Adres poczty e-mail	k.horna@wp.pl

3. Ogólny opis zaplanowanych usług społecznych (ok. 500 znaków)

Działanie I : Usługi na rzecz osób starszych
„Wsparcie aktywności osób starszych” w zakresie:

- Utworzenia miejsc spotkań na bazie istniejących lokali (np. klubu, świetlicy) w celu zagospodarowania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań osób starszych oraz kultywowania lokalnych tradycji, w tym kulinarnych i oraz dziedzictwa kulturowego.
- edukacji prozdrowotnej, podtrzymywania sprawności fizycznej poprzez np. organizację zajęć ruchowych, wycieczek.

Uzasadnienie:

Potrzeba realizacji w/w usług wynika ze zgłoszonych przez mieszkańców gminy Dąbie w drodze przeprowadzonych konsultacji społecznych i wywiadów środowiskowych problemów i potrzeb takich jak:

- braku miejsc aktywnego spędzania wolnego czasu przez osoby starsze,
- zbyt mało form zorganizowanego spędzania wolnego czasu, w tym przez osoby starsze,
- niska świadomość społeczna w zakresie zdrowego i higienicznego trybu życia,
- ograniczony dostęp do usług transportowych,
- zanikanie lokalnych tradycji,
- bariery transportowe i urbanistyczne.

Działanie II : Usługi na rzecz dzieci i młodzieży
„Wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży w celu wyrównywania szans rozwojowych i edukacyjnych poprzez:

- organizowanie na bazie istniejących zasobów lokalowych alternatywnych form spędzania czasu wolnego takich jak: prowadzenie zajęć, warsztatów edukacyjnych, integracyjnych ukierunkowanych na zainteresowania dzieci np.: w zakresie nauki języków obcych, zajęć muzycznych, plastycznych, informatycznych i innych,
- organizację w czasie wolnym od zajęć aktywnych form sportowo-rekreacyjnych, służących poprawie zdrowia dzieci, aktywizacji i integracji środowiskowej przy dużym współuczestnictwie rodziców,
- organizowanie wypoczynku letniego, w tym wypoczynku z warsztatami edukacyjnymi np. muzycznymi.

Uzasadnienie:

Potrzeba realizacji w/w usług wynika ze zgłoszonych przez mieszkańców gminy Dąbie, w drodze przeprowadzonych konsultacji społecznych i wywiadów środowiskowych, problemów i potrzeb takich jak:

- skromna oferta dodatkowych zajęć edukacyjnych i integracyjnych,
- brak miejsc spędzania czasu wolnego np. placów zabaw,
- brak dostępu do informacji,
- szerzenie się postaw destrukcyjnych, agresywnych, aspołecznych w środowisku dzieci i młodzieży,
- ograniczone możliwości rozwijania własnych zainteresowań i zdolności dzieci i młodzieży,
- brak dodatkowych zorganizowanych form wypoczynku i rekreacji dla dzieci i młodzieży.

Działanie III: Usługi na rzecz rodzin

„Wsparcie oraz aktywizacja i integracja rodzin w celu wzmocnienia więzi rodzinnych i przezwyciężenia problemów w zakresie:

- pomocy w rozwiązywaniu problemów, w szczególności opiekuńczo-wychowawczych i wynikających z nieprzystosowania społecznego rodzin poprzez np.: rozwój specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w dziedzinie prawa, psychologii, pedagogiki i doradztwa zawodowego;
- wspomagania rodzin w zagospodarowaniu czasu wolnego jak np.: organizowanie imprez integracyjnych- pikników rodzinnych, spotkań okolicznościowych, biesiad, festynów i innych form;
- promowania zdrowego stylu życia oraz kultywowania lokalnych tradycji i dziedzictwa kulturowego,
- organizowania konkursów wsi i gospodarstw w celu podniesienia ich estetyki i atrakcyjności.

Uzasadnienie:

Potrzeba realizacji w/w usług wynika ze zgłoszonych przez mieszkańców gminy Dąbie w drodze przeprowadzonych konsultacji społecznych i wywiadów środowiskowych problemów i potrzeb takich jak:

- o utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego,
- o problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi i dorastającą młodzieżą,
- o problemy rodzin dysfunkcyjnych (nadużywanie alkoholu, przemoc domowa i inne)
- o wysoki stopień uzależnienia świadczeniobiorców od instytucji pomocy społecznej,
- o ograniczona możliwość spotkań integracyjnych i wspólnego spędzania wolnego czasu,
- o niewystarczająca dbałość o otoczenie przez społeczność lokalną,
- o niska znajomość lokalnych tradycji,
- o mała aktywność mieszkańców na rzecz współorganizowania czasu wolnego dla rodzin,

Działanie IV : Usługi łączone na rzecz osób starszych i młodszego pokolenia

„Wsparcie integracji międzypokoleniowej” poprzez:

- § wspólne organizowanie zajęć, warsztatów służących międzypokoleniowej wymianie doświadczeń i umiejętności (dzieci uczą seniorów, seniorzy uczą dzieci np.: nauka obsługi nowoczesnych urządzeń teleinformatycznych: obsługa komputera, Internetu, telefonu komórkowego oraz sprzętu gospodarstwa domowego i innych urządzeń; nauka robótek ręcznych, gotowania, pieczenia itp.)
- § organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych, uroczystości odbudowujących i podtrzymujących lokalne tradycje i kulturę oraz wspierających integrację międzypokoleniową.

Uzasadnienie:

Potrzeba realizacji w/w usług wynika ze zgłoszonych przez mieszkańców gminy Dąbie, w drodze przeprowadzonych konsultacji społecznych i wywiadów środowiskowych, problemów i potrzeb takich jak:

- § słaba więź międzypokoleniowa,
- § ograniczone możliwości do organizowania wspólnych spotkań służących wymianie doświadczeń i rozwijaniu wspólnych zainteresowań,
- § pogłębiające się różnice kulturowe, obyczajowe i cywilizacyjne pomiędzy osobami starszymi, a młodszym pokoleniem,
- § samotność, wyobcowanie osób starszych;
- § niski poziom integracji międzypokoleniowej;
- § trudności osób starszych w obsłudze urządzeń teleinformatycznych, sprzętu agd i rtv;
- § ograniczone możliwości rozwijania własnych zainteresowań;
- § ograniczone możliwości przekazywania wiedzy, doświadczeń, tradycji młodszemu pokoleniu;
- § niewielka wiedza młodego pokolenia w zakresie tradycji lokalnych i dziedzictwa kulturowego.

Działanie V : Wsparcie szkoleniowe w zakresie:

- Pisania projektów i pozyskiwania funduszy, w szczególności środków z EFS, FIO, PROW, Norweskiego Mechanizmu Finansowego.
- Jak założyć organizację pozarządową, (korzyści płynące z założenia organizacji pożytku publicznego, aspekty prawne, procedury).
- Sołtys Leader środowiska lokalnego.
- Warsztaty motywacyjne. Komunikacja interpersonalna.
- Szkolenie w zakresie projektów integracji społecznej dla Zespołu Zadaniowego.

Niniejszy plan działania obejmuje usługi świadczone od czerwca do grudnia 2008r. w ramach 1/3 alokowanych na gminę środków. Aktualizacja Planu Działania dokonana zostanie po ewaluacji usług w 2008r. oraz utworzeniu i przyjęciu Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych metodą partycypacji społecznej. Pozostałe 70% kwoty zostanie uruchomione w sytuacji przyjęcia przez władze samorządowe wyżej wymienionego dokumentu.

4. Czy planowane usługi są zgodne z zapisami w planach strategicznych gminy (w tym w strategii rozwiązywania problemów społecznych, jeśli istnieje)?

TAK

Proszę zacytować odpowiednie zapisy:

Działanie 2 Planu Działania Gminy Dąbie na 2008 r. zbieżne jest z następującymi zapisami w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Dąbie na lata 2001-2016:

- „rozwój działalności kulturalnej i edukacyjnej można osiągnąć poprzez inicjowanie i organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć kulturalnych jak również wspieranie wszelkich inicjatyw” - str. 33

Działanie 3 Planu Działania Gminy Dąbie na 2008 r. jest częściowo zbieżne z następującymi zapisami w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Dąbie na lata 2001-2016:

- „opieka nad rodziną, troska o osoby biedne, samotne, niepełnosprawne i starsze jest podyktowana potrzebą zapewnienia wszystkim członkom społeczności gminnej godnych warunków życia” - str. 32

Działanie 4 Planu Działania Gminy Dąbie na 2008 r. tj. zbieżne jest z następującym celem Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Dąbie na lata 2001-2016

- Wzrost integracji mieszkańców gminy oraz aktywności społecznej -str. 33

Działanie Nr 5 Planu Działania Gminy Dąbie na 2008 r. jest zgodne z zadaniem zapisanym w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Dąbie na lata 2001-2016

- „Organizowanie szkoleń w oparciu o rozpoznane potrzeby”- str.40

NIE

Jeśli NIE, proszę o wyjaśnienie rozbieżności:

Działanie nr 1 nie wpisuje się w Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Dąbie na lata 2001-2016, gdyż na etapie jej tworzenia nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie, jednakże usługi na rzecz osób starszych ujęte w niniejszym planie działania odpowiadają zgłoszonym w drodze konsultacji i wywiadów środowiskowych problemom i potrzebom tej grupy osób. Usługi ujęte w Działaniu 2 i 3 tylko częściowo wpisują się w Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Dąbie na lata 2001-2016, jednakże zostały one zidentyfikowane w trakcie przeprowadzonych konsultacji i odpowiadają lokalnemu zapotrzebowaniu.

Gmina na obecną chwilę nie posiada Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jednakże działania te zostaną wpisane w dokument w procesie jej tworzenia.

4. Prognozowany harmonogram realizacji Planu Działania

Główne etapy realizacji Planu Działania	ROK 2008				ROK 2009			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Przygotowanie planu działania	X							
Upowszechnianie i promocja działań	X	X	X	X				
Ogłoszenie konkursu		X	X	X				
Podpisywanie umów z wykonawcami		X	X	X				

Wdrażanie planu działania		X	X	X				
Promocja realizowanych projektów przez wykonawców		X	X	X				
Monitoring i ewaluacja realizowanych projektów i planu działania		X	X	X				
Opracowanie raportu sprawozdającego				X				

5. Plan zapotrzebowania na środki finansowe

Rodzaje usług zgodnie z podziałem w punkcie 3, np.:	Kwota (w złotych)	% kwoty objętej Planem Działania
Usługi dla osób starszych	19 510,00	20
Usługi dla dzieci i młodzieży	39 020,00	40
Usługi dla rodzin	17 560,00	18
Usługi łączone (np.: dla dzieci i osób starszych)	11700,00	12
Wsparcie szkoleniowe (szkolenia, warsztaty, wizyty studyjne, itp) – do 10% alokacji	9750,00	10
Razem:	97 540,00	100% kwoty objętej Planem Działania

Podział kwot	Kwota	
	zł	%
Kwota objęta Planem Działania	97 540,00	30
Kwota pozostająca nadal w dyspozycji gminy	227 687,44	70
RAZEM	325 227,44 (Kwota przeliczona według kursu 1Euro = 3,5818 PLN z dnia 06.12.2007 r. tabela nr 237/A/NBP/2007)	100% kwoty alokowanej na gminę

Kwota w rozbiću na kwartaly*	ROK 2008				ROK 2009				RAZEM
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
Kwota (w		20 000	40 000	37 540	0	0	0	0	97 540,00

złoty									
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

* - szczegółowe dane dotyczące planowanych wydatków w rozbiciu na poszczególne miesiące będą przekazywane zgodnie z rozdziałem 3 Podręcznika Realizacji PIS

6. Oświadczam, że informacje zawarte w niniejszym opisie usług społecznych są zgodne z prawdą. Wyrażam zgodę na udostępnienie niniejszego planu innym instytucjom oraz ekspertom dokonującym ewaluacji i oceny.

Imię i nazwisko osoby uprawnionej	Zbigniew Mielczarek
Stanowisko	Burmistrz Miasta Dąbia
Miejsce i data	Dąbie, 31.03.2008 r.
Podpis i pieczęć osoby uprawnionej	

7. Weryfikacja planu (WYPEŁNIA ROPS / KONSULTANT REGIONALNY):

Czy wszystkie pola zostały właściwie wypełnione przez gminę?	tak
Czy prognozowany koszt działań jest zgodny z kwotą alokowaną na daną gminę?	tak
Czy zakres planowanych usług jest zgodny z zapisami w planach strategicznych gminy, w tym w szczególności w strategii rozwiązywania problemów społecznych?	tak
PODPIS: ..... DATA:.....	

Rekomenduję do zatwierdzenia Plan Działania Gminy Dąbie

Ewa Sobolewska

Ewa Sobolewska -Konsultant Regionalny Województwa Wielkopolskiego

Załącznik 6

Formularz rejestrowania aktualizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015

Aktualizacja Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbie na lata 2008-2015 w roku				
L.p	Data uchwalenia zmiany	Nr Uchwały	Strona, na której dokonano zmiany	Rodzaj zmiany

